

občinski poročevalec

Glasilo občine Domžale

Žal nastopi tudi
tak čas, ko je vsa
pamet zbrana
v vojaški
trobenti...

izrek neznanega
modreca

aktualno

IZJEMEN USPEH MLADE DOMŽALČANKE

Bravo, Barbara!

Truditi se, strmeti, pričakovati, upati, vedeti...

Vse to je potrebno, ko mlad tekmovalci ali tekmovalka pričena kruto pot sladkega, vendar z žulji in napori tlakovanega pričakovanja navzgor. V mrazu, mokroti, na poti, v žičnicah, v soncu, megli, ko je človek sam, pasje sam, s sabo in upanjem, da se odpre. Naposled!

Čestitamo ti, Barbara, za vztrajanje doslej, s prepričanjem, da tvoja pot najboljše domžalske smučarke vodi strmo navzgor. Ker vemo, da to veš, upaš, želiš in hočeš tudi sama, je naše upanje tudi prepričanje. Čestitamo!

UREDNIŠTVO!

KOMENTAR NA AKTUALNO TEMO

Davki v samostojni Sloveniji

Z novim letom 1991 smo v Republiki Sloveniji vpeljali nov davčni sistem in davčno politiko, ki predstavlja korenite spremembe glede na davčno zakonodajo, ki smo jo poznali in je bila v veljavi (z nekaj korekturami) v preteklih letih. Prav gotovo bo ta sprememba prinesla s seboj celo vrsto nejasnosti in vprašanj, na katere si marsikdo od nas sam ne bo znal odgovoriti, četudi bo potrebno čimbolj natančne odgovore poiskati čimprej. Zato je potrebno, da se s svojimi vprašanji obračamo na ljudi, ki so pri sestavljanju nove davčne zakonodaje sodelovali in se trenutno v sedanjem davčnem sistemu tudi najbolj znajdejo. Prav gotovo je eden takih g. Janez Kopač, ki se je odzval povabilu na razgovor z domžalskimi občani, ki ga je v prostorih Knjižnice Domžale organiziral Občinski odbor Liberalno-demokratske stranke Domžale. Gospod Kopač je sodeloval pri pripravi nove davčne zakonodaje, je delegat LDS v skupščini Republike Slovenije in obenem tudi predsednik skupščinskega Odbora za javne finance ter proračun.

Zaradi namena razgovora in oblike izvedbe smo se omejili zgolj na splošen opis nove davčne zakonodaje in nekoliko manj na povsem konkretne primere izračunavanja davkov različnih oblik. Glede na to, dela je prav vprašanje te vrste zelo veliko, bo OO LDS Domžale verjetno v prihodnje pripravil podobne razgovore o davkih, ki pa bodo imeli bolj seminarско obliko in bodo namenjeni prav praktičnemu izvajanju nove davčne politike na konkretnih primerih. Kratak povzetek razprave g. Ko-

pača je opisan v nadaljevanju tega teksta.

V decembru leta 1990 je bila izvedena davčna reforma, s katero je bila vpeljana nova davčna zakonodaja. Sprejemanje le-te je bilo izredno zapleteno, saj je na predlog zakonodaje, ki so jo sprejemali republiški poslanci, prišla cela vr-

sta amandmajev, ki bi zahtevali dolgotrajno obravnavo. Nekateri amandmaji so bili izredno dobri, drugi ne, toda republiški Izvršni svet je zavrnil prav vse. Po dolgih razpravah je bila davčna zakonodaja sprejeta in s tem izvedena ko-

renita davčna reforma. Doslej je bilo izvedene približno 2/3 davčne reforme, medtem kot je sistem prometnih davkov potrebno še oblikovati. To pomeni, da za ta

Janez Kopač avtor knjige o davkih po novem na predavanju v Domžalah...

STRANKA DEMOKRATIČNE PRENOVE O LOKALNI SAMOUPRAVI:

Koliko občin jutri: ena, tri, pet, sedem...

»Občina samostojno ureja in opravlja vse lokalne zadeve javnega pomena in druge javne zadeve, ki se tičejo življenja in dela prebivalcev na svojem območju, razen tistih, ki so po ustavi ali zakonih v pristojnosti države,« je predlagana nova opredelitev občine. O njej in o lokalni samoupravi je Stranka demokratične prenovе Domžale v začetku februarja 1991 organizirala okroglo mizo, ki jo je med drugim utemeljevala tudi s tem, da smo v naši občini v krajevnih skupnostih v preteklosti dosegali zavidljivo stopnjo političnega samoorganiziranja in bi bilo verjetno narobe, če bi dovolili, da nova Ustava ta proces zavre. Da nam ni vseeno, kako bomo organizirani jutri, je pokazala udeležba, saj so bile prisotne po delegatih, predsednikih svetov oz. skupščin skoraj vse KS, okrogle mize so se udeležili predstavniki vseh strank, pestra in polemična razprava pa je dodobra razgibala vse prisotne.

Mag. Tone Jerovšek, sodnik Ustavnega sodišča Republike Slovenije, in mag. Stane Vlaj, svetovalec v Skupščini Republike Slovenije, sta predstavila delo posebne komisije in predlagano ustavno zamisel organiziranosti lokalne samouprave. Vera Vojska, predsednica Komisije za krajevne skupnosti pa je slika dopolnila s konkretnimi podatki o naših 27 krajevnih skupnostih.

Največkrat uporabljen pojem LOKALNA SAMOUPRAVA je bil opredeljen kot del narodove pravne kulture, ki je ni mogoče prenašati, saj je ali pa je ni in pri nas imamo na tem področju kar bogate izkušnje, ki jih moramo upoštevati. Lokalna samouprava je pravica ljudi v lokalni skupnosti, da z lastnimi dohodki in lastno odgovornostjo urejajo lokalne zadeve javnega pomena – in v okviru potreb in možnosti. Ustava ne bo

predpisala, kako velika naj bi bila posamezna občina, med drugim je bilo vendarle povedano, da ima zahodnoevropska občina, po kateri se radi zgledujemo, od 5000 do 7000 prebivalcev, velika, bo pa skupščina Republike Slovenije tista, ki bo »novo« občino potrdila, ji z stavo in predvidenim zakonom o občini »predpisala« okvir, v katerem pa bo urejanje vsebine prepuščeno krajanom.

Da ljudem niti slučajno ni vseeno, kako bo občina organizirana v prihodnje, je pokazalo veliko število pripomb iz cele Slovenije, pa tudi pestra razprava na okrogli mizi, ki pa je bila deljena, mnenja o bodoči organiziranosti pa različna, polemična, koristna za nadaljnje oblikovanje lokalne samouprave.

Nadaljevanje na strani tri

Predavatelji okrogle mize o lokalni samoupravi po novem: (z leve) Igor Lipovšek, Vera Vojska, mag. Stane Vlaj in mag. Tone Jerovšek

KLJUB
SVOBODI
IN
SUVE-
RENOSTI

Izginjajoči evropski malček

Življenje, kakšna posebna stvar? Zelo težko je namreč potegniti mejo med živim in neživim. Vsi živi organizmi imajo nekatere skupne lastnosti: lahko se razmnožujejo in izkoriščajo kemično energijo iz molekul, ki jih absorbirajo iz svojega okolja. Toda ali ne najdemo nekaj teh lastnosti tudi pri sistemih, ki niso živi? Kristal soli, na primer, ki ga damo v koncentrirano raztopino soli, bo »rastel« in sprožil nastajanje drugih kristalov. Odkrivamo in proučujemo sisteme, ki niso ne očitno živi ne očitno neživi. Ali je konkretno virus živ? Poznamo veliko stvari, ki govorijo za to, da je, in veliko, ki govorijo za to, da ni. Nobene komisije ni, ki bi odločala o definiciji življenja, kajti definirati pomeni omejiti: ali pa je življenje sploh omejljivo?

Razlika med kravo in kamnom je očitna, razlika med najbolj preprostim živim organizmom in najbolj zapletenim neživim pa ni tako očitna. Življenje, kakšna posebna stvar? Eno pa je gotovo: Nobene zasluge nimamo, da živimo in nihče nas ni vprašal, če želimo živeti: »dnevnik« nerojenih otrok budijo človeštvu le vest. In posameznikom. Gospodariti torej nad življenjem ne moremo ali kakorkoli z njim razpolagati, če še njegove definicije nismo večji.

V zadnjem času se je v našem dnevnem časopisu pojavilo kot nekakšen krik mode vprašanje splava, povezano z veroizpovedjo. Ženske, ki trdijo, da je prekinitev nosečnosti njihova svobodna odločitev, sili čisto težak gospodarski položaj v to odločitev. Ali si ne bi omislili nujno večje podpore staršem z večjim številom otrok?

Ob sicer upravičenem razglašanju ali usodnem klicu po večji nataliteti, ki lahko med drugim rešuje slovenski narod pred nacionalno katastrofo, nas je pritisnila davčna politika, ki je ožigosala vsaj bližnjo prihodnost z negotovostjo preživetja. Evropski davki in balkanski standard – to dvoje je nezdružljivo, dasiravno doma ostajajoče davčne

dajatve povečujejo družbeni standard in v tem pogledu zagotavljajo boljše perspektivo slovenskega naroda kot takega, gledano celovito. Dajati za federacijo in posebej za vojsko, ki je v Sloveniji in Hrvatski odigrala neslavno vlogo in prekročila svojo pristojnost zlasti s pomočjo dela jugoslovanskega državnega predsedstva, se nam Slovencem čedalje bolj upira: z največjo možno amplitudo se je namreč zamajala politika zaupanja. Osveščanje našega naroda ima dolgo zgodovino, ki pa ravno v sedanjem družbenem trenutku dosega svoj vrhunec. Svoje nacionalne katastrofe pa ne vidimo samo v eventualnem vztrajanju kakršnegakoli sobivanja v jugoslovanski federaciji, pač pa nam demografska gibanja napovedujejo sorazmerno hiter konec slovenstva: kaj nam bodo torej neodvisnost, osamosvojenost, demokracija in Evropa, če bomo izginjali z obličja zemlje, tega trpinčenega planeta? Če bo šlo tako naprej, potem zaradi prestarega prebivalstva ne bomo mogli gospodarsko dohiteti razvitih narodov in bomo povsod nekonkurenčni, kar pa pomeni še manj delovnih mest in še večjo brezposelnost. Samo spreminjen odnos do življenja vobče in

do slovenstva kot takega nas lahko reši nacionalne katastrofe. Če smo iskreni, moramo pozdraviti politiko Peterletove vlade, ki je presekala s prakso nenehnega zadolževanja, kateremu smo bili priče v starem sistemu, in priznati, da plačuje (vlada) stare račune svojih predhodnikov in da seveda tudi sama ni nezmisljiva, ne more pa iz kamna napraviti sira, če kamen te možnosti ne vsebuje.

Naša naloga je spreminjati miselnost ljudi, kajti že od davno se je v naše ljudi naselilo prepričanje, da je vsaj neiznjudljiv, če že ne »čez les« tisti zakonski par, ki se je odločil za več kakor enega ali dva otroka. Ob tej priložnosti želim opozoriti na podlagi izkušenj drugih, tudi svetovno znanih osebnosti, da znajo otroci kakor tudi odrasli, ki so zrastle v težjih življenjskih razmerah (ne pa neznosnih!) bolj ceniti življenje in dosegati boljše življenjske rezultate, uporabne celo za narod kot tak in človeštvo, kakor otroci in odrasli, ki jim je vse na pladnju prineseno. Splav, ki po krščanskem naziranjju pomeni umor neobglenega bitja, ki se torej ne more samo braniti, pomeni za naš narod, ki se ubada s problemom majhnosti, še nacionalno katastrofo obenem in še povrh.

Že zategadelj prosim vse drugače misleče, ki za vsako ceno zagovarjajo pravico žensk do splava, naj raje soustvarjajo takšno materialno in duhovno klimo, v kateri bo potreba po splavu samo še »rana avisa« ali »bela vrana«, kakor pravimo – sicer tudi ni videti posebnega pomena delati v smeri odcepitve ali razdruževanja od Jugoslavije, če Slovencev ne bo. V zadnjem času je

Nadaljevanje na tretji strani

Jaz

Kdo se pa na vse spozna
- to sem pa jaz!!

Morda se bo kdo izmed bralcev hitro spomnil narodnozabavne pesmice Štirih kovačev Franca Šegovca, v kateri eden od glasbenikov nenehno basira:

To sem pa jaz!

Ta njegov refren je osnovna iztočnica in tudi vsebina pesmice. Da, to sem pa jaz!! Je kje še takšen jaz, kakršen jaz sem jaz? In če že kdo misli, da ima tako kakovosten jaz, kot je moj jaz, potem ta jaz ni pravi jaz, kajti tak jaz, kakršen je moj jaz, je samo en jaz. In če kdo tako misli, potem napak misli, kajti le moj jaz misli kot mora pravi jaz, da misli.

Spoznam se praktično tudi na vse, saj je moj jaz univerzalen. Prav imam praktično vedno in veliko sem že po krivici pretrpel nekolegialnih potez različnih občinskih struktur in posameznikov, ker niso in ne morejo razumeti, da imam vedno prav jaz, samo jaz in nihče drug kot jaz. Pa tudi neupravičeno, sramotno in nizkotno je, kako mojega jaza in mene kot takega ne priznajo v medijih in drugod. Praktično sem nepogrešljiv, za okolje in občino pravi dar božji, ki jim ga je usoda po milosti naklonila, pa ga ne cenijo in priznavajo niti trohice toliko, kolikor bi zaslužili.

Pa tisto s populariziranjem - kar se dogaja, saj to je prava sramota!! O vseh neumnostih in bedarijah že pišejo, samo o meni je bilo doslej prebrati kaj malo. Druge cenijo in se zavedajo, kaj imajo Domžale, tu pa ravno z mano slabše kot svinje z biseri. Kam naj se pri- tožim?

Bedakom in primitivcem ni, da bi se pritoževal, v sebi moj jaz nosi to bol, ki je kruta in v nebo vpioča. Kaj vse sem že dal od sebe. Koliko sramotne ignorance je ta nehvaležna družba izkazala do tistih, ki krogom narodovo usodo v teh usodnih časih! Tako je to! Pa sem resnično skoraj idealen, nepogrešljiv, vseveden, od Boga poslan.

Poglejte, vse mi gre od rok:

Če primem za peresnik - sem pač pesnik, kritik biti znam, politik, znana mi je vsaka stvar od kulturnega vseznalca z malo izpremembe biti znam mesar... Kot na dlani imam vse stvarstvo: komunalno pa kmetijstvo šport in gospodarstvo estet, ekonomist, v jeziki poliglot, nekaj sem bil tovariš, zdaj sem pa gospod. Imel sem že kolege, težili so na vse pretege! Prijatelj dragi, skrajni je že čas, da zbruhata se - in misliš kakor jaz! A ne in ne: za vse na svetu ne! po mojem žal ne gre, na svetu tem prav nič drugače, čeprav naj skromno vam povem, da res sem pek za vse pogače...

Matjaž Brojan

P. S. Ko sem sam, mi je sa- memu pred sabo še kako očito, da sem samo navaden človek... morda me pa le ne spregledajo!!

Davki v samostojni Sloveniji

Nadaljevanje
s prejšnje strani

sistem velja neko prehodno obdobje obračunavanja, ki naj bi bilo končano do polovice letošnjega leta. V obravnavi davčne zakonodaje je potrebno ločevati med davčnim sistemom in davčno politiko. Z reformo smo spremenili oba, obenem pa je nova oblast prilagodila davčno politiko tako, da bo ustrezno zagotovila finančne prilive v republiški proračun. Davčni sistem se torej formira dalj časa (npr. 20 do 30 let) in predstavlja okvir, znotraj katerega se oblikuje davčna politika, ki je za zavezance lahko slaba ali dobra. Če je davčna politika slaba, ni nujno, da je tak tudi sistem in nekako takšno stanje (ne dovolj dobra politika in dober sistem) imamo po besedah g. Kopača v tem trenutku tudi v Sloveniji. Sicer je sedanji davčni sistem v veliki meri podoben sistemu zahodnih držav, kjer se je doslej pokazal kot dober predvsem zaradi veliko boljše kontrole države nad zavezanci in davčnih zavezancev nad svojimi finančnimi sredstvi.

Poseben Zakon o dohodnini uvaja obdavčevanje skupnih bruto prejemkov iz različnih virov na letni osnovi. Našo miselnost bomo torej morali iz neto vrednosti prirediti na bruto vrednosti, kar bo marsikomu povzročalo velike težave. V 7., 8. in 9. členu Zakona o dohodnini so navedene in opisane možne olajšave, ki se priznavajo pri izračunu dohodnin. Prav bi bilo, če si le-te natančno ogledate in na podlagi tega boste ugotovili potrebnost shranjevanja določenih računov in dokumentov.

V tem poglavju moramo spregovoriti tudi o prispevkih za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno varstvo in zaposlovanje, ki jih določa nov zakon o omejenih prispevkih. Ti prispevki se z zakonom ločijo v tri skupine: prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevki za zaposlovanje in prispevki za zdravstveno varstvo. Poleg teh z zakonom predpisanih prispevkov in njihovih stopenj, imamo v letu 1991 še občinski prispevek za zdravstveno varstvo, ki je po besedah g. Kopača ostal zaradi nedelavnosti vladnega resorja g. Katje Boh (stopnja 0,0 do 0,66 % - v Domžalah 0,57 %). Ta občinski prispevek plača delojemalec in ne delodajalec, sicer pa naj ga v letu 1992 ne bi več bilo.

Med nove neposredne dajatve spada tudi denar od dobička pravnih oseb. Nanaša se na podjetja, banke, zavarovalnice in morda tudi na profitne zavode (o tem naj bi še razpravljali). V sedanjem davčnem sistemu so zasebniki (odvetniki, samostojni kulturni delavci, obrtniki...) izenačeni s pravnimi osebami, češar prej ni bilo in je v mnogih primerih prihajalo do utaje davkov.

Dobiček predstavlja razliko med prihodki in odhodki in ga določa Zakon o računovodstvu. Obdavči se s 40 % davčno stopnjo ali s 36 % efektivno davčno stopnjo.

Nove posredne dajatve

V razgovoru smo najprej spregovorili o davku na izplačane osebnih dohodke (stopnja 12 %). Ta davek je bil vpeljan zaradi bojazni, da se bo v proračunu pojavil primanjkljaj ob nezadostni denarni masi iz davka o dobičku pravnih oseb. DAVEK NA IZPLAČANE OSEBNE DOHODKE torej predstavlja stabilen proračunski vir, ki ga poznajo (ob manjših stopnjah: 1 do 3 %) tudi ponekod v Evropi. Verjetno se bo z novim republiškim proračunom ta davek tudi pri nas (v mesecu marcu) zmanjšal z 12 % na 3 %, kar pa je zelo malo verjetno.

Z Zakonom o davku na promet nepremičnin smo ljudem prihranili ves trud, ki so ga vlagali ob prometu z nepremičninami, da bi jih davčna zakonodaja obšla. V preteklosti se je zgodilo, da je davek pri prodaji nepremičnine dosegal celo stopnjo 45 %, kar praktično pomeni prav tolikšno racionalizacijo. Sedaj je stopnja obdavčitve (ki jo plača prodajalec nepremičnine) za vse predmete prometa z nepremičninami enaka 2 % (to je najmanj v Evropi), pri čemer izjem ni. Le-to naj bi pospešilo promet z nepremičninami, ki je prav zaradi davčne zakonodaje in visokih stopenj zastal.

Tako smo v razpravi ne preveč detaljno obdelali vse davčne spre-

membe, pri čemer smo se nekajkrat ustavili tudi ob konkretnih vprašanih prisotnih občanov. Gospod Janez Kopač je novo davčno zakonodajo ocenil kot odlično, čeprav se mu zdi, da je davčna politika (ki je stvar trenutne Demosove oblasti) izredno slaba.

Prometni davek sedaj in v prihodnje

Velik nesmisel je predstavljalo in predstavlja pokrivanje različnih zakonov o prometu davku na območju Slovenije in tudi na območju posameznih občin. Za območje Jugoslavije je predpisan zvezni Zakon o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (1972), ki je bil zaradi pritiskov različnih političnih »lobijev« doslej 25 krat spremenjen. Poleg tega je v letu 1990 veljal tudi interventni zakon »za vojsko«, ki ga za leto 1991 republiška skupščina ni ratificirala. Potem imamo v veljavi na področju Slovenije še republiški Zakon o posebnem prometu davku, v nekaterih občinah pa tudi posebne občinske zakone, ki so veliko pravic občanom dajali do leta 1988. Ker je bila domžalska občina pri odmeri občinskim prometnim davkom sorazmerno nezahtevna, so bili v preteklih letih pogoji za razvoj in obstoj obrti v občini relativno dobri.

Ko za posamezni artikel izračunavamo vsoto vseh prometnih davkov, dobimo smešne vrednosti: za pivo 103 %, kavo 100 %... igralne karte 750 %. Sistem prometnih davkov je dopuščal tudi celovrsto oprostitve (dosežene so bile velikokrat s političnimi pritiski), kar je povečalo obremenitve neoprosičnih proizvodov in storitev.

V Sloveniji naj bi veljali namesto sistema prometnih davkov nov davek na dodatno vrednost (potrebno bo večletno vpeljevanje). V prehodnem obdobju bi vpeljali zakon z eno samo vrsto promet-

Davki... že od nekdaj trdijo, da ima ta beseda vsebinski koren v besedi daviti...

nega davka, z malo različnimi razredi (sedaj 14), malo ali nič različnimi stopnjami znotraj razredov, prav toliko oprostitvami in z razširjenostjo obdavčenja tudi na ves promet storitev. Ta zakon naj bi vseboval tri razrede:

1. 5-8 % obdavčitve: (knjige, gradb. material...)
2. 15-18 % obdavčitve: srednji razred (vsebuje največ proizvodov in storitev)
3. 25-28 % obdavčitve: luksuzna stopnja (dragi avtomobili, kozmetika...)

Nove neposredne dajatve in socialni prispevki

Ko govorimo o novih neposrednih dajatvah, imamo v mislih dohodnino. Dohodnina je pomensko ime davka, ki označuje davek od različnih vrst dohodka (bruto OD, bruto pokojnin, katastrskega dohodka, dobička od prodaje kapitala, nepremičnin...) dohodnina je ukinila Zakon o davkih občanov oz. takojimeno cedularne davke. Prinesla je sorazmerno visoke davčne stopnje in po mnenju mnogih premalo olajšav, ki zmanjšajo osnovo za izračun dohodnine. Z vpeljavo dohodnine smo vpeljali tudi progresivni način obdavčitve, ki ljudi stimulira k bogatjenju. Progresivni sistem obdavčitve se konča pri efektivni stopnji 40,5X.

Torej, sistemske spremembe so-

dobro, davčna politika pa je, slaba (relativno visoke stopnje, malo olajšav...) in jo bo verjetno potrebno spremeniti (če ne prej, pa ob zamenjavi oblasti).

Nekaj besed smo spregovorili tudi o novem republiškem proračunu, v katerem se pojavlja proračunska »luknja« v vrednosti 6,5 milijarde din. Le-ta je nastala zaradi prevelike javne porabe in jo bo izredno težko zapolniti.

Kljub temu, da je bilo vprašanj za g. Kopača zelo veliko, smo morali razgovor zaključiti in skoraj gotovo je, da se bomo o novi davčni

OBVESTILO

OBČANE OBVEŠČAMO, DA LAHKO UREDIJO VSE ZADEVE GLEDE OBJAVE ČLANKOV, OGLASOV, OBJAV, ZAHVAL IN DRUGEGA, TUDI V SEKRETARIATU SKUPŠČINE OBČINE DOMŽALE, LJUBLJANSKA 69/I PRI GOSPE MIHAELI KEPIC, tel. 721-320.

IZJEMEN USPEH MLADE DOMŽALČANKE

Barbara Brlec - YU šampionka v veleslalomu

Poleg prvega mesta na državnem prvenstvu, ki ga je Barbara Brlec osvojila na Krvavcu, je mlada šampionka osvojila še drugo mesto v slalomu za Katjušo Pušnik.

Tudi odprto absolutno državno prvenstvo alpskih smučark je pokazalo vso nepredvidljivost tehničnih disciplin. Zmago Katjuša Pušnik je bilo v slalomu na Kobli sicer še mogoče pričakovati, četudi je bila glavna favoritinja svetovna slalom-ska podprvakinja Nataša Bokal, zato pa je uspeh Barbare Brlec, ki je v veleslalomu na Krvavcu ugnala vse A reprezentantke, res pravo presenečenje. Seveda pa ne v prvem ne v drugem primeru naslova državnih prvakinj nista šla v neprave roke.

18-letna Domžalčanka Barbara Brlec si je naslov prvakinja v veleslalomu prislužila na prvi progi.

ki jo je na Zvohu s 44 vratici postavil Matjaž Pnec, trener avstralske reprezentance. Gostjam, ki jih je bilo tudi tokrat kar veliko, ta postavitev ni kaj prida ustrezala, zato pa jo je Barbara Brlec presmucala kot v transu, brez ene same napake, predvsem pa zelo agresivno. Prav napadalno smučanje pa je bila njena velika prednost, kajti Katjuša Pušnik, ki je za njo na drugem mestu zaostala kar za 56 stotink, si je očitno pustila preveč rezerve, podobno kot tudi Nataša Bokal, medtem ko je Veronika Šarec nastopila močno prehlajena in ni imela pravih možnosti. Na drugi progi, ki jo je prav tako s 44 vratici

zakoličil glavni trener naše reprezentance Jože Drobnič, so se ranjene levinje pripravljale na odločilni napad. Toda ta je nekaj več uspeha prinesel le Nataši Bokal, ki se je pretoklala na drugo mesto pred Katjušo Pušnik, medtem ko se drugim ni obrestoval. Barbara Brlec je vdrugo dosegla šele 4. čas, kot je povedala, je naredila dve večji napaki, vendar ji je prednost s prve proge zadostovala za zmago in naslov prvakinja. Glede na to, da Pušnikova, Šarčeva in Bokalova v tej disciplini sodojo med boljše v svetovnem pokalu, je to vsekakor spoštovanja vreden uspeh mlade smučarke, o kateri bomo zagotovo

še slišali.

Veleslalom: 1. Brlec (Domž.) 2:26,53, 2. Bokal (Alpt) 2:26,70, 3. Pušnik (Črna) 2:26,80, 4. Šarec (Nov) 2:27,57

Slalom: 1. Pušnik (Črna) 1:22,08, 2. Coberger (N. Zel) 1:22,70, 3. Tarasovicova (ČSFR) 1:23,54, 4. Brlec (Domž.) 1:25,09

DOMŽALČAN DOBIL NAJVEČJO NAGRADO V AKCIJI »ZA SLOVENSKE ZMAGE«

Srečni Podarim-Dobimec iz Preloga

Početniško stanovanje - prvo nagrado v februarjem zbranju - 17. 2. 1991 je dobil TONE SEDELJŠAK iz Preloga 41 a.

Tone Sedeljšak je komercialist v SCT Mengeš. Žena Milena dela v Belinki, desetletna hčerka Klavdija in petletni sin Uroš pa sta še brez službe: le igralca na srečo sta.

Ta je družino, ki še nikoli ni nič zadelo, obilno obiskala. Jure Zdovc in Rifle sta našim štirim občanom iz bobna potegnili prvo nagrado.

Čestitamo iz srca!

Kaj bodo z nagrado Sedeljšakovi storili, je njihova stvar. Mi se čestitkam le pridružujemo z željo, da z nami še živijo SREČKOVIČI, kakršni so SEDELJŠAKOVI!

Ker so prejšnja leta dopustovali v Crikvenici, upravičeno domnevamo, da bodo letos poleti Sedeljšakovi v BARBARIGI.

VIDO REPANŠEK

Rudnik 1991

Kadarkoli se pojavi kritika ali komentar pogrebnega, komemorativnega, voščilnega ali govora, namenjenega neki ožji interesni ali idejni skupini (tudi Capudrov ORA ET LABORA štejem v to kategorijo), se vedno vprašam, kje so meje dovoljenega in nedovoljenega vtikanja v misli pripovedovalca. Osebnost menim, da sodijo taki govori v čustveno intimo, saj gledani »od zunaj« radi povzročijo najrazličnejše interpretacije. Zame so prej grob in nesramen poskus diskreditiranja človeka kot pa pošten in objektivni pristop k iskanju resnice.

Na »srečo« je FKK Mavrica svečanost na Rudniku posnela. Trak si je mogoče sposoditi v domžalski Knjižnici. Večkrat sem ga prevrtil in prisluhnil govorniku. Že tako ali tako je kritik iztrgal le delčka dveh stavkov (kje je celotna misel, kje kontekst?) in enega celo poudaril, da bi izgledalo, kot da gre za dobesedno navajanje, a v resnici niti prvi niti drugi citat ne ustreza dejanski povedanemu. In ta dva »citata« sta jedro, na katerega je nanižana obilica misli, ki z govorom nima nobene tesne zveze.

V zadoščenje mi je ob koncu edino to, da se kritik sam ujame

v past, ki jo nastavlja. Kritik očita govorniku, da pripoveduje: sem za prijateljstvo, če boš mislil po moje;... sem za pravico, če bo to sprava po mojih merilih... Kaj pa stori kritik? Dobesedno navaja, česa ne bi smel in kaj bi moral besedovati govorec. Torej: le govori samo tako, kot jaz mislim, da je prav!

Kritik je od govornika pričakoval besedo OPRAVIČUJEM. Mišlita, da bomo kdaj prebrali na straneh tega časopisa opravičilo kritika, ker je narobe citiral govornika?

IGOR LIPOVŠEK

Izginjajoči evropski malček

Nadaljevanje s prve strani

tudi slišati dokaj glasne očitke Cerku in njenim simpatizerjem, češ da le-ti razglajajo, naj spolnost služi le za reprodukcijo otrok, medtem ko Cerkev jasno uči, da je med

drugim namen spolnosti poglobljanje ljubezni med možem in ženo.

Naečno moramo spremeniti svoje mišljenje, če naj slovenstvo ostane živo. In prav tu si pomagajmo najprej sami in Bog nam bo pomagal. Gmotno in moralno

podpirajmo ljudi, ki čutijo veselje do življenja, in ga (vselj) gojimo v sebi in drugih, včasih tudi za ceno odpovedovanja, kar zadeva morda le preveliko udobnost.

Osnujmo in pospešujmo karitativno dejavnost in prisluhnimo duhovno in materialno pomoči potrebnim. Storimo to že danes in ne šele jutri, sedaj, ta trenutek.

Periculum in mora – nevarnost v odlašanju.

Samo s kritiziranjem, čeprav tudi konstruktivnim, ne bomo prispeli nikamor: potrebujemo dejanj! Vedimo, da brez zdrave in trdne družine ter ustrezne vzgoje ni prihodnosti.

IVAN KEPIC

O knjižnici

Domžalska knjižnica danes in jutri. Udeleženci okrogle mize, ki to ni bila: bila je le informiranje župana o tem, kaj delamo!

Koliko občin jutri: ena, tri, pet, sedem...

Nadaljevanje s prve strani

Nekateri so bili mnenja, da naj občina Domžale ostane taka, kot je – v enem kosu. Za to so se zlasti ogrevale manjše, odročnejše KS, ki so izražale bojazen, da bodo ostale same, brez pomoči, čeprav jim je bilo pojasnjeno, da bo ustava predvidela tudi pomoč občinam, ki se ne bi mogle same financirati. Številna so bila vprašanja v zvezi z širitvijo birokracije, s prenašanjem različnih državnih pristojnosti na občine, z bodočo vlogo krajevnih skupnosti. Bodo še ali jih ne bo več? Sogovornika sta povedala, da ustava predvideva, da prebivalci Republike Slovenije izvajajo lokalno samoupravo v občini in drugih lokalnih skupnostih (torej KS lahko ostane!), predvideno pa je tudi uvajanje

samoupravnih lokalnih skupnosti na širšem območju za urejanje in opravljanje lokalnih zadev, ki presegajo zmogljivosti občin in niso v pristojnosti države (okraj!).

V občini smo že imeli več občin. Kdo se ne bi spomnil občin Mengeš, Moravče, Lukovica, Dob, pa še kakšna bi se našla (menda je bila občina včasih tudi Depala vas), ki so uspešno krmarile pred desetletji in njihove bogate izkušnje naj bi uporabili tudi pri organizaciji lokalne samouprave. Kako se nas bo blizu 45.000 razdelilo, pravzaprav niti ni pomembno. Še kako pomembno pa je, da bomo tudi v bodoči lokalni samoupravi razvijali naša območja, da ne bomo z njo izničili vsa dosedanja prizadevanja in da bodo prebivalci naše občine, kjerkoli že so, lahko tudi v novi organiziranosti uresničevali svoje interese in potrebe. Pri tem je bilo večkrat izpostavljeno tudi vprašanje nadaljnjega uresničevanja sprejetih programov krajevnih samoprispevkov in razvoja podeželja.

V skladu s predlagano določbo ustave se bo (do) naše občine ustanovile z zakonom, po predhodno izvedenem referendumu, s katerim se ugotovi volja prebivalcev. Upamo lahko le, da bodo z njo ali njimi, kolikor jih že bo, zadovoljni vsaj v taki meri, kot smo z zdajšnjo. To je odvisno od nas!

SRČNOST IN DEMOKRACIJA:

ali česar se bomo morali odvaditi

Bralec Poročevalca, ki se je vsaj bežno seznanil z mojimi stališči in pogledi na svet, ve, da čisto uporabim geslo: BODIMO SRČNI... Zame to ni fraza, ampak ima globji pomen in namen, zato tudi protestiram, ker besedo »srčni« večkrat tiskarski škrat spremeni v »srečni«.

Resnice namreč ne spoznamo le z razumom, marveč tudi s srcem. Razum in logika sta sicer nepogrešljiva »pripomočka«, da ravnamo v življenju pragmatično in da se ne odločamo v svojem odzivanju na dražljaje iz okolja preveč čustveno, vendar srčnost ni čustvenost.

Spoznavati resnico s srcem – biti srčen – pomeni odkrivati prva načela ali prvobitno moralo v medsebojnih odnosih, ki osrečuje, ki ne žali, ki razodeva ljubezen do bližnjega, ki tudi kara, vendar brez zlega namena ali škodoželjnosti, ki je odkrita in iskrena, skratka poštena. Za srčne ljudi zato demokracija ni nekaj kar lahko zlorablamo za svoje sebične namene, ali zato, da smemo svobodo izražanja uporabiti površno, ne da bi se potrudili prej spoznati ozadje ali povod za neko trditev, stališče ali mnenje drugega. Srčen človek ve, da je demokracija orodje, ki mu omogoči brez strahu in posledic razodeti resnico. Pa ne edino pravilno, ker takšne ni, ampak svojo, ki pa ni krivična niti neosnovana in ne izhaja iz argumenta moči, ampak moči argumenta, predvsem pa gradi in dela ljudi boljše.

Takšne demokracije in srčnosti se bomo morali še dolgo učiti. Težko se je hitro poslovi od privzgojenih navad ravnanja, še težje spremeniti način mišljenja ali vrednostne sodbe. Prav slednje so najtrdovratnejše in tudi najbolj nevarne za razvoj demokracije. Vemo, sam sem pa tudi izkusil, kaj pomeni verbalna obtožba brez preverbe. To je bil razlog za diskreditiranje brez argumentov, »žrtev pa se je morala braniti, četudi nedolžna. Tožnika mihe ni obsojal ne klical na zagovor, nasprotno za svoj »pogum« je bil celo nagrajen in pohvaljen. To so bili tipično boljševiski prijemci in stilu »primite tatu« in so silno prizadeli moralo naroda zadnja desetletja, še vedno pa so prisotni v raznih vidikih poslovne in politične (ne) poštenosti. Kaj pa je drugače kot nepoštenje ali nemoralno početje neplačevanje prevzetega blaga, zakaj kupiti pomeni plačati, obrestovanje prihrankov pod realno obrestno mero, dajanje ali jemanje kreditov brez pokritja, investiranje brez jamstva donosnosti in odgovornosti neproduktivno zaposlovanje, ki mu danes sledi odpuščanje, prisvajanje pravic in premoženja, brez plačila, da naštejem samo nekaj »blagodati« bivšega komunističnega režima. In danes, ko pravimo, da imamo strankarsko demokracijo, so se protagonisti takšne morale samo začasno potuhnil, pa ne vsi. Zato sem se tudi oglašil, ker opažam, da jih zamlčevanje resnice samo opogumlja, strankarstvo in demokracijo pa moti. Kako naj drugače ocenim pisanje sindikalnega vodje v zadnji številki Poročevalca, ki me napada in neosnovano ozmerja s protidelavsko in protisindikalno nastrojenim poslancem, ne da bi prej prebral stenogram mojega govora, ali se za mano pogovoril o razlogih mojih stališč do sindikata v Skupščini. Še več, sindikalist bo delavcem kar naravnost predlagal, da glasujejo o mojem odklopicu z neposredno izvoljenega mesta republiškega poslanca.

Ja, kje pa živimo in v katerem času. Pišemo namreč 1991 in gradimo parlamentarno, to je strankarsko

demokracijo, v kateri politične stranke in volivci odločajo o svojih poslancih, ne pa sindikat. Bil bi pa gospodu oz. tovarišu sindikalistu hvaležen, če bi se pri meni (svojem poslancu) oglašil pred obravnavo delopravne zakonodaje v republiški skupščini in mi posredoval svoje pripombe, morda celo amandmaje, pa ni bilo nič od tega. Samo napad, jaz pa se naj branim in operem svojo čast. Se bo zdaj mogoče opravičil? Bo drugič prišel s predlogi, ki jih naj zagovarjam ali prenesem v skupščino, kot to delajo številni dobronamerni občani, direktorji, upravni delavci? Še nikomur nisem odrekel, tudi če se ne strinjam z zahtevkom, ga pač posredujem v njegovem

imenu. Ali morda ne smem imeti svojega mnenja? Naj ne bo to pisanje razlog za zamero, verjemite, jaz ne vem, kaj zamera je, pa sem v življenju doživel že veliko krivic in žalitev, pa nisem na nikogar jezen. Sem pač srečen človek, ker mi je dan ta talent in tisti, da se malokdaj motim tako v predvidevanjih in ocenah, kaj je prav in pošteno kot tudi v namerah ljudi.

Pa se ne bi oglašil, če bi to bila edina cvetka objavljena v Poročevalcu, in če bi me izkušnja ne učila, da se molčanje zlorablja, diskreditacija pa pridobiva na »ugledu« kot v starih časih ene partije, ki je imela vedno prav. Pri tej oceni ne bi želel biti pristranski do nobene sedanje stranke, da ne bo pomote. Se bom pa že obregnil ob kritike, ki se jim ne zdi vredno hkrati z opisom neke napake tudi zapisati, da je na primer neki proces takoj po predaji peticije meni bil ustavljen. Ali pa, da je med udarom in »udarom« razlika in da demokracije ni brez strank, dnevni red

sej se pa mora spoštovati, amandma pa ostane amandma, osnovni predlog pa predlog, o katerem se razpravlja. Pa tudi med oblastjo in oblastniki je razlika, to nekateri že vedo. Tudi ne vem, zakaj župan ne sme pisati v Poročevalcu, kako si zamišlja uresničevanje proračuna, ali kako ocenjuje razgovore z občani, pa še kaj, saj je samo prvi med enakimi. Ne vem, zakaj bi morala biti tiho prav najbolj izpostavljena oseba občinske skupščine, saj nisem sramotilni steber, da bodo vsi smeli samo pljuvati vame. Je pa razlika med državo in občino, verjemite mi in bo kmalu še večja.

Za konec pa še to. Ni vseeno, ali javne medije obvladujejo od oblasti »nedotakljivi« ali pa so tudi časopisni in programski sveti ter uredniški odbori zamenljivi glede na strankarsko zasedbo parlamenta. Takšna »objektivizacija« resnice samo enih nas je v preteklosti preveč stala, da bi ji dali še naprej domovinsko pravico. Tudi sam verjamem v zrelost odbornikov in pričakujem, da bodo po 30-dnevnem premisleku znali odločiti modro, ko bodo potrjevali predlog odloka ter pristranskost občinskega glasila zavarovali s strankarsko zasedbo njegovih organov.

Pa bodimo srčni in si podajmo roke!

ERVIN-A. SCHWARZBARTL

ANTON TOMAŽIČ NA PRISPEVEK J. ARNUŠ: POSVET SINDIKALNIH ZAUPNIKOV PODJETIJ IN ORGANIZACIJ

Ne pristajam na pritiske!

V zadnji številki Občinskega poročevalca je v sestavku J. ARNUŠEVE navedeno naslednje stališče »iz občinskega sindikalnega sveta«: »Če ne bomo dosegli pravic z demokratičnimi sredstvi, bomo morali žal pozvati delavce k stavkam in drugim oblikam pritiska. Delavcem bomo morali tudi predlagati, da glasujejo o odklopicu vlade in poslancev, ki nas zastopajo v parlamentu in so protidelavsko in protisindikalno nastrojeni. Tako oceno zaslužita tudi poslanca naše občine gospod Schwarzbartl in gospod Tomažič.«

Upam, da gre le za netočen zapis s sestanka, ki je bil 13. januarja, in da bo temu sledil ustrezen popravek. Če je namreč sindikalni svet dejansko sprejel citirano stališče, potem gre za obžalovanje vredno in času popolnoma neprimerno obnavljanje delegatsko-samoupravne prakse urejanja družbenih razmer z metodami pritiska in izsiljevanja. Tvorci takšnega sporočila očitno ne razumejo bistva parlamentarne demokracije, ampak se po stari boljševiski maniri razglasi-jo za predstavnika edino zveličavnega (delavskega) razreda, vse ostale pa razglasi-jo za sovražnike. Potem seveda tudi metod ne izbirajo in izrečno grozijo z nedemokratičnimi sredstvi.

V delegatskem sistemu je bilo seveda možno v skupščino pošiljati zdaj enega, zdaj drugega delegata, jih čez noč zamenjati, tudi zaradi enega samega »neprimerne« nastopa. Zato pa si tudi delegati niso upali nastopati in glasovati odgovorno in načelno, po svoji najboljši pameti in vesti. Vedno so morali ravnati oportunistično, tako, da niso razrezili »baze«, v resnici pa »onih zgoraj«. Kam nas je to pripeljalo, je seveda znano. Rešitev je seveda samo v parlamentarni demokraciji.

Poslanec v demokratičnem parlamentu pa ni le marioneta, ki ob vsaki pomembni odločitvi leti »dol« v »bazo« povprašat, kako naj glasuje. Poslanec v demokratičnem parlamentu je predvsem integralna, zreła in odgovorna osebnost, kateri so volilci zaupali, da bo do naslednjih volitev najbolje opravljala funkcijo USKLAJEVANJA INTERESOV. V parla-

mentu se seveda predvsem usklajujejo različni interesi. Poslanec zato ne sme biti pod pritiskom glede posamične odločitve. Volilci bodo ocenili njegovo celovito dejavnost, predvsem seveda ob naslednjih volitvah: če bodo z njim zadovoljni, da bodo izvolili ponovno, če pa ne bodo, pa bodo izvolili drugega. Ta drugi pa bo zopet moral imeti zaupanje in relativno svobodo pri konkretnem odločanju.

Gre namreč za to, da niti vlada, niti parlament ne moreta in ne smeta vedno sprejemati le POPULARNE in PRILJUBLJENE odločitve. Velikokrat (posebno v takšnih okoliščinah, v katerih se trenutno nahaja naša družba) je namreč potrebno sprejemati tudi takšne odločitve, ki vsaj kratkoročno nikakor niso popularne. Njihove pozitivne posledice se bodo pokazale šele čez nekaj časa. Primer za to je politika bivšega ameriškega predsednika Reagana. Ta je gospodarsko in socialno krizo reševal tako, da je zmanjšal obseg socialne pomoči. S tem si je seveda nakopal nehalno vlogo sovražnika delavskega razreda in nižjih slojev. Toda nižje davčne obremenitve so omogočile podjetnikom gospodarski razcvet in s tem nove investicije. Rezultat takšne politike je bil v končni fazi pozitiven tudi za delavstvo in nižje sloje, saj se je v nekaj letih odprlo 10 milijonov novih delovnih mest.

Potreba po usklajevanju je obstajala tudi ob navedenem sprejemanju delovnopravne zakonodaje. Sindikati so seveda povsem legitimno postavljali zahteve po večjih pravicah delavcev, tako direktno, kot tudi preko določenih poslancev in z njim naklonjenih

strank. Toda vsaka povečana pravica za delojemalca pomeni zmanjšanje pravice delodajalca. Pri nas sicer delodajalci še niso točno določeni, toda v glavnem njihove interese zastopa Gospodarska zbornica. Njeni predstavniki pa so se v skupščini pritoževali nad preveliko obremenjenostjo gospodarstva. Tudi ministri, ki skrbijo za proračun, so morali opozarjati, če so pri posamezni pravici (npr. za brezposelne) predvidevali, da ne bo dovolj sredstev (razen če se bodo spet povečali davki). Pred poslanci skupščine torej niso bile le želje sindikatov in je bilo potrebno različne interese upoštevati in usklajevati.

Pritisk sindikatov, da bodo zahtevali odklopke poslancev, ki niso glasovali točno tako, kot bi si oni želeli, je zato za normalno funkcioniranje parlamenta zelo nevaren, seveda če bi se mu poslanci uklonili. Obtožba, da sem »protidelavsko ali protisindikalno nastrojen« je za mene seveda močno žaljiva, zato zahtevam dokaz ali opravičilo! V sestavku namreč ni niti z besedo utemeljeno, zakaj naj bi bil »protidelavsko« nastrojen. In tudi ne more biti! Pri številnih amandmajih (bilo jih je okrog 100) sem glasoval različno, zdaj »za«, zdaj »proti«, vedno pa tako, kot sem sproti presojal, da je najboljši kompromis, tako za posamične koristi delavcev, kot tudi za interese podjetij kot celote in seveda v končni fazi: za napredek in blaginjo naše domovine Slovenije in vseh njenih državljanov.

Tako – torej odgovorno in upoštevaje vse različne interese, bom v slovenskem parlamentu deloval tudi še vsenaprej, vse do naslednjih volitev, ali tudi le do morebitnega predčasnega odklopa (če bodo tako odločili volilci). Pri tem se ne bom uklanjal nikakršnim nedemokratičnim pritiskom. Izhajajo iz svojih vrednostnih kriterijev imam namreč željo in namen, da se bom po predaji sedanje funkcije mojemu nasledniku počutil sproščeno in da bom ohranil čisto vest, da sem delal (le) za blagor domovine.

ANTON TOMAŽIČ

ŠE ENKRAT ZA ZNANO TEMO

Svetost življenja in NOB

»Zavedajo se svetosti življenja...!« Koliko duhov so navdihnile in vznemirile prve besede preambule, s katero naj bi se začela nova slovenska ustava. Koliko ljudi je morda prvič v svojem življenju zavzeto premišljevalo o ustavi nasprotno! Kaj je v teh štirih besedah povzročilo takšno plimovanje naše, slovenske misli?

Odgovor je kristalno jase: beseda SVETOST. O tej besedi ni bilo ne duha ne sluha zelo dolgo časa, razen v besedah, ki so jih brali in o njih premišljevali samo nekateri ljudje. Kdo so bili ti nekateri, mi najbrž ni potrebno posebej zapisati, kajne? Slovenski krščanski demokrati in vsi ljudje dobre volje se zavedamo, da totalitarni sistem, ki je pod vodstvom komunistične partije desetletja vladal republiki Sloveniji in prišel na oblast z nasiljem, ne pa z izrazom svobodne ljudske volje, takšne in podobne besede (katerih bi lahko naštel kar precej) zanj preprosto niso obstajale. Orwelova knjiga 1984 je še vedno zgovorna pri spoznavanju naše ne tako daljne preteklosti!

Argument, ki je javnost kar precej odvrnil od formulacije začetnih besed preambule za novo (prvo pravo) slovensko ustavo, je, po trdnem prepričanju opozicije, zakaj bi slepomišli, nekakšno nasprotovanje splovu. V zadnji številki Občinskega poročevalca namenja Stane Oražem temu perečemu družbenemu pojavu celo najkrajšo alinejo v svojem prenoviteljskem razglabljanju v članku Novo slovensko ustavo je potrebno sprejeti čimprej. Zanimivo je predvsem to, da so se oni močno prizadevali za zavzemanjem pravice ženske do splava ustvariti o sebi zelo dober vtis pri volilcih že pred prvimi svobodnimi in demokratičnimi volitvami. Slovenski krščanski demokrati pa

v ospredje postavljamo le naravno pravico življenja do življenja, odgovornost pred življenjem in do življenja.

Najpomembnejša naloga slovenskega naroda je, po našem prepričanju, da se odloči ZA življenje, zato Slovenski krščanski

demokrati budimo in krepimo zavest, da je človeško življenje nedotakljivo od spočetja do smrti. Zavzemamo se za zakonodajo, ki bo prijazna do družine in do sprejemanja novega življenja. V članku pisec zapiše zelo pomembne predvsem tele besede, ki jih je marsikatero uho že kar dolgo časa vajeno poslušati: Za Stranko demokratične prenovne se pri dograjevanju (Nenehno se pri njih nekaj gradi!) osnutka ustave najpomembnejše nasled-

nje temeljne opredelitve:

– da ustavno izhodišče ni nejasna in dvoumna opredelitev »svetosti življenja« življenja in da preambula poudari zgodovinski pomen NOB za razvoj slovenske državnosti.

Priznam, da me je predvsem velika bližina med »dvoumno opredelitvijo svetosti življenja« in »poudarjanjem zgodovinskega pomena NOB« dobesedno spodbudila in hkrati prisilila k pisanju pričujočega članka. Menim na-

mreč, da takšna povezava dveh diametralno nasprotnih pojmov lahko uvrstim v tisto znano rubriko, ki smo jo pred leti brali v Zabavniku: Saj ni res, pa je! Ne me narobe razumeti, zakaj zelo dobro se zavedam in vem, da je mnogo slovenskih fantov in deklet, mož in žena vstopilo v NOB z zavestjo, da delajo resnično dobro za svoj slovenski narod. Čast in hvala njim in njihovem spominu!

Ne, oni resnično niso vedeli, kaj se je v dogajalo v Sloveniji med vojno! Žal niso vedeli, da je partija v znani Dolomitski izjavi spomladi 1943 za vselej izrinila iz OF vse druge organizirane sopotnike in zase dobila pravico do političnega monopola, da je vsakdo, ki je vstopil v partizane ali se kako drugače

vklučil v osvobodilno gibanje, avtomatično postal orodje partije in ji omogočil priti na oblast. Od tedaj naprej se je zgodilo, kar se je pač moralo zgoditi! NOB je za slovenski narod postalo sveto dejanje. O tem izpričuje dolga leta zamolčana druga plat zgodovine. Eno je gotovo, to misel lahko zdaj preberemo tudi pri nas, sad tistega dogajanja je enopartijska – torej nedemokratična – družbena ureditev, ki se še vedno trdovratno upira novemu duhu časa na Slovenskem. K sreči je večstrankarski demokratični sistem v naši domovini pognal globoke in neuničljive korenine! Upam, da mu zlo nasilja in vojne, ki prav tako neuničljivo ždi v mnogih človeških srcih, ne bo vzelo »resnice, upanja in ljubezni«.

BOGDAN OSOLIN

Slovenski krščanski demokrati (SKD) kmalu postali člani Evropskega združenja krščanskih demokratov (EUCD)

Na začetku februarja se je mudila na obisku pri Slovenskih krščanskih demokratih delegacija Evropskega združenja krščanskih demokratov. Generalni sekretar tega evropskega združenja Thomas Jansen je na tiskovni konferenci pred odhodom povedal, da njihovo združenje vključuje dvajset strank iz zahodnoevropskih držav, ki sta se jim pred kratkim pridružili še krščansko demokrati stranki iz Madžarske in Češkoslovaške. Prva naslednja stranka, ki jo bodo sprejeli med polnopravne članice, pa bomo prav Slovenski krščanski demokrati. Glavni tajnik Peter Reberc je poudaril, da se je delegacija evropskih krščanskih demokratov med svojim obiskom v Ljubljani po pogovoru z vodstvom SKD, predsednikom vlade Lojzetom Peterletom in drugimi politiki prepričala, da Slovenski krščanski demokrati izpolnjujejo vse pogoje za včlanitev v EUCD: delujemo v demokratiški družbi, smo demokratično organizirani in sodelovali smo na demokratičnih volitvah, dalje podpiramo namreč tržno gospodarstvo s socialno in ekonomsko politiko, smo torej stranka v parlamentu in sprejemamo manifest EUCD. BRUNO

LONGO, deželni sekretar Krščanskih demokratov Furlanije-Juljske Krajine, je dejal, da so strankarske povezave bližja stran(kar)ska vrata za vstop v Evropo. Tako Jansen kot Longo sta menila, da obisk pomeni podporo prizadevanjem krščanskih demokratov in slovenski vladi pri reševanju položaja in uresničitvi odločitev za neodvisnost in samostojnost republike Slovenije in tudi Hrvatske.

Obisk slovenske vladne delegacije v državah Beneluksa z ministrskim predsednikom Lojzetom Peterletom sredi februarja je imel več ravni: državno, regionalno, strankarsko in egeesovsko. Delegacija je v Bruslju obiskala tudi sedež EUCD. Največ naklonjenosti in razumevanja so doživela slovenska stališča pri predstavnikih strank in regij. Predsednik Evropskega parlamenta Baron je izrazil podporo našim slovenskim demokratičnim in evropskim opredelitvam in nam priporočil, naj delujemo preko prijateljskih strank in njihovih skupin, ki so zastopane v Evropskem parlamentu, je povedal predsednik slovenske vlade.

In kaj si obetamo od včlanjenja v EUCD?

Evropsko združenje je pri volitvah že finančno pomagalo slovenskim krščanskim demokratom, je povedal Lojze Peterle. Od včlanjenja pa pričakujemo vso pozornost in posluh za naše potrebe, posredno bomo včlanjeni tudi v demokratično internacionalo, s tem pa bomo lahko izkoriščali politične možnosti za obveščanje in predstavljanje lastnih stališč. V sklop solidarnosti med strankami EUCD pa spada zlasti pomoč pri organizaciji dela, in formiranju in izobraževanju kadrov, je poudaril Jansen.

Z včlanjenjem v Evropsko združenje bomo Slovenski krščanski demokrati svoje slovensko ime ponesli v svet, utrip svojega duha, saj so nas jugoslovanske državljanke iz vseh republik po večini metali v en koš. Kot krščanski demokrati smo dolžni ne samo negovati svoj materni jezik, ampak ga predstaviti tudi svetu na različne načine, zavedajoč se, da smo kot narod prvo slovensko knjigo dobili od duhovnika. Kot narod hlapcev ne smemo stopiti v Evropo, hlapci smo večji del bili doma, taki in drugačni.

Ivan Kepić

Kot poslanec v Skupščini Republike Slovenije nisem odgovoren samo domžalskemu občinskemu sindikalnemu svetu, ampak tudi Slovenski demokratični zvezi kot njen delegat v Družbenopolitičnem zboru in celotni skupščini kot predsednik njenih komisij: Zakonodajno-pravne komisije in Komisije za poslovanje. Kot tak moram seveda usklajevati strokovna in politična stališča, glavni cilj pa mi je pomagati vzpostaviti novo samostojno in neodvisno slovensko državo, na novih sodobnih demokratičnih temeljih, katerih bistven sestavni del je tudi kvaliteten in konsistenten pravni sistem. Takšna družba bo brez dvoma zacvetela tudi gospodarsko, kar bo v končni fazi povečalo blagostanje celotne družbe in vseh prebivalcev Slovenije.

V okvir prizadevanj za mednarodno uveljavitev in priznanje Republike Slovenije sodi med drugim tudi navezovanje stikov z drugimi parlamentari. Sredi februarja sem imel priložnost udeležiti se obiska slovenske parlamentarne delegacije v Litvi. Ker so se mi ob tem pojavile številne asociacije in paralele na možen razvoj dogodkov pri nas, želim nekaj misli deliti tudi z bralci Občinskega poročevalca.

Za lažje razumevanje trenutne situacije je potrebno obnoviti misel na tragične januarske dogodke. Sile moskovskega centra so skušale mlado in samostojno litvansko oblast zrušiti na star in preizkušen način. Med ljudi so začeli sejati nezadovoljstvo zaradi slabih socialnih razmer in ob večji podražitvi živil so spravili precej ljudi na ulice. Naščuvali so jih na parlament, češ, da je vsega kriva nova in nesposobna oblast. To jim sicer ni uspelo, ker ogromna večina ljudi novo oblast podpira. Kot pri vsakem državnem udaru, pa so bili seveda prvi na udaru mediji. Najprej je vojska 10. januarja zvižno zasedla dom tiska (velik kompleks novinarskih hiš in tiskarn). To jim je uspelo zato, ker so se pretvarjali, da so premiki oklopnikov po mestu le del vojaških vaj. Maloštevilni prisotni okupacije seveda niso mogli prepričati, čeprav so se pogumno uprli in je bilo tudi nekaj ranjenih. Sedaj vojska ves kompleks straži, tiskarski stroji pa se ne vrtijo več. Legalna litvanska oblast je

Parlament za barikadami

organizirala zasilno tiskanje časopisov v manjših tiskarnah, vendar časopisi izhajajo le na enem ali dveh listih.

Usodnega 13. januarja pa je sledil naslednji korak: zasedba RTV centra in ogromnega RTV oddajnika-stolpa (na dveh različnih lokacijah). Zaposleni so seveda premike vojske takoj objavili in ljudje so množično prihiteli, da z golimi rokami branijo za demokracijo tako pomembne institucije, kot sta radio in televizija. Težko je reči, če je imel kdo od branilcev tudi kakšno lovsko puško, toda to niti ni važno. Važno je, da so ljudje poskušali s svojo prisotnostjo preprečiti okupacijo obeh objektov. Na video posnetkih se jasno vidi, da so nepo-

sredno pred streljanjem le z dvignjenimi rokami (dva prsta v enakem znaku zmage, kot smo ga uporabljali tudi mi v slovenski pomladi 1988) vpili: »Svobodna Litva!«. Kdo ve kateri oficir in s čigavo (predhodno) privolitvijo je tedaj ukazal: »Ogenj?« Vemo le to, da je od krogel zadetih in pod tanki zmečkanih obležalo 15 mrtvih in da je bilo preko 200 ranjenih. Radio in televizijo je vojska seveda osvojila in ju še danes varuje s tanki in oklopnimi vozili.

To pa še ni bilo dovolj. Vojska se je namenila na parlament. Litvanci pa so dobro vedeli, da svojega izvoljenega in legitimnega najvišjega organa nikakor ne smejo izgubiti. Če bi izgubili parla-

ment in vlado, potem ne bi bilo nikogar, ki bi predstavljal ta svobodoljubni in tako dolgo zatirani narod. Izgubili bi vse, kar so v nekaj letih pridobili z velikimi žrtvami. Zato so se množično in kljub streljanju vojske napotili k stavbi parlamenta (na sliki: stavba na sredini). Na desetisoče ljudi je obkloplilo stavbo in s svojimi telesi ščitilo najvišje narodno telo, ki je seveda zasedalo in tudi vzpostavljalo stike s svetom. Nepriznana številčnost in odločnost golorokih braniteljev domovine sta vojsko le odvrnili od še večjega masakra. Ljudje pa so vztrajali, dokler niso parlamenta tudi fizično zaščitili. Ves naslednji dan so brneli stroji in se znojila telesa. Množice so se

razšle šele tedaj, ko je bilo vzpostavljeno takšno stanje, kot smo ga našli tudi ob našem obisku v Vilnius.

Okrog parlamenta je več krogov barikad, ob vseh pa dežurajo prostovoljci (predvsem mladi) branilci. Ker je hud mraz, si noč in dan kurijo ognje. Na sliki vidite zunanji krog barikad, katerega sestavljajo skopani jarki in veliki betonski bloki, pripeljani iz bližnjih gradbišč. Pripravljene imajo tudi delovne stroje, ki bi v primeru napada vojske zagradili še obstoječe dovodne odprtine. Nedaleč od stavbe so postavljene ovire iz bodeče žice, železnih konstrukcij itd., tik ob stavbi pa še debele betonske plošče. Posebno dobro so založeni in zastraženi vhodi v parlament (da smo lahko vstopili, smo morali imeti posebno dovolilnico). Notranjost pa je vsa polna barikad, sestavljeni iz vreč, polnih peska. Vreče so razporejene tudi po hodnikih, približno na vsakih desetih metrih, kot da bodo branili vsak kvadratni meter posebej. Zakloni so seveda tudi na oknih. Na strehi pa so zelo na gosto nameščene pokončne železne palice, da bi preprečile napad padalcev.

Poglavje zase pa so v stavbi seveda ljudje, ki jo čuvajo. Orožja imajo zelo malo, zato pa toliko več poguma in odločnosti. Na hodnikih se vadijo, jedo, spijo, gledajo TV, molijo, čakajo... Nekateri so v uniformah, večina pa v civilu. Vidi se, da vojaško niso usposobljeni. Kar zmrza me, če pomislim, kako neboljani bi bili proti moskovskim specialcem... V posebnih zelenih uniformah je tu še skupina sosednjih Ukrajincev, ki so prišli Litvancem na pomoč. To pa so starejši možakarji, ki bolj spominjajo na kakšno godbo na pihala. Nobenega nereda ali hrupa...

Parlament in njegov predsednik Landsbergis pa delajo kolikor toliko normalno. Predsednik nas sprejme v svoji pisarni, potem ko nas temeljito, a vljudno pregledajo njegovi čuvarji. Vidi se, da je po poklicu glasbenik, saj je v kotu sobe klavir. Na steni je križ, na mizi pa Marijin kipec. Vera tem ljudem očitno pomeni ogromno moralno oporo. Landsbergis je do nas zelo priazen. Zanima se za »usodo« Slovenije. Povemo mu, da k sreči pri nas še ni noben oficir podlegel skušnjavi, da bi izdal tisti usodni: »Ogenj!«

Morda tudi zato, ker imamo mi našo teritorialno obrambo? Litvanci je niso imeli...

Bolj kot kdajkoli prej mi je jasno: Slovenija potrebuje tudi slovensko vojsko!

ANTON TOMAŽIČ

Svobodni litvanski parlament v VILNIUSU branijo tudi betonske barikade pred tistimi, ki jim je napoti svobodno izvoljeno vodstvo mlade litvanske demokracije...

polemično • polemično • polemično • polemično

PREJELI SMO

Kdaj te popravijo, krivica?

Že v nekaj doslej objavljenih člankih smo spoznali krivice, ki so bile storjene razlaščenim lastnikom premoženja. Med njimi so tudi lastniki razlaščenih zemljišč ob Jarčevi.

Te podpisane nekdanje lastnike zemljišč v današnjem družbenem procesu, ko zakon o vračanju razlaščenega premoženja še ni sprejet, moti predvsem odnos različnih struktur do njih, ki so bili zaradi odvzete zemlje enkrat že prizadeti.

Od razlaščenih lastnikov smo prejeli omenjeno pojasnilo trem naslovnikom. Na njihovo željo jih objavljamo:

Odgovornemu uredniku Občinskega poročevalca

Podpisniki peticije smo se odzvali vašemu vabilu, da se vključimo v razreševanje problematike za vračanje premoženja razlaščenim lastnikom.

Povsem naravno je, da nastaja neljuba razdvajanje lastnikov, ki jim je bilo premoženje odvzeto in tistih, ki jim je bilo isto premoženje »zakonito«, za drag denar prodano po institucijah oblasti.

Insinuacije Sveta KS Jarše-Rodica, ki po uhojenih poteh bivših oblasti potencirajo ločevanje z namenom arbitriranja, pa niso za nikogar sprejemljive. Da smo bili lastniki z nacionalizacijo »okradeni«, je stvar že mrtvega sistema »boljševistične« oblasti in žal neljuba dediščina novi, demokratični oblasti, ki se mora spopasti z vsemi posledicami vračanja lastnine.

Ob spremembi imena mengeške osnovne šole (OP 13. 2. 1991)

Matija Blej je bil moj stric in morda mi je poročilo o preimenovanju šole zato še prej padlo v oči. A opazil bi ga tudi sicer in moje mnenje bi bilo enako. Po pravnih osnovi ni kaj reči. Tudi doslej je bila večina oblastvenih ukrepov izvršena pravno neoporečno – toliko Slovenci le damo na evropskost. Vendar je to prvo partizansko ime, ki je bilo odstranjeno v naši občini, in to celo po izjemno hitrem procesu in s takojšnjo izvrzbo, še preden bi nova komisija utegnila kaj reči. Sestave odločujočega tribunala ne poznam, verjetno pa je mešanica učiteljskega kadra in krajevnih predstavnikov. O prvih ni izgubljeni besed: vse je povedal že Cankar in njihov strah pred oblastjo se je vedno pokazal kot upravičen. Drugim le toliko: svojo veličino si moramo ljudje zgraditi sami. Z zanikanjem zgodovine si pridobimo le začasen videz – a to lekcijo smo vendar že vzeli.

O Matiji Blejcu le nekaj besed. Bil je iz številne, delavske in delavne, zavedne slovenske, globoko krščanske, prosvetljene, poštene in pogumne družine. V partizane je šel med prvimi in iz edinega razloga, ker so Nemci napovedali konec Slovincem kot narodu. Iz istega razloga so vsi drugi srodniki partizane tudi podpirali. Po uradnih in neuradnih pričevanjih je bil Matija Blej dober in pogumen borec in kot tak je za božič 1942 na Kostavski planini (Tuhinj) tudi padel. V naših krajih se je bilo namreč opredeliti – seveda pa ne tudi odločiti (!) – precej preprosto, kajti Nemci so s pravo barvo prišli na dan prav kmalu. Dilema je bila le za ali proti Nemcem in torej daleč od zmedenih razmer kje na Notranjskem ali Dolenjskem. Kako so se stvari odvijale naprej, več ali manj vemo, a če bi bile predvoje razmere za povprečnega slovenskega človeka dobre, bi bilo morda tudi drugače.

Pred dnevi mi je umrl oče, premišljeval

Opravičilo!

V članek Koliko bo po novem pritisnil davčni vijak, sta se prikradli dve napaki.

Tiskarski skrat je MIRANU GRAJ-ZARJU spremenil priimek, z napako v osmi alineji prvega odgovora pa tudi njegov smisel. Tako mora biti na vprašanje kaj prinaša nova zakonodaja in kaj pomeni v primerjavi s staro, v osmi alineji odgovora pravilno odgovorjeno:

– z novo zakonodajo je onemogočeno vsebinsko urejanje davčne politike v občini.

Zaradi obeh napak, ki sta nastali v tiskarni, se g. Miranu Grajarju in bralcem opravičujemo.

UREDNIŠTVO

V primeru, da je bila le-ta uničena ali razprodana, pa vračanju pravične odškodnine.

Naslovnik za vračanje bodo le institucije nove oblasti, od Republike Slovenije, preko Občine do Krajevne skupnosti, ki so zavezanci za poravnavo krivic.

Namesto, da bi se Svet KS Jarše-Rodica sam po sebi zavzel prvenstveno za zaščito bivših lastnikov, nadaljuje prakso ustvarjanja razrednega »sovražnika« bivših lastnikov – »kapitalistov«, ki jim je potrebno odvzeti še tisto malo, kar jim je ostalo od premoženja, da o njihovem dostojanstvu in integriteti sploh ne govorimo.

V prepričanju, da bo vračanje lastnine dolg in boleč proces, združen s travmami in ponižanji predvsem bivših lastnikov in da se bo še dolgo ohranjalo kameleonstvo nekdanjih birokratskih struktur, ki bodo v nevarnosti za svoje preživetje uporabile vse metode dvoilčnosti, kot se je to izkazalo v danem primeru, zato se odrekamo pravici nadaljnje polemike. Za svoje pravice bomo uporabili le še legitimne in legalne poti, kot je bil naš namen že od vsega začetka.

Odgovor sekretarju sekretariata za urejanje prostora in varstvo okolja – Janezu Kovaču dipl. inž. arh.

Prizadeti krajani, ki smo se odločili za peticijo, sprejemamo navedbe v odgovoru kot konstruktiven dialog, ki bo omogočil začetek procesa za iskanje sprejemljive rešitve rekonstrukcije Jarčeve ulice.

V celoti tudi sprejemamo pojasnila in vzroke navedene v 1. in 2. točki odgovora.

Opravičujemo se vsem, ki so se lahko čutili osebno prizadete od osebno zavzetim in nepristranskim izvajanjem sistemskega zakona (ni jim bila dana nikakršna možnost drugačne presoje).

Z veseljem tudi ugotavljamo, da je ponujena rešitev (4. točka odgovora) tista, v katero smo bili globoko prepričani, da je ključ do rešitve.

Žal pa moramo ponovno poudariti naš predlog o možnosti ohranjanja obstoječe trase z minimalnimi korekcijami (spremembe trase nismo »zahtevali«). Le strokovno argumentirana, ekonomsko utemeljena in pretehtana presoja na osnovi pra-

vične odškodnine bo utemeljila dosedanje videnje »ugoditi« AD HOMINI, ki rešuje probleme mimo interesov uporabnikov ožjega prostora Jarčeve ulice, v končno veljavno odločitev AD REM, ki zagotavlja pluralistično upoštevanje avtentičnih interesov vseh prizadetih (tudi zahodno od Jarčeve ulice).

Sklicevanje na zaključeno formalno pravno proceduro ob ponujenem reševanju pravične odškodnine pa je samo s seboj v nasprotju. Ker so stališča Sveta KS Jarše-Rodica (5. točka odgovora) objavljena v celoti, smatramo za pravilno, da jim odgovorimo posebej.

Odgovor Svetu KS Jarše-Rodica

Predlog stališč Sveta KS Jarše-Rodica sprejemamo kot nadaljevanje preživetih boljševističnih metod in ustvarjanja nezaupanja v sposobnost demokratičnih oblik reševanja medsebojnih odnosov in razmerij.

Mnenja smo, da je ustvarjanje »konfliktne« položaja s strani KS Jarše-Rodica podpiranje stanja za politično razreševanje povsem konkretnega problema, ki naj bi ga na ožjem območju reševali predvsem zainteresirani krajani med seboj brez nepotrebnega tutorstva in že preživetih metod.

Prav je, da se lotimo stvari kot jih stališče Sveta KS Jarše-Rodica obelodanja.

1. Povsem se strinjamo, da ni sprejemljivo ločevanje prebivalcev nekega območja na staroselce in priseljence, saj smo več ali manj vsi »priseljenci«. Ne moremo pa mimo čeri, ki nam jo umetno nastavlja danes KS Jarše-Rodica, še bolj drastično pa je to počela do predkratim, ko nas je s pomočjo partijskih veljakov z boljševističnimi metodami oropala slehernega vpliva na reševanje problemov lastnega okolja.

Praksa se ne le nadaljuje, temveč izkorišča isti (bivši) partijski veljaki porajajočo se demokracijo za lastno lovišče ozkih interesov, kar v danem primeru ni nepoznavno!

2. Nihče ni trdil, niti je imel kaj takega v mislih, da lastniki individualnih hiš niso pošteno plačali, večkrat celo previseko odškodnine za uporabo mestnega zemljišča, še vedno pa trdimo z vso odgovornostjo, da so vsi omenjeni individualni lastniki še vedno zgolj in samo uporabniki mestnega zemljišča, medtem ko smo »bivši« lastniki ohranili poleg pravice uporabe tudi izrecno pravico posesti do nacionaliziranega zemljišča, vse do trenutka, ko se nam z odločbo o odvzemu iz posesti ob pravični odškodnini le-ta dokončno odvzame.

Očitno bo nekaterim potrebno, ob slovarčku za razumevanje pojmov Zakona, ponuditi še osnovno šolo demokracije, znanje vseh strok za reševanje urbanističnih problemov, sociologije in ob pravni državi temeljnih človeških lastnosti, ki ne poznajo vsemu zgolj ceno, temveč in predvsem vrednoto.

3. Povsem se strinjamo, da so stroški komunalne opreme zemljišč izredno visoki. Zahvaljujemo se tudi za velikodušnost, da so nam v slehernem trenutku na razpolago tudi izračuni. Prepričani pa smo, da v nobenem od teh izračunov ni vključena niti minimalna, kaj šele pravična odškodnina za nacionalizirana zemljišča in manjvrednost zgradb, ki naj bi izgubile svoje vrtove. (Ni povsem isto, če mi je pred zidavo hiše poznana omejitev prostora, kot če nekdo naknadno izsiljuje utesnitev, pa čeprav na podlagi Zakona z vprašljivo veljavnostjo).

4. Razlogi za nadaljevanje aktivnosti za ureditev ulice bodo odpravljeni, ko bo plačana pravična odškodnina vsem prizadetim, ko takrat pa so vsi razlogi za ustavitve dejavnosti ne le osnovani, temveč povsem utemeljeni.

Prav bi bilo, da bi stališča Sveta KS Jarše-Rodica vsaj medlo odsevala spoznanja, ki jih navaja predsednik SOB Domžale gospod E. A. Schwarzbartl, da so zaščiteni interesi in še posebej integriteta občanov v občini Domžale.

5. Utemeljitev povezovalnega značaja Jarčeve ulice zagotovo zasluži vso pozornost, predvsem, ker Jarčeva ulica ni in nikoli ne bo imela značaja povezovalne ulice, saj je zgolj dostopna ulica za ob njej zgrajene hiše. Trditve, ki jih navaja Svet KS Jarše-Rodica ne le da nimajo strokovne podlage, temveč jih izključuje neresen avtentičen interes ožjega zaselka, ki v danem primeru edini lahko definira stvarno potrebo.

Jarčeva ulica še ni (lahko pa postane) predvolilni drobiž bivšim, sedanjim in bodočim oblastnikom krajevnih skupnosti.

Trudili se bomo, da to ne bo ne Jarčeva ulica, ne mi, njeni mejaši.

Pa lepo pozdravljeni!

Podpisniki: 1. Hribar Franc
2. Pavlič Justina
3. Mišvelj Anton
4. Cajhen Dunja
5. Kos Ivan
6. Kunaver Olga

NUMEROLOŠKI KOTIČEK

Kaj o naši prihodnosti govore številke?

Zanesljivo ste že slišali za NUMEROLOGIO, zelo staro znanost, ki na podlagi števil poskuša ugotavljati lastnosti in napovedovati prihodnost oseb, stvari ali pojmov. Numerologija (prvi del te besede pomeni številka, drugi pa znanost: torej: znanost o številkah) je v tesni zvezi z astrologijo. Dolga leta je bila numerologija, ki so jo imeli razvito že Sumeri, Asirci, stari Egipčani in Feničani, potisnjena na stranski tir, saj so jo zadnjih 400 let imeli za šarlatanstvo, z obdobjem računalništva pa spet pridobiva na pomenu, saj je moč zahtevne pojave hitro prevesti v govorico števil.

Da ne bi orali le po teoretičnem polju, vas bom spomnil na tako imenovano ljudsko številko: za evropski prostor imajo številke 2, 3, 7, 9, 12 in 13 magični pomen; v nekaterih drugih verah in kulturah tudi druga števila. Ta števila lahko pomenijo veliko trdnost ali moč, lahko pa tudi labilnost in nezanesljivost, boj dobrega in zlega. V vseh civilizacijah je ključno število 3. Poglejte: tri so lepe reči, v tretje gre rado, trinožni stol je vedno stabilen... Zakaj je krščanstvo tako trdno? Zato, ker ima na čelu trojednega boga. Sveto Trojico. S tem namenom so tudi staro Jugoslavijo poskusili utemeljiti na trojednem jugoslovanskem narodu (plemena Slovenci, Hrvati in Srbi), a je bilo to skregano z dejanskostjo (»pozabljaj« so na Črnogorce, Make...; bolje bi bilo, če bi temeljila na treh verah/pravoslavni, muslimanski in katoliški) in je kraljevina propadla. Tito je državo pametno utemeljil na dvakrat treh republikah, kar je z vidika numerologije ugodno in je držalo do takrat, ko se je

začela oblikovati sedma republika Kosovo. Tudi občina Domžale je izjemno trdna, uspešna in gospodarsko močna, ker je sestavljena iz 27 krajevnih skupnosti, kar je skoraj od boga dana redkost, ker je sedemindvajset trikrat trikrat tri. Zato numerologi ne predlagamo delitve občine.

Da ne boste mislili, da je numerologija zgolj nek horoskop, dokazujejo predsedniki svetovnih velesil, ki imajo v svojem strokovnem štabu numerologe, ki jim določajo ugodne in neugodne dneve, mesece ali leta. Reagan je imel celo tri. Bush jih je odslovil... sedaj se mu je pa zalomilo v Perzijskem zalivu! Numerologe imajo v Sloveniji vsa uspešna gledališča, podjetja, menagerji, politiki...

Najenostavnejša numerološka operacija je seštevanje števil, datumov, letnic, starosti... Ključni dogodki Jugoslavije so prav gotovo letnice 1918 (ustanovitev stare), 1945 (ustanovitev nove), 1990 (večstrankarske volitve). Seštejte posamezne številke v vsaki letnici in dobili boste 10. Naslednja tako ugodna letnica bo leta 2089. Sedaj vidite, da bi se morali odcepiti lani, če bi hoteli uspeti. Konec koncev pa tudi še nadaljnjih 99 let proti tisočletjem čakanja in upov ni veliko.

Drugi način dela numerologov je, da pretvarjajo črke v številke in potem ugotavljajo odnose med njimi. Pri tem postopku dobi črka A vrednost 1, črka B vrednost 2, ..., črka Ž vrednost 25. Naj navedem primer našega skalca. Dokler je bil Franci Petek, je bil vsota imena in priimka 116, zdaj, ko je Frenk Petek, je vsota 120; torej deljiva s 3 in ne samo to – številka je okrogla. Vsota števil njegovih starosti (19) je 10 (spet okrogla številka) in bilo je 10. februarja. Star je 19 let, v letošnji letnici pa sta dve devetnajstici. Spet nedeljski datum: 10. 2. 1991 zapišimo 10x2+1+9+9=40 in s to številko delimo »njegovo ime in priimek« (120:40=30); spet trojka in okrogla številka. Zaključimo: Petek je na veliki skalalnici MORAL zmagal, na mali skalalnici je bilo pa pričakovati medaljo popolna norost – vse številke je imel proti sebi, celo dosežene daljave.

Poskusimo sedaj uporabiti numerologijo v naših logih. Najprej se lotimo političnih strank. Ime vladajoče koalicije DEMOS ima 5 črk, njihova vsota (D=5, E=6, M=14, O=16, S=19) je 60. To je bilo zelo ugodno lani, ko je bila letnica okrogla (1990) in ugodno je še letos, ko je vsota letnice (1+9+9+1=20) okrogla, deljiva s 5 in če 60 delimo z 20, dobimo 3. Za prihodnje leto se naklonjena razmerja med števili povsem porušijo, kar pomeni, da bo Demos verjetno razpadel.

Pametne so vse tiste stranke, ki imajo kratico svojega imena iz treh črk. Zato bodo imele največ težav SDSS, LS (bivša obrtniška) in SKZ-LS. Vsota Domžal je 80, zato se jim še najbolj prilaga SDP, ker je vsota črk kratice te stranke 41. Drugače je z Mengšom (69), ki se mu najbolj prilagajajo SKD in SDSS. Homec (48) je kot naročen za SDZ (48), Ihan (35) je najbolj ploden za SKD (36) in LDS (38) Trojane (88) za SKZ-LS (87) in Peče (33) za SKD. Lanski volilni rezultati te ugotovitve potrjujejo.

Za danes se bomo poslovlili z oceno primernosti imen za občinsko glasilo. Občinski poročevalec ima vsoto 210, kar je zelo ugodno, ker je okrogla številka, deljiva s 3 ter 7 (srečno število) in tudi vsota (2+1+0) je 3. Predlagano novo ime Slamnik (84) se še kar prilaga Domžalom (80), vendar je v ostalih pogledih veliko manj primerno. Drugi predlog Domžalske kite (160) ima bolj ugodno strukturo števil, saj je številka okrogla, vsota (1+6+0=7) pa nakazuje zelo srečno prihodnost.

ARHIMED LIPAR

Gospodu Janezu Stibriču ob članku o imenu mengeške osnovne šole

Če bi ne bil na zadnjem zasedanju občinske skupščine, bi na podlagi vašega članka sklepal tole: Svet mengeške šole je občinski skupščini poslal v soglasje spremembo imena. Potem so pa komunisti (ali kdorkoli že so, jaz si ne zapomnim njihovega imena in še mnogo je takih) oporekali Svetu šole pravico, da predlaga preimenovanje. Razvnel se je politični boj, v katerem so komunisti vpili: NE PREIMENUJTE JIH!, z druge strani pa SMO se do zadnjega diha borili demokrati. Boj je bil težak, saj so tudi nekateri naši poslanci nasledili komunistom. Po dolgi in ogroženi bitki SMO zmagali NAŠI in jaz Janez Stibrič, vam z veseljem in grenkim priokusom prvi sporočam to novico.

Na koncu manjka edino stavek: Sedaj pa hitro v posteljo in lahko noč, otroci!

Zakaj sem si privoščil ta cinizem?

1. Ker sta od sedmih odstavkov vašega članka, točna edina najkrajša dva: tisti, v katerem citirate sklep Sveta šole in tisti, v katerem pravite, da je SDZ predlagal komisijo za preimenovanje.

2. Ker bi si vsaj približno resnico in potek razprave v Skupščini (čeprav ste bili na njej navzoči kot delegat) lahko rekonstruirali, če bi si zavrteli magnetofonski zapis seje.

3. Ker ste zasedanje občinskega parlamenta ponižali na raven otroške igre kavbojci-indijanci in razžalili nekatere SVOJE delegate s trditvijo, da so nasledili komunistom.

4. Ker ne dojamete, da so pravila igre v parlamentu takšna, da se po razpravi glasuje in so eni ZA, drugi PROTI in tretji VZDRŽANI; glasovanje (takšno ali drugačno) je pravica poslanca in zanjo uživa imuniteto. Vi pa, brez kakršnih koli argumentov, privedete drugače misleče (razpravljajoče, glasujoče) poslance na pranger (sramotilni steber) in jih slikate v naj-

bolj črnih barvah. Verjetno bom po takem strastnem izlivu jeze primoran predlagati, da se na sejah Skupščine o vsaki stvari glasuje tajno. Se vsaj ne bomo preštevali, kdo je NAŠ in kdo ne.

5. Ker govorite, da se totalitarizem in enopartijski sistem ne bo NIKDAR ponovil, ravno vaš članek pa me prepričuje o nasprotnem.

6. Ker v treh odstavkih dokazujete, da je Svet šole ravnal zakonito, na Skupščini pa predlogu zakonitosti sploh ni nihče oporekal. Prihodnjic se lahko nadejamo, da boste dokazovali pravico Sonca, da vzhaja na vzhodu.

7. Ker od delegatov pričakujem, da se najprej oglasijo na seji, ne pa po njej v časopisu. Zakaj se pa na seji niste razpištočili? Na seji s svojimi paranoičnimi papirnatimi tigri ne bi zagreli in mobilizirali nikogar. Spominjate me na pisce memoarov, ki se danes (ob mrtvih pričah) slikajo v najpametnejši luči.

8. Ker je škoda papirja. Jaz bom zato končal.

IGOR LIPOVŠEK

TONE ŠKARJA
Kolodvorska 24
61234 Mengeš

Slovenci iz roda v rod

Za vsakim dežjem posije sonce pravi pregovor, vendar povedano drugače, da za vsakim soncem pade dež. Sam ugotavljam, da v Sloveniji nismo še čisto prepričani ne o prvem, ne o drugem. Velika »prelomnica« v narodovi zgodovini je za nami in zopet se počasi vrača navidezna dolgočasnost nad tistim, kar ljudje imenujejo politika. Morda je bolje, če jo imenujemo kar streljatev po predbožični narodno prebudni evforiji, ki je pretresala Slovenijo od prekmurskih ravnic do Piranskega zaliva. Plebiscit je minil, problemi pa so ostali popolnoma takšni kot so bili. Banke (p)ostajajo čedalje bolj same sebi namen, delavci še naprej množično izgubljajo delo brez upanja na skorajšnje zaposlitev itd. Nočem, da me kdorkoli obdolži kritikalstva, toda dejstvo, da slovenska vlada nima izdelane razvojne strategije, ki bi ustrezala srednje razviti družbi konec 20. stoletja, je postalo tako očitno, da ga težko zaobide še tako pristran opazovalec slovenskega političnega življenja.

Tako si človek ob popolnoma izpraznjenih deviznih okencih v banki nekako težko predstavlja potovanja v tujino, kjer zaenkrat še ne sprejemajo ne (dinara), ne lip, pa četudi z novim slovenskim potnim listom. Toda, da varčevalci ne morejo do svojih lastnih prihrankov v banki, pa je napad na same temelje zahodne civilizacije, ki je uveljavljala varčevanje skozi stoletja družbenega (kapitalističnega) razvoja kot enega izmed virov razvoja narodove ekonomije in družbe nasploh. Najhuje pa je to, da so ustanove, ki se ukvarjajo s temi zadevami (banke) po vseh normativih in predpisih vključene v obstoječi pravni red, zato njihova »poslovna« etika pomeni tudi grob napad na pravni red ter se ob vsem tem nihče od odgovornih niti ne zgane. Nobena ustanova v tej državi (Sloveniji) ni tako neobojna, da se ne bi mogla spretno izogniti, če pa že to ne, pa vsaj dalj časa izogibati obstoječemu pravnemu redu. Vsekakor najbolj bo v oči primer Sandija Grubeliča, ki je mirno počival na svojem cinizmu in aroganci, vse dokler ga niso pritisnili mediji. Šele takrat pa se je organom, poo-

blaščenim za varovanje pri nas neke zelo čudne zadeve, ki jo v tujini poznajo pod imenom pravni red, zdelo vredno posredovati. Tovrstni napadi na obstoječi pravni red pa ne pomenijo nič drugega kot rušenje neke cele strukture, ki jo lahko imenujemo organizirana družba. Najbolj kar je pri vseh stvari vznemirljivega pa je to, da se ljudje zaradi tega niti mnogo ne razburjajo. Bolj jih je prevzemal predplebiscitni delirij, ko človek skoraj lahko zapiše, da smo bili v preteklih dnevih priča kolektivni psihozi. Ta je nastala kot posledica dejanja, ki je bilo samo deklarativna ponovitev vsega tistega, kar Slovenci počnemo že vsa stoletja, od takrat dalje, ko nam je protestantski pridigar Primož Trubar oznanil, da se zaradi spleta zgodovinskih okoliščin imenujemo Slovenci. Vsa rajanja pred in po plebiscitu postavljajo v čudno luč slovensko oblast, ki se ji očitno zdi bolj pomembno ukvarjati z »velikimi, zgodovinskimi« zadevami, na »male« in politično ne tako odmevne kot je odločno vzpostavljanje pravnega reda kot temelja vsake družbe in države, ki jo uokvirja in kot osnovnega veziva normalnega

življenja znotraj te družbe, pa očitno pozablja. Čeprav se nekateri prav gotovo ne bodo strinjali z mano, pa moram zapisati, da čeprav sem tudi sam za SSN Slovenijo, me nekako ne mika preveč živeti v taki še tako SSN državi, le-le-ta ne bo poskrbela za miminalno pravno varnost posameznika (!), kot se tudi spodobi v Evropi konec 20. stoletja. Če se bodo zadeve a la Grubelič, rop varčevalcev ipd. nadaljevale, potem bo ta SSN država postala pravo breme za povprečnega državljanja, kajti postal bo ujetnik »višjih« interesov tistih nekaj odstotkov ljudi v Sloveniji, ki bodo predstavljali ekonomsko in politično elito, ker se jim bo moral prilagajati, če bo hotel v tej SSN državi tudi preživeti.

Morda se bo našel nekdo, ki bo poskušal ugovarjati, češ da se nova slovenska oblast šele privaja na »oblastovanje«, kajti za njih je to »novum«. Zame so izgovori take vrste milo rečeno pesek v oči, kajti vsi tisti, ki so pristali na odgovorne funkcije v oblastni strukturi, so to storili prostovoljno in brez prisile ter jih potem izgovarjanje na neznanje niti najmanj ne odvezuje njihovih napak, temveč se v luči odločitve osebne udeležbe v politiki, kaže kot oteževalna okoliščina. Še enkrat kot tolikokrat doslej po aprilskih volitvah, se je izkazalo, da je paradigma »anti-

komunizma« za prevzem oblasti in njeno upravljanje občutno premalo. Komunizem je umrl že davno pred aprilom 1990, pokopal pa se je predvsem sam, s svojim totalitarnim in proti svobodi posameznika naperjenim konceptom družbenega razvoja.

Konfunizem je sicer mrtev, toda boljševiška politična kultura je preživela svoje stvaritelje in prav nič ne kaže, da bo kmalu zapustila deželo na sončni strani Alp. V tem kontekstu me skrbi, da se sedaj namesto paradigme »antikomunizma«, ki je samo še sama sebi namen, ne bi na njeno mesto postavila paradigma nekega abstraktnega slovenstva, ki bi postala edini zveličavni mehanizem funkcioniranja oblasti, tako da bi bil slovenski politični prostor, s strani oblasti, odprt predvsem za »velike« politične zadeve (razne deklaracije in podobna jajca), medtem ko bi se »banalne« zadevice, kot je n.p.r. pravna varnost posameznika, odpravilo na margine družbenega in političnega življenja.

Slovenci kot narod zaenkrat še nimamo med Evropo in Balkanom in zdi se, kot da bi druga usmeritev rahlo prevladovala. Kajti dokler bodo za nas pomembnejše spremembe in dogajanja na simbolni ravni in ne na ravni dejanskosti, toliko časa bomo, če si to še tako želimo ali ne, po svoji politični in družbeni kulturi bolj podobni svojim bivšim balkanskim bratom, kot civiliziranim narodom Zahodne Evrope, katerim se tako radi postavljamo ob bok.

JURE RIFELJ
Liberalno-demokratska
stranka
Domžale

KDO ODLOČA O RACIONALNOSTI, SMOTRNOSTI, UPRAVIČENOSTI V ZAPOSLOVANJU

Usode prepuščamo posameznikom

Hudo aktualna tema je to: Kdo bo in kdaj (vsak dan pa potencialno pomeni to nevarnost) dobil papir, na katerem piše: odpoved! Samo lepota stvar je ali na papirju piše, da boš dobil plačo v višini štirih petih let ali kak krajši čas. Klofuta je huda in uničujoča človeško razpoloženje, bivanjski tonus, pravzaprav usodno razbijajoča. Ubija, diskvalificira, potolče, razkolje. Kje si pravica, na objektivni resnici uravnani svet socialne pravičnosti, vsi humanitarni postulati, ki jih je obilo deklarirala stara oblast in jih nova tudi?! Deklariramo jih seveda še naprej! Kje so kriteriji, merila za to, kdo je nepotreben, čigavo delo je družbeno odvečno, presežno, tehnološko nepotrebno. So to objektivno merljive stvari ali pa je to subjektivizem, je moč in je oblast, ki smo jo dali v roke po logiki oblasti nekemu, ki sedaj o teh usodnih zadevah ocenjuje... in naposled oceni.

Danes sem jaz na tem, da ta, ki reče, NISI POTREBEN, ODVEČEN SI, VIŠEK, PRESEŽEK – pove svojo usodno odločitev in mnenje, jutri si ti!! Denarja je malo, vsakomur izmed nas pa je tudi jasno, da je pogrešljiv vsak, kot pravijo bolje v nedomačem jeziku – Kogar ni, brez njega se zmore! Tako je žal res!

Pa bi vendarle morali take usodne stvari presoјati z merili, ki bi ob veliki dorečenosti vključevali vso usodnost odločanja. Popolnoma mi je znano tudi in zato, ker življenje v občini dokaj dobro poznam, da je zaposlenih, ki so relativno nezaposleni na delovnih mestih še veliko, pa pelje barka normalno naprej. Seveda iz razloga, ker doslej še ni bilo nikogar, ki bi v njihovo stopnjo zaposlenosti, njihovo družbeno potrebnost in izkoriščenost ter sploh v smotrnost njihovega obstoja usmeril svoj kritični prst. Ali sme biti to posameznik, četudi župan, ki se mu dozdeva, da delo, potrebnost, smotrnost, upravičenost pozna? V imenu človečnosti zahtevam – ne zaradi sebe, svojega dela in vsega, kar je povezano z delom v uradništvu, pač pa zaradi pravice, ki jo mora biti deležen vsak: Naj bodo take usodne in za življenje odločilne presoje izven subjektivnih ocen, kajti četudi kdo zase misli drugače, vendar še vedno velja: Saj smo samo ljudje, če si lahko izposodimo naslov ene od rubrik, ki smo jo imeli in ki govori o tem, kar so mnogi od nas v dejanjih pozabili...

MATJAŽ BROJAN

Pisali smo »akt«...

Naložena nam je bila Naloga. Pisanje akta, pravzaprav najprej osnutka, pa nato tudi predloga. Pravzaprav ni pomemben naslov akta, kasneje smo ugotovili, da pišemo pravzaprav odlok. Pomembno je, da smo delu že od samega začetka dali ustrezno »pluralno« širino... Predstavniki zainteresiranih v pisanju odloka (pluralno sestavljeno na strankarskih razmerjih – zamišljeno telo z vsemi pristojnostmi) vsi ti smo sedli k opravi, da ga opravimo po najboljših močeh.

Ker pa večina nismo pravniki, smo se dela lotili, po »tuji« osnovi (plonkali smo...), kajti nekje je treba začeti. Potem pa se je začelo. Že pri samem začetku: na vrstici, ki je opredeljevala naše početje pri nalogah in ciljih izhajanja časopisa.

»Cilj sploh ni prava beseda,« je menil prvi. »Ni sodobna beseda, pa tudi sicer ima nekako športen zven.« Pri besedi »naloge« so se oglašili drugi ali je semantična vrednost te besede »na liniji« z besedo cilji? Tretji je menil, če že uporabljamo besedi »naloge«, potem se je treba poglobiti v to ali gre za náloge ali naloge...

»Kaj pa, če bi vnesli namesto obojega besedo nameni?«, je predlagal naslednji. »Ta beseda ima preveč osebne prizvok. Morda bi bila primernejša beseda »hotenja?«

Tudi beseda »smotri« navsezadnje ne bi bila za na smetišče.

V razpravi se je oglasila naslednja modra glava, ki je ob plohi predlogov ugotovila, da so ob vsem povedanem še vedno najboljše »naloge in cilji«. »Prepir bi rešil preprosto tako,« je dejal naslednji, »da bi lepo črtali mednaslove in tako tudi naloge in smotrov, ali česa drugega ne bi bilo treba zapisovati med člene besedila...«

Ker zadeva ni stekla, jeza pa je med navzočimi že prekipevala, saj je vsak sam zase (pač pred samim sabo) najpametnejši, zato smo se podali naprej, skozi pregledovanje teksta. »Hop,« je bilo rečeno, »ne gre za tekst, gre za besedilo, pravzaprav pa tudi za to ne, preprosto za člene gre...«

Dve uri sta bili mimo. Podili so nas že iz sejne sobane, saj so po stilih že sedali novi sestankovalci drugega sestanka.

Vrgel sem popisane in desetkrat popravljene papirje v torbo. Kaj že piše ruski basnopisec? Prvo početje, ki sem ga opravil po prihodu domov, je bilo, da sem v knjižnici poiskal knjižico Krilova: polistam po njem in berem:

Da voz prepeljejo, so se ondan
zmenili rak, labod in ščuka.
Vsi trije so lepo se vpregli vanj;
napenjajo moči, a voz nikamor noče!
Saj breme ne bilo bi zanje pretežko,
a kaj: labod se vzpenja pod nebo,
rak vleče pač nazaj, a ščuka v vodo hoče.
Kdo kriv je, kdo nekriv – kaj bi sodili mi;
a voz še danes tam stoji.

M. BROJAN

TURISTIČNO DRUŠTVO MENGEŠ

Vabijo vas k sodelovanju

KDO BO PONUDIL NAJLEPŠO RAZGLEDNICO?

Turistično društvo Mengeš razpisuje natečaj za novo razglednico Mengša. Najboljši trije ponudniki dobijo priznanja.

Prijave pošljite v roku 15 dni na Turistično društvo Mengeš, 61234 MENGEŠ.

NAGRADA ČRTOMIRU FRELIHU NA RAZSTAVI

Slovenska grafika

Razstavo člana ZDSLU ste si v januarju in februarju lahko ogledali v likovnem razstavišču Rihard Jakopič.

Strokovna žirija v sestavi: Herman Gvardjančič, akademski slikar in profesor na Pedagoški akademiji v Ljubljani, Zoran Kržišnik, profesor umetnostne zgodovine in ravnatelj Mednarodnega grafičnega centra v Ljubljani, Lojze Logar, akademski slikar in grafik ter profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani je med likovnimi deli za razstavo članov ZDSLU za leto 1990 nagradila s priznanjem Grand prix Andreja Jemca za delo ENO SONCE ZA VSE (tehniko – barvna lirografija).

(NA SLIKI) v tehniki KOLAGRAFIJA. Umetniku ČRTO-

MIRU FRELIHU iskreno čestitamo! VIR

Nemir v očeh

Nemir se ni pojavil le v očeh skupine mladih Kulturnega društva Franc Kotar iz Trzina, pač pa tudi med (žal maloštevilnimi) obiskovalci, ki so na priveditvi v počastitev kulturnega praznika prisluhnili pesmim ljubezni, glasbi in podoživljali dogodke na sceni, ki je bila tokrat res nekaj posebnega.

Kopa prsti, igra senc, plamenov, skoraj pravi dež na odru – vse to pa v dihačem prostoru dvorane v Trzinu – je ponazorilo vse štiri prvinke elemente: zemljo, ogenj, vodo in zrak ter dopolnilo interpretacijo ljubezenske lirike.

Izbir ljubezenske lirike ni bil naključen, saj je bila prav v teh časih in v obdobju, ki ga preživljamo ter tudi v tistem, ki smo ga že preživeli, ljubezenska lirika povsem zapostavljena in razen redkim posameznikom, nepoznana. Resnici na ljubo pa je ljubezen, priznani ali ne, se s tem pomirili ali ne, v življenju vedno prisotna, prvinška, znova in znova se poraja, usiha, pušča sledi. Vsaj malo razmišljajočemu človeku se poraja tudi vprašanje smisla življenja.

Kot skrita, povezujoča nit, močnejša od najmočnejše sponke, se je odgovor ponujal ves večer.

Ljubezen, ljubezen do sočloveka in stvari do česar koli je konec koncev glavni smisel našega bivanja, ali pa nam to čustvo vsaj pomaga živeti in premagovati vsakodnevne težave in skrbi, razočaranja, obup, brezcilnost.

Nežnost, plahost, prežemanje ognja je bolj kot nič, saj pomeni, da čutiš.

Upanje obstaja. Vera v ljubezen tudi, ali kot bi preprosto ponovil

Minattija: Nekoga moraš, moraš imeti rad.

Iskanja in ustvarjanja skupine, ki se je predstavila, bodo tudi vnaprej drugačna, kot smo jih vajeni, saj želijo delati – ustvarjati in sporočati na svojstven, drugačen način, že potrjen in spoznan z nekaterimi uprizoritvami.

Pred njimi ni malo izzivov, zato jim zaželim, da ohranijo nemir v očeh ob prvem pomladanskem cvetu.

M.-J.-M.

Namesto priklona po končanem večeru ljubezenske poezije je bilo v Trzinu dne 8. februarja 1991 prebrano naslednje odprto pismo ustvarjalcem in obiskovalcem proslave:

Pismo v podporo režiserju kozmokinetičnega gledališča Noordung

Podpisani, podpiramo prizadevanja Draga Živadinova za bolj human in kulturnejši odnos ministra Andreja Capudra do problematike v slovenskem kulturnem prostoru.

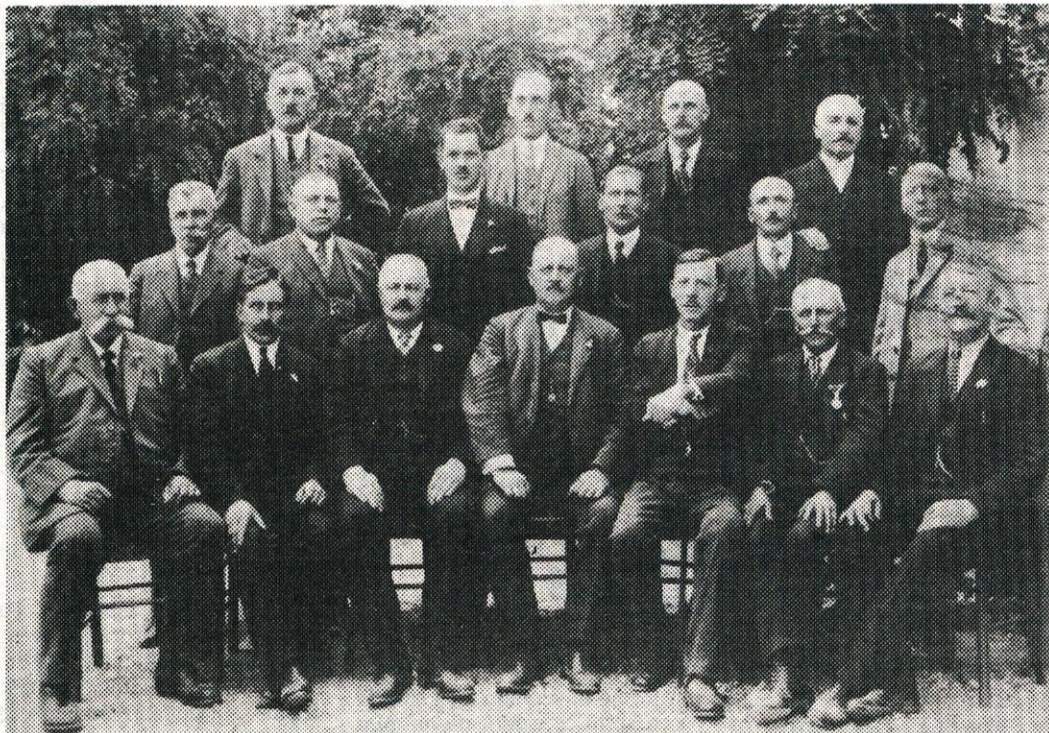
Podpiramo vse aktivnosti, ki bi pripeljale do čimprejšnje razrešitve kulturne sramote, ki smo ji priča v zadnjih tednih.

Ustvarjalci in obiskovalci proslave ob kulturnem prazniku!

Bodica borcem za imena krajev

Tiste hiše niso v Homcu!
In Repanšek ni iz Homca!
Tudi cerkve ni v Homcu!

So pa hiše na Homcu!
Pa Repanšek je s Homca!
Ne le cerkev, tudi fara je na Homcu!

LETO 1925 IN OBČINSKA UPRAVA

Občinski možje v letu, ko smo iz vasi postali trg

Gostilničar Stane Kovač – Kebrov Stane po domače, mi je izročil fotografijo iz leta 1925, ko so se na sliko posedli in postavili tedanji občinski veljaki.

Če bi se danes morali zdrenjati na takole sliko, tedaj bi nemara govorile če ne pesti, pa jeziki zagotovo, tedaj pa je neugotovljeni fotograf fotografiral tele občinske možje:

zgornja vrsta z leve (stojijo):

gostilničar Cerar (gostilna pri Prislanu), kovač Janez Gabrič (Fžnarjev ata), kmet Juvan iz Stoba, mlinar Bertoneclj (stari oče pianista Acija Bertoneclja);

srednja vrsta z leve (stojijo):

gostilničar Turk, rezbar in mizar Janez Vrečar, delavec Jaka Kvas, kmet Dimc, neznani občinski mož iz Štude, vrvat Adamič;

spodnja vrsta z leve (sedijo):

gospod Cerar, slavniki Logar iz Stoba, gostilničar Fran Janežič, gostilničar in mesar Andrej Kovač-Keber, v sredini Anton Skok, župan, trgovec z lesom Slokar, gospod Jezernik in sodavičar Kircher.

Občane prosimo, da nam pomagajo dopolniti podatke, da nas opozorijo na ev. napake, saj bomo tako lahko izpolnili občinski foto dokument. Hvala!

PO SLEDEH DELEGATSKIH VPRAŠANJ

Grad Brdo

»Grad Brdo. Nemočni se vsak dan oziramo v razvaline starega gradu, ki nam iz leta v leto bolj radira ponos na kulturne dobrine. Dviguje pa nam strah, da bo nekega dne zaradi razvalin ugasnilo drobno, radovedno otroško življenje. Grad razpada, odprt je in dostopen radovednost najmlajših, ki v njem ne čutijo nevarnosti. Pred letom smo na nevarnost opozorili Kulturno skupnost, spomeniško varstvo – odgovora pa ni bilo.

Delegati!

Starši in učitelji čutimo, da smo odgovorni za reševanje problema, zato prosimo, da odgovorno o njem razpravljate tudi vi in najdete rešitve,« je svojo delegatsko zahtevo oblikoval Ciril Smrkolj, delegat Slovenske kmečke zveze – Ljudske stranke podružnice Domžale v Družbenopolitičnem zboru.

V odgovoru, ki ga je pripravil Franci Juhant, sekretar Sekretariata za občo upravo, je rečeno:

Razvaline gradu na Brdu so bile že večkrat delno rekonstruirane in sicer v letih 1956 do 1972, vendar se je propadanje nadaljevalo, saj dela nikoli niso bila izvedena do konca. Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Kranj je pripravil tudi sanacijske načrte, vendar s kompletnimi obnovitvenimi deli ni bilo pričeto, ker je bilo potrebno vsako leto zagotavljati sredstva za obnovo in zaščito pomembnejših kulturnih spomenikov.

Zavedajoč se nevarnosti nesreč zaradi razpadanja zidov bo Sekretariat v kratkem sklical sestanek z lastnikom gradu in Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine z namenom, da se sklene dogovor za

pričetek najnujnejših del pri odpravljanju nevarnosti in zaščite gradu pred nadaljnim propadanjem.

GRAD TUSTANJ

V letu 1990 je grad Tustanj slavil 500-letnico obstoja, katere počastitev pa je bila zaradi smrti graščaka – lastnika gradu Dominika Pirnata predstavljena v letošnje leto. Zato je delegata KS Vrhpolje-Zalog Karla Svetina zanimalo, če bo občina zagotovila potrebna sredstva za obnovo grajske kapele v Tu-

stanju in če bo kaj primaknila k slovesni obeležitvi tega pomembnega jubileja.

Tudi tokrat je bil pripravilec odgovora Franci Juhant, sekretar Sekretariata za občo upravo, ki med drugim pravi:

Nekdanja kulturna skupnost je nameravala okoličnemu gradu in grajsko kapelo obnoviti v letu 1973, vendar do dogovora z lastnikom gradu ni prišlo, saj se ni strinjal, da bi vložena družbena sredstva vknjižili v zemljiško knjigo. Dogovori so se nadaljevali, vendar kljub sodelovanju bivšega predsednika Skupščine občine Domžale in g. župnika iz Moravč, ni bilo doseženega soglasja. Nazadnje se je poizkušalo doseči dogovor v letu 1987.

Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Kranj načrtuje adaptacijo okolice gradu in grajske kapele Tustanj v letu 1992, vendar je tudi tokrat vse odvisno od soglasja lastnika gradu. Če bo to soglasje doseženo, bomo predlagali Zavodu, da adaptacijo v okviru možnosti izvedejo že v letošnjem letu.

V. V.

Grad Brdo (na levi) ob 100. letnici rojstva pisatelja Janka Kersnika

vsi naši gradovi ● vsi naši gradovi ● vsi naši gradovi ● vsi

Grad Češnjice pri Moravčah

Zgodovinar in kronist Janez Vajkard Valvasor je v svoji deveti knjigi Slava vojvodine Kranjske zapisal, da so grad nad Češnjicami, ki se je nemško imenoval po tedanjih lastnikih Liechtenech, leta 1550 pozidali gospodje Galli z Rožeka.

V letu 1593 je od svojih bratov Andreja, Krištofa, Martina, Rudolfa, Jošta in Seifrida Galla z Rožeka grad kupil Viljem Gall z Rožeka. Valvasor omenja nato tudi lastnika Hansa Galla. Za njim sta ga dedovala Krištof Rudolf in Seifrid Gall. V letu 1605 Češnjiško gospostvo kupil Samuel Hasiber. Iz leta 1621 je za dvorec v Češnjicah v arhivu Slovenije ohranjeno fevdalno pismo Cesarja Ferdinanda. Za Samuelom je na češnjiškem gradu gospodaril Melhior Hasiber, ki se je poročil z Marijo Salome, rojeno Issenhausen. Omenjena sta v listini še 30. avgusta 1672. Posavski in krški škof je Melhiorju 12. januarja 1673 v fevd podelil posest okoli gradu in v vasi Moste pri Mokronogu. Melhiorju je na češnjiškem gradu sledil Ferdinand Ernest pl. Hasiber, ki je tu gospodaril v Valvasorjevem času.

V zapuščinskem pismu 16. aprila 1748 je omenjen Karel Ignac pl. Hasiber, ki je imel v času kuge v zakupu kužno zaporno stražo in je bil tudi njen poveljnik. Za njim je bila lastnica Češnjič Marija Getrude pl. Hasiber, v pismu je omenjena 22. novembra 1749 in je bila najbrž njegova žena, morda že vdova. Po njeni smrti je češnjiško gospostvo pripadlo njuni hčerki Mariji Ani pl. Hasiber, poročeni Segalla, ki se v zapuščinski listini omenja 6. marca 1782. Po odločbi sodišča 16. aprila 1784 naj bi postala lastnica Češnjič. Še istega dne pa je inventurna komisija popisala vse imetje v Češnjicah in v Ljubljani ter določila nadzornika. Kaže, da so imeli češnjiški gospodje večjo posest tudi v Ljubljani. Dne 12. aprila naslednje leto so med Antonijo Maitelle, rojeno Segalla, in dediči njene sestre Suzane pl. Leobnegg, rojene Segalla, obračunali dediščino po njuni materi. Antonija je dediče izplačala in 28. decembra 1785 prevzela posestvo in grad v Češnjicah. Od nje je 22. februarja 1802 Češnjič za 32.000 florintov kupil Joahim Ignac Seitz. V času izdelave franciscejskega katastra, leta 1825, in še nekaj let pozneje je na gradu gospodaril Josip Žurbi. Potem je 21. avgusta 1837 češnjiško posest in grad za 11.000 florintov na dražbi kupil dr. Leopold Baumgartner. Od njega je vse skupaj za enak znesek kupil Ignac Škarja, lastnik gospostva Tustanj. A tudi ta, ki je tudi sicer slabo gospodaril, s Češnjicami ni imel sreče, saj jih je

že 17. decembra 1838 za 17.000 florintov prodal Ferdinandu pl. Gorupp – Besanetz vdovi tajnega svetnika in topničarskega mojstra Ferdinanda Goruppa. Ona je 19. oktobra 1848 grad prodala Gašperju Bervarju. Od njega je češnjiško posest skupaj z gradom 4. avgusta 1852 kupil Julij Wurzbach. Julij je 20. marca 1871 za 6.000 florintov vse prepustil Maksimiljanu Wurzbachu pl. Tanenbergu. A tudi v tem za češnjiško posest ni bilo več rešitve. Wurzbach je že okoli leta 1900 začel razprodajati obdelovalno zemljo češnjiškim kmetom, še več jo je odprodal v letu 1907, skoraj vso pa do prve svetovne vojne. Kar je še ostalo, je 28. decembra 1917 odkupil Deželni odbor Kranjske, v letu 1921 pa spet nazaj rodovina Wurzbach. Na licitaciji je češnjiški grad kupil dr. Artur. Za Wurzbachi je postal lastnik Rudolf Primc, davčni inšpektor iz Ljubljane.

Sirotišnica v češnjiškem gradu

Ko je bil češnjiški grad v letu 1938 spet naprodaj, ga je skupaj z 88 arov zemljišča okoli njega, kolikor je še ostalo, za 60.000 dinarjev kupila občina Moravče. Denar je dala občina iz proračuna, obe moravški posojilnici in hranilnici – ljudska in zadružna in tudi država je dala nekaj podpore. Občina Moravče, na čelu katere je bil od leta 1936

župan Ignac Lavrič, tajnik pa Leopold Götz, je začela grad obnavljati, med okupacijo pa so dobili še ves nov inventar. Sirotišnico je vodil Ivan Pustotnik, ki je bil sicer hišnik v gradu, za gospodinjstvo pa je skrbela njegova žena. Po spominu Leopolda Götzja je bilo v tej češnjiški sirotišnici že osem oskrbovank, ki so sicer prejemale občinsko podporo in so imele drugod otežkočeno bivanje. V dvonadstropnem gradu je bilo poleg kuhinje in stranskih prostorov 11 sob, a so jih za sirotišnico namenili osem. Grad je bil elektrificiran. Prve oskrbovanke so se vselile že v letu 1940.

V letu 1942 so Nemci oskrbovanke, bili sta le še dve ali tri, in Pustotnikovo družino premestili v prostore osnovne šole na Vrhpoljah. V grad so nameravali vseliti nemško policijo. Partizani so ponoči 1. maja 1943 lepo urejeno češnjiško graščino požgali. Po vojni so domačini zidove podrl, kamenje pa kot gradbeni material za gradnjo in nasipanje cest domov odpeljali.

Graščinski mlin pod Dunajem je tako kot Krulčeva domačija včasih spadal k češnjiški graščini in so mu domačini zato rekli graščinski mlin. In zakaj pravico zaselku Dunaj? Po ustnem izročilu je neki Dunajčan, ki je bil v gradu oskrbnik, od graščaka dobil Krulčevo domačijo in mlin pri spodnjem izviru Rače pod hišo. Ta spretni Dunajčan je postal celo svobodnjak, domačiji od tedaj pravijo na Dunaju. Nato naj bi prav tako po ustnem izročilu pred kakimi 400 leti na Dunaju zagospodarila trdna svobodna Krulčeva rodovina, ki je tu še sedaj, čeprav je bila pozneje spet podložna graščini.

Prvotno so bila pri mlinu tri nadlivna vodna kolesa za pogon kamna za belo, krušno in črno moko ter stope. Stope, bilo jih je pet, so kmalu, že v osemdesetih letih prejšnjega stoletja najbrž zaradi nizke vode, opustili. Vodni vir, ki je kot kaže oslabil, niti pri dveh metrih strmca ni dajal potrebne moči. Zato so mlin že okoli leta 1898 začeli opuščati. Občasno sta tja do leta 1905 obratovala le še

kamna in pajknela za belo in krušno moko. Nato so spodaj zidano, zgoraj pa leseno stavbo s slamnato streho uporabljali za stanovanje. Poleg mline je bila namreč ena soba in majhna kuhinja. V letu 1925 so mlin podrl, mlevske naprave, kolikor je bilo še uporabnih, pa so odpeljali v Brodarjev mlin na Spodnji Dobravi.

Češnjiški grad v ljudskem spominu. Starejši domačini se še spominjajo starega Wurzbacha in Rudolfa Primca, ki so z družinami in gosti iz Ljubljane prihajali v Češnjič. Bližnji sosedje so ob takih priložnostih graščinskimi kuharicam prodali nekaj rač in mladih zajcev za gostije.

Še najbolje je domačinom ostal v spominu grajski hlapec Matija, doma iz Preddvora. Domačini so mu rekli kar Matiček. Ta je bil hkrati tudi gospodar na gradu, kadar ni bilo gospode, ki je sicer živela v Ljubljani. Franc Vesel-Novak v Češnjicah pripoveduje, da je Matiček z graščinskim oslom ter sodom na kolcih na dveh kolesih vsak dan vozil vodo iz izvira Rače pod Dunajem na grad, kjer je redil tudi nekaj repov govedi. Ko pa se je Matiček zagledal v Novakovo dekle Micko, doma iz Blagovice, je vse pogostejše vozil vodo v grad, vse dokler se nista vzela. Ko pa sta se ženila, kot pravijo domačini, je bilo v gradu zelo veselo, sode, mlade in stare, sta povabila na gostijo. Pravijo, da potem v gradu ni bilo nikoli več takšnega veselja. Ko je gospodarstvo propadlo in je moral lastnik tudi grad prodati, se je Matiček z Micko preselil na grad Brdo pri Kranju, kjer je vrtnaril.

O Čvajevo hišnem imenu pravijo, da je domačija ime dobila po graščinskem čuvaju in oskrbniku, ki si je blizu gradu postavil dom.

Bolnica v kleti. Jeseni 1943 so si partizani v kleti pod razvalinami požganega gradu uredili partizansko bolnico, ki so jo imenovali Ribnik. Naenkrat je lahko sprejela največ po 20 ranjencev. Te so v notranjost spuščali kar skozi nekdanje okno, ki je bilo dobro zamaskirano. Ker pa je bila bolnica zaradi vse pogostejših nemških hajk na planem preveč vidna, so jo spomladi 1944 opustili in na jemi Štrgovnici, v gozdu nad vasjo, zgradili novo.

STANE STRAŽAR

Dobro je vedeti:

Skoraj ni dneva, ko v časopisu, v radijski oddaji ali TV pojasnilu ne omenjajo olajšav, ki jih bomo lahko davkoplačevalci uveljavljali ob plačevanju dohodnine. Pri tem je dobro vedeti, da zakon za vsa srdstva, za katera bomo zavezanci uveljavljali zmanjševanje osnove za dohodnino, zahteva, da se posebej izkažejo in dokažejo z dokumenti – to je računi, ki morajo biti opremljeni z vsemi osnovnimi podatki: točen naslov kupca, točen naziv blaga, podpis in žig prodajalca, datum.

Preden navedemo vse izdatke, v zvezi s katerimi se bo osnova za dohodnino lahko zmanjšala, napišimo še, da zakon pravi, da se osnova za dohodnino po 7. členu, v katerem je navedenih vseh 15 olajšav, ne more zmanjšati za več kot 10% osnove za dohodnino, razen zmanjšanja po 13., 14. in 15. točki citiranega člena.

In kje vse bomo lahko zmanjševali osnovo za dohodnino:

1. znesek sredstev, vloženih v nakup dolgoročnih vrednostnih papirjev pri izdajatelju vrednostnega papirja,
2. znesek sredstev, vloženih v nabavo, rekonstrukcijo in modernizacijo osnovnih sredstev, zmanjšani za višino sredstev znižane osnove pri davku iz dejavnosti,
3. reinvestirani del dobička od dolgoročnega vrednostnega papirja,
4. znesek sredstev, porabljenih za nakup ali gradnjo stanovanjske hiše ali stanovanja za rešitev stanovanjskega problema zavezanca, za vzdrževanje teh objektov in odpravo arhitekturnih in komunikacijskih ovir za invalide v teh objektih,
5. znesek sredstev, vloženih v gradnjo malih hidroelektrarn, v varstvo okolja in varčevanje z energijo,
6. sredstva, ki jih imetnik kulturnega in zgodovinskega spomenika vloži v njegovo vzdrževanje v letu, za katero se dohodnina odmerja, na

podlagi dokumentacije izvajalca del, s katerim je strokovna organizacija za varstvo kulturne dediščine, v sporazumu, sklenjenem z imetnikom spomenika, soglašala,

7. znesek sredstev, vloženih v nakup zdravil, zdravstvenih in ortopedskih pripomočkov ter v zdravljenje in rehabilitacijo v zdravstvenih zavodih in zdraviliščih za zavezanca in vzdrževane družinske člane, kadar so bili nepoteni na takšno zdravljenje,
8. znesek sredstev, s katerimi udeleženci izobraževanja ob delu plačujejo storitve šolskim zavodom za pridobitev katerekoli stopnje izobrazbe, za izpolnjevanje izobrazbe ter za pridobivanje novih znanj,
9. znesek sredstev, namenjenih za znanstvenoraziskovalno in razvojno dejavnost (nakup raziskovalne opreme, izobraževanje kadrov, vlaganje v projekte s področja znanstvenoraziskovalne in razvojne dejavnosti ipd.). Če davčni organ dvomi, da gre za sredstva, namenjena znanstvenoraziskovalni in razvojni

dejavnosti, daje o tem mnenje pristojni republiški organ,

10. znesek sredstev za nakup knjig in učnih pripomočkov s področja umetnosti, znanosti, kulture, izobraževanja vzgoje ter športa, nepremičnin posebne kulturne, znanstvene ali zgodovinske vrednosti in umetniških del. Če davčni organ dvomi, da gre za takšne predmete, daje o tem mnenje pristojni republiški organ,

11. plačane članarine političnim strankam in sindikatom,

12. plačane prostovoljne denarne prispevke in vrednost daril v naravi za humanitarne, kulturne, znanstvene, športne, ekološke in religiozne namene, kadar so izplačani osebam, ki so v skladu s posebnimi predpisi organizirane za opravljanje takšnih dejavnosti ter navedeni prispevki oziroma darila, izplačana invalidskim organizacijam,

13. plačane zneske samoprispevka,

14. letni povprečni osebni dohodek zaposlenih v Republiki Sloveniji v letu, za katero se dohodnina odmerja invalidom s 100% telesno okvaro, če jim je bila priznana pravica do tuje nege in pomoči, na podlagi odločbe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja,

15. 8% povprečnega osebnega dohodka zaposlenih v Republiki Sloveniji v letu, za katero se dohodnina odmerja, zavezancem po dopolnjenem 65. letu starosti.

Preberite še enkrat in si zapomnite, katere račune vse bomo oz. boste shranili, da vam ob letu obsorej ne bo žal.

V TOBAKOVEM DIMU JE VEČ TISOČ STRUPOV...

veliko opuščajo kajenje in to več ne predstavlja simbol moškosti, moči in uspeha.

Kadi vedno več mladih in žensk. Podatek je zaskrbljujoč, če vemo, da nam mlade žene

Za božjo voljo, ne kadite!

Tako kot po svetu, pa v Sloveniji, tudi v naši občini že več let opozarjamo na škodljivost kajenja. Ker so znanstveniki ugotovili, da nikotin prav tako zasvoji človeka kot heroin, kokain in druga mamila in ker so izračunali, da človek, ki pokadi škatlico cigaret na dan, doživi na leto 70 tisoč omamnih trenutkov, moramo biti vedno glasnejši. Glasnejši moramo postati tudi zato, ker naši ljudje še niso dovolj zdravstveno osveščeni, kot na primer v Ameriki in drugod, kjer na

rojevajo in vzreajo ter vzgajajo otroke in če vemo, da na mladih svet obstaja, družba pa naj bi si prizadevala, da ohrani mladi rod zdrav.

V tobakovem dimu so ugotovili več tisoč različnih strupov oziroma kemičnih spojin, ki različno delujejo. Ene so kancerogene, druge se samo vsedajo na sluznico in jo oblagajo, tretje delujejo kot plini in podobno. Vsaka od omenjenih sestavin ima svoje posebno delovanje. Alarm pomeni podatek, da pri kadilcih ni organa, ki ne bi bil zaradi kajenja ogrožen. To je tudi glavni razlog, da nekadilci kadilec ne dovoljujejo, da nas zastrupljajo.

V programu svetovne zdravstvene organizacije do leta 2.000 je, da kadilec ne bi bilo več oziroma da bi kajenje zelo omejili. Naša država načelno podpira omenjene kativnosti, vendar ji manjka konkretnih načrtov. V Sloveniji imamo program skupine Slovenije »za boj proti alkoholizmu, nikotinizmu in drugim zasvojenostim« in 45. člen zakona o varstvu pri delu, ki nam dajeja podlago za naše aktivnosti.

Program nekadilškega gibanja (to je gibanje!) je nujno multidisciplinarna dejavnost. Zato morajo v programu sodelovati zdravstvo, šolstvo, ekonomija – gospodarstvo, pravo, sociologija, ekologija, vsi načrtovalci narodnega razvoja.

V ustavi je zapisano, da nihče ne sme ogrožati zdravja drugega in da je vsak dolžan čuvati svoje. Nekadilci iz naše občine v prvi vrsti računamo na pedagoške in zdravstvene delavce ter starše. Kadice iz teh vrst prosimo, da zaradi vzora javno ne kadijo. Naš cilj pri tem je, da mladi ne bi pričeli kaditi. V Ameriki zgubi zdravnik, ki kadi, zaupaje svojih bolnikov, saj če ne čuva svojega zdravja, tudi bolnikovega ne bo. Dokler kadijo zdravstveni delavci, je kajenje težko odsvetovati tudi bolnikom. Sicer pa je tudi zdravnik kot vsak kadilec človek, ki je zasvojen in kot tak ima tudi sam velike težave, saj je kajenje težko opustiti.

ANTON DOLENC

Dograjevanje sistema za zaščito in reševanje

V vsakdanjem življenju mnogokrat posvečamo premalo pozornosti zaščiti pred različnimi oblikami nevarnosti in nesrečami. Šele ko nas nesreča prizadane se sprašujemo »kaj bi, če bi...«, zakaj ni...« idr. Zato je potrebno izgrajevati ustrezen, učinkovit in racionalen sistem zaščite in reševanja, ki bo prilagojen političnim in gospodarskim spremembam v družbi. Sedanja organiziranost enot in štabov civilne zaščite je prevelika in ni mogoče niti dolgoročno zagotoviti in ne višje stopnje usposobljenosti, ne opremljenosti in ne kvalitete popolnitve. Prizadevanja v podjetjih, krajevnih skupnostih, občinah in republiki težijo k spremembi sistema zaščite in reševanja. Kulminacija teh prizadevanj je izražena v osnutku Zakona o obrambi in zaščiti Republike Slovenije in stališčih Republiškega štaba za civilno zaščito o nadaljnjem dograjevanju sistema za zaščito in reševanje. V stališčih in osnutku zakonskih določb so opredeljene naslednje zamisli dograjevanja sistema zaščite in reševanja:

- težišče sistema naj bi bilo v kar največji meri usmerjeno v obvladovanje naravnih in drugih nesreč v miru
- sistem mora biti organizacijsko in funkcionalno povezan, pri čemer naj omogoči postopnost vključevanja sil in sredstev
- vodenje zaščite in reševanja mora biti enotno koncipirano
- zaščito in reševanje je treba graditi na možnostih okolij ter upoštevati realne potrebe
- vsi dejavniki sistema morajo biti operativno uporabljivi brez organizacijskih sprememb v trenutku njihovega angažiranja.

Temeljne dopolnitve oziroma možne rešitve v okviru sistema so predstavljeni v sledečem:

Intervencijski del sistema naj bi sestavljali:

- osebna in vzajemna zaščita (le pogojno kot ena od osnov zaščite in reševanja);
- podjetja in druge organizacije, ki opravljajo dejavnost zaščite in reševanja ali je njihova dejavnost zanj pomembna (zdravstvo, komunala, hidrometeorološki zavod, veterinarska služba, služba za varstvo morja, vodnogospodarska podjetja);
- splošno reševalne sile (zlasti gasilska organizacija, Rdeči križ – del dejavnosti, Gorska reševalna služba);
- štabi in enote civilne zaščite;
- druge sile, ki lahko opravljajo zaščito in reševanje.

Na področju osebne in vzajemne zaščite bi bilo potrebno:

- aktivnosti v celoti podrediti mirnodobnim problemom;
- ohranjati in dopolnjevati različne oblike usposabljanja, ki pri posamezniku razvijajo sposobnost za samopomoč, za sosedsko pomoč oziroma pomoč drugemu;
- sedanjim sistem opremljanja v celoti usmeriti v mirnodobne potrebe in ga dopolniti v delu, ki se nanaša na varstvo pred nevarnimi snovmi (obremenitev proizvodnje, ki povzroča ogroženost);
- podjetjem in drugim organizacijam, ki opravljajo dejavnost nepo-

srednega pomena za zaščito in reševanje, je treba jasneje in bolj obvezujoče določiti naloge z vidika ogroženosti v miru.

Organizacije s področja meteorologije, hidrologije, ekologije ipd., bi morale omogočati učinkovitejšo podporo pri odločanju o zaščiti in reševanju ter pravočasnosti ukrepanja.

Gasilska organizacija bi morala tudi sistemsko dobiti značaj splošno reševalne službe, pri čemer bi bilo potrebno zlasti:

- izvršiti kategorizacijo naselij glede na ogroženost in na tej podlagi določiti kriterije za kadrovske in tehnične obsege potrebnega operativnega sestava; zagotoviti kadrovske popolnitve ter skrbeti za delovanje in opremljanje tega sestava;
- na podlagi kategorizacije določiti določene regijske operativne enote (poklicne, prostovoljne s poklicnim jedrom), ki bi teritorialno operativno pokrivalo celotno območje republike. Preko teh enot bi:
- zagotavljali zahtevnejše tehnično-reševalne intervencije (ali širšo pomoč pri intervencijah);
- zagotavljali sistem obveščanja o požarih in drugih nesrečah;
- zagotavljali racionalno, načrtno angažiranje sil (na podlagi operativnih načrtov);
- uveljavili višjo strokovnost in enotnost v usposabljanju za celotno gasilsko organizacijo;
- vzpostavili sistem vzdrževanja in kontrole zahtevnejše opreme in teh-

nike za celotno gasilsko organizacijo (tudi prostovoljnih del);

Organiziranost enot in štabov bi bilo potrebno:

- bolj prilagoditi dejanski ogroženosti z upoštevanjem, da bi splošno reševalno dejavnost opravljale zlasti gasilske enote;
- na tej podlagi zmanjšati število in obseg splošnih enot civilne zaščite in jih praviloma razvijati le tam, kjer ni gasilske (kakršnekoli) operativne enote;
- zmanjšati obremenitve pa bolj prožno postaviti organizacijo specializiranih enot civilne zaščite na ravni občin;
- v formaciji dopustiti možnost oblikovanja specializiranih enot, ki so ustanovljene le za določeno specifično vrsto nevarnosti.

V sistemu vodenja zaščite in reševanja bi bilo potrebno na enotnih osnovah in pristopih povezati celotni proces vodenja tako, da bi bilo zagotovljeno organizirano, usklajeno in učinkovito delovanje v vseh primerih ne glede na obseg in vrsto nesreč.

Dokončati bi morali začeto noveliranje programov usposabljanja v civilni zaščiti s katerimi se bo posodobilo in aktualiziralo ta del aktivnosti. Pri ukrepih civilne zaščite je potrebno izvršiti selekcijo tako, da se ohrani le tiste ukrepe, ki so aktualni z vidika današnje razvitosti civilne zaščite in njenih nalog.

Predlagane temeljne dopolnitve ali možne rešitve v sistemu zaščite in reševanja odpirajo tudi vprašanje bodoče resorske odgovornosti za to področje. V večini držav (razvitih) je povezano področje civilne zaščite in požarnega varstva pri čemer jih večina to dejavnost vključuje v notranji resor (izjema je Švedska). Glede na dosedanja razvoja, ko so tudi zametki civilne zaščite nastajali v resorju notranjih zadev in je šele kasneje prišlo do izločitve civilne zaščite v resor ljudske obrambe, ocenjuje se, da so v bodoče možne rešitve organiziranja sistema zaščite in reševanja v enem ali drugem resorju, niti ni izključena organizacija uprave ali podobne oblike, ki bi bila vezana neposredno na izvršilne organe skupščin družbenopolitičnih skupnosti. Takšno organiziranje utemeljuje tudi prenos tehničnih opravil za delovanje sistema solidarnostne pomoči za odpravo posledic naravnih nesreč v okviru civilne zaščite. Pomembno pri tem je, da bi bila zagotovljena organizacijska in funkcionalna povezanost posebej organiziranih sil zaščite in reševanja ter da je zagotovljeno najmanjše število strokovnih kadrov, ki bi poklicno delali le na razvoju sistema (še posebej velja to za področje požarnega varstva).

Rezultat predlaganih sprememb in dopolnitev v sistemu zaščite in reševanja bi bil predvsem organizacijsko in kadrovske zmanjšani skupni obseg posameznih sil tega sistema. Povečala pa bi se tudi operativnost, opremljenost in usposobljenost.

BOGDAN ZUPAN

SREČANJE

Vinko Grošelj, Preserje pri Zlatem polju

Konec lanskega leta sem obiskal dolgoletnega nekdanjega predsednika Sveta Krajevnih skupnosti Zlato polje, ki bo kmalu praznoval sedemdesetletnico svojega življenja. Je dolgoletni funkcionar, za katerega so prve povojne svobodne, večstrankarske volitve pomenile, da je prišla prava demokracija in z njo pravičnost in poštenost različno mislečih državljanov. Prejšnji sistem je pravice kratil, tudi njemu.

Prehodil je težko pot od vojaka v nemški vojski, v katero je vstopil po sili razmer, bil poslan na boje v Rusijo, kjer so ga pri mestu Kirogradu po tridnevni hudih bojih Rusi ujeli in kot veliko drugih je postal ruski ujetnik. Tu se je začela trnova pot ruskega ujetnika po raznih taboriščih, bil je tudi v kraju Krasnogorski, kjer je bilo prevzgojno taborišče vseh tistih, ki so želeli na fronto v Jugoslavijo. V tem času je trikrat obiskal tudi Moskvo in si skupaj z drugimi borci ogledal Rdeči trg.

Blizu mesta Kolomna, v bližini Moskve, so se Vinko in njegovi pripravljali za vstop v boj za osvoboditev Jugoslavije. Tu so se urili v pešadijski, tankovski in artilerijski brigadi in 29. julija 1944 zaprli segli ob navzočnosti vseh zaveznikovskih delegacij. Pot jih je vodila na romunsko fronto in Romunijo so prepešali ter pri Kladovu čez Donavo prišli na ozemlje Jugoslavije. Osvoboditeljem so tamkajšnji prebivalci pripravili lep sprejem, nič drugega ni bilo v Negotinu. Borbe pa so se nadaljevale.

Spominja se hude bitke v okolici Kraljeva in Čacka v novembru 1944, kjer je padlo veliko borcev, med njimi tudi nekateri iz naše občine. Po tej borbi je sledil kratek počitek v Beogradu, nato pa ukaz za odhod na Sremsko fronto. Spominja se Nove Pazove in srečanja s tov. Titom, slabih vremenskih pogojev in dokončnega odhoda na sremsko fronto. Januarja 1945. leta je bil težko ranjen in začelo se je potovanje skozi razne bolnišnice. Osvoboditev je dočkal v Požarevcu v Srbiji in se šele konec leta 1945 kot vojni invalid vrnil na svoj dom.

Po vojni pa delo za obnovo domovine. Vključil se je v Krajevni odbor Lukovica, kjer je bil zadolžen za razna dela, med drugimi za odkup (obvezna oddaja), delal je v raznih komisijah (finance, gospodarstvo), bil je član socialistične zveze ter zastopnik tega območja v Ljubljani. Bil je tudi sedem let tajnik Zveze združenj borcev NOV

Zlato polje, osem let predsednik krajevnega odbora ZZB NOV Zlato polje. Zelo rad se spominja vrste kulturnih prireditve na tem območju, katerih pobudnik je bil prav on.

V letu 1964 je postal prvi predsednik Krajevnih skupnosti Zlato polje. Čeprav pogoji tedaj niso bili najboljši, je bila delavnost članov precej večja kot je danes. Z veliko večjim članom so si prizadevali za razvoj vasi, niso gledali niti na čas, niti na žulje. Sicer pa se po njegovem mnenju tudi sedaj marsikaj naredi.

Velika pridobitev za zlatopoljske vasi je asfalt, za katerega so se prizadevanja pričela že v času njegovega predsednikovanja. Iz tega

obdobja se rad spominja tudi svojega uspešnega sodelovanja s prizadevnim Vinkom Jerasom, ki je bil tedaj tajnik KS Zlato polje, danes pa opravlja dolžnost poslanca v Skupščini občine Domžale, obenem pa je bil izvoljen tudi za predsednika Sveta KS Zlato polje. Po njegovem mnenju mu ljudje zaupajo in tudi sam mu želi veliko uspehov.

Ob koncu ga povprašam še za njegove želje. Rad bi, da bi čimprej rekonstruirali in asfaltirali vse ceste v krajevni skupnosti, da bi se število prebivalcev povečalo, da bi bile obnovljene vse požgane in propadajoče domačije, želi pa si tudi miru in suverenosti v vsej naši republiki Sloveniji. Posloviva se z njegovimi najboljšimi željami za delo vodstva KS Zlato polje, kateremu želi veliko poguma in uspeha.

V. J.

Čuden naslov

Z zanimanjem sem prebrala sestavke o izvoru imena Domžale. Pri tem sem se spomnila pisma, ki sem ga dobila od nekega državljanja iz sosednje republike. Ko mi je poštar prinesel pismo, sem začudeno strmel v naslov. Ime in priimek sta bila pravilno napisana. Potem pa spodaj mesto naslovnika: Dom Žale (brez poštnih številke).

Pa sem si mislila: Pravzaprav je pisec čisto logično razmišljal: V Sloveniji imamo Dom počitka, Dom zdravja, Dom JLA, zakaj ne bi imeli še Dom Žale? Sicer pa je pomembno to, da sem po zaslugi iznajdljivih postarjev pismo s tako čudnim naslovom dobila brez zamude v roke.

MAJDA BAUER

Neodvisni Dnevnik

V soboto, 16. februarja je v prilogi neodvisnega Dnevnika izšel razgovor novinarke Romane Špende z našim županom Ervinom A. Schwarzbartlom. Ker menimo, da je v obdobju, ko občinski proračun še ni sprejet prav, da vsi občani zvemo za aktualne misli in osnovne smernice, z dovoljenjem avtorice ponatiskujemo članek iz Neodvisnega Dnevnika.

ŽUPANSTVO DANDANAŠNJE

Najtejte nekaj glavnih težav, ki peste vašo občino in dodajte še rešitve.

DOMŽALE

Površina občine: 240 km²
Prebivalcev v občini: 44.900
Zaposlenih: 11.460 (konec novembra 1990),
izven občine še 7.800
Nezaposlenih: 1.169 (konec decembra 1990)

Župan:
mag. Ervin-Anton
Schwarzbartl

Ceste, delovanje novih občin, ekologija, obrt, socialni mir, izraba prostora, privatizacija, denacionalizacija, pospeševanje kmetijstva, kulturna dediščina in kultura v širšem smislu – vse to je problematika, ki jo je mogoče reševati z natančno določenimi proračunskimi postavkami. Ne morejo pa vse dejavnosti »viseti« na proračunu, obnašati se morajo čim bolj tržno.

Pri svojem delu v občini sem vedno, ko sem naletel na težave, dejal: bodimo srečni, podajmo si roke. Težave lahko napihnemo in se okoli njih motamo, rešimo pa jih ne. Gre pa tudi drugače. Mislim, da je naša glavna težava občinski proračun.

Ko smo ga lani začeli pripravljati, sem ugotovil, zakaj ga na zahodu začnejo delati že leto dni prej. S proračunskimi postavkami namreč rešujejo vse svoje težave. Zdaj pa pogledjmo naše proračune. Do zdaj so bili vedno takšni, da davkoplačevalci niso imeli nobene predstave, kdo in koliko plačuje in komu je denar namenjen. Zato smo se v naši občini stvari lotili drugače. Januarja smo se posvetovali s strankami in z dejavnostmi, ki pričakujejo sredstva iz proračuna ter ugotovili, da je slednji lahko le pomoč, sicer pa se morajo v posameznih dejavnostih predvsem obnašati tržno.

Veliko je dejavnosti, ki velik delež denarja porabijo zgolj za delovanje, za svoje delo pa bolj malo. Res ni mogoče vsega komercializirati, toda če imajo v posameznih dejavnostih načrte, ki jih hočejo uresničiti, se bodo morali potruditi v tej smeri. Davkoplačevalci v občini pa bodo seznanjeni s tem, kam denar gre, koliko gre za koga in za kaj. Pri vsem tem bodo imeli večjo vlogo tudi ministri oziroma sekretarji za posamezna področja, ki bodo potrošnje nadzorovali in potrjevali, ali so v dejavnosti res potrošili toliko kot je potrdila skupščina. Prej smo imeli komisije in odbore, ki so odločali in delili denar. Poudariti velja, da bo manj denarja iz proračuna za birokracijo v korist dvigovanja življenjske ravni.

In če je jasno, kako je razdeljen denar, potem nam ostanejo le še manjše težave: ceste, smetišče, nove občine, mengerska obvoznica, vzdrževanje kulturne dediščine, nezaposleni, socialni program, javna dela, pospeševanje obrti in kmetijstva itd. V proračunu mora biti vse konkretno opredeljeno. Ne želim, da pride v skupščinsko razpravo kot kup papirja, iz katerega se ni mogoče znanjati. Moje geslo je, da lahko kupim le toliko kot lahko plačam, zato si ne morem privoščiti nečesa, kar ne bo prinašalo koristi. Če vzamem denimo, samo glasbeno šolo. V Domžalah bi jo vsi radi imeli iz proračuna, a kdo jo bo vzdrževal. Enako velja za kulturne domove, dvorano, bazen. Mislim, da so to glavni zaviralci. Sem proti temu, da razpišejo obveznice in pri tem ne vem, kako bom denar vrnil. To je majhna državna goljufija ali prenašanje bremen na prihodnost in druge ljudi.

Marca bo proračun pripravljen, ker pa imamo zelo malo časa, bodo nekateri prizadeti. Na skupščini se bo zato zagotovo slišal glas lobijev. Upam, da bomo stvari uspeli razrešiti tudi s kasnejšimi rebalansi. Še vedno pa nismo sposobni odločno zmanjšati režije, pri čemer bomo morali uporabiti ostrejšje ukrepe v teku leta. Delovanje občine stane še vedno več kot konkretne naloge. In kakšen je videti novi proračun? Njegova vsota se mora ujemati s končno vsoto po posameznih dejavnostih. Vsaka mora povedati, koliko denarja bo lahko zbrala, jasno pa je treba še povedati, kakšni so odhodki. Na osnovi tega se je treba dogovoriti, kaj je mogoče narediti. Enako velja tudi za krajevne skupnosti – nobenega pogajanja za dodatne denarje več. Vse prilive na mizo, v krajevnih skupnostih pa si bodo delež iz proračuna razdelili po svoje in se sami odločili o svojih naložbah.

ROMANA ŠPENDE

Poziv krščanskih demokratov IMEJMO SE RADI! ni dovolj! Treba se je tudi imeti! Udeležba je bila skromna, kot bi gesla množično ne želeli uresničevati!

PREDAVANJU O NASILJU NAD OTROKI NA ROB

Otroci so naša vest, posledica, senca!

Včasih nagajamo, včasih pa ne...

Če sem poreden, me oči kar s copato nabije...

Enkrat z brco, enkrat s kuhavnico, enkrat... v rit, v telo... kamor pade...

Tako razmišljajo naši najmlajši v domžalskih vrtcih. Marsikaj bi lahko izvedeli, če bi jim želeli s pravo mero prisluhniti. Tovrstna otroška mnenja so bila posredovana pred samim pričetkom predavanja z naslovom Nasilje nad otroki, ki je potekalo v knjižnici Domžale v petek, 15. 2. 1991. Človek bi pričakoval, da nam ni vseeno, kaj vse se skriva za omenjenimi dejanji nasilja nad nemočnimi otroki. Žal, ugotavljam ravno obratno. Prav malo nam je mar! Maloštevilni obiskovalci so to potrdili. Morda pa gre le za čas, ki ga je vedno premalo. Saj menda nismo tako zelo prepričani v to, da imamo vedno odrasli prav?

Seznani smo se z nasiljem,

ki mu drugače rečemo lahko tudi prevelike ambicije staršev. Posiljevanje otrok z dodatnimi dejavnostmi je za marsikatero osnovnošolca težko breme. Od otrok pričakujemo preveč, želimo, da bi bili povsod najboljši. Mnogo otrok komaj izdeluje pouk, mi pa bi jim radi naprtili še kaj. Tako so otroci pod hudim psihičnim pritiskom in se ne razvijajo tako, kot bi se sicer.

Z veliko zaskrbljenostjo smo ugotovili, da bi pouk ob sobotah, kot je predvideno, razbil že tako rahle družinske vezi. Mnogo ljudi je skupaj ob domači mizi samo ob koncu tedna. Kako naj se sprijaznimo z mislijo, da poleg nas tudi ob sobotah ne bo našega osnovnošolca? In kakšen smisel ima, da

bi bil ob sredah sam doma, saj večina staršev ravno ta dan dela najdlje? Omenjeni so bili tudi otroci, ki so tako ali drugače zapuščeni. Človek bi pričakoval, da so to otroci mlajših, včasih kar premladih staršev. Pa ni tako! Veliko mladih ljudi zelo lepo skrbi za svoje otroke. Struktura ljudi, ki tega ne opravljajo s polno mero odgovornosti, pa je v večini primerov zelo različna. Navadno so le vzroki isti. Starši smo obremenjeni z obveznostmi službe, s svojo kariero. Primanjkuje nam časa za svojega otroka. V napoto nam je, ko se utrujeni vrnemo iz naporene službe in nas nadleguje z otroškimi vprašanji. V miru želimo pokaditi svojo cigareto. Tudi to je nasilje nad njimi. Proti svoji volji morajo vdihovati slab zrak, ki je po Sloveniji že tako mnogokrat preko dovoljene meje onesnažen. Smo kdaj vprašali svoje otroke: »Ti cigaretni dim ustreza?«

Tudi današnjih družbenih razmer smo se dotaknili in jih zelo kritično ocenili. Dejstvo, da si večina mamic ne more dovoliti izostanka iz službe in se posvetiti samo otrokom, je boleče. Skupaj s svojim partnerjem se morajo boriti za obstoj, za svoje osnovno preživetje. Mnogo primerov je, ko si kljub dvema zaslužkoma starša ne moreta privoščiti varstva za svojega predšolskega otroka. Žrtev nizkega standarda je spet otrok, ki ostane sam za zaklenjenimi vrati.

To, da je otrok po končanem porodniškem dopustu matere najmanj odporen za razne bolezni, je znana stvar. Pa vendar mora iz maminega zavetja. Če bi očetje zaslužili dovolj, mnogim otrokom vsega tega ne bi bilo treba preizkušati na lastni koži. Kako neprijetno se počuti otrok staršev, ki sta se odločila za različne poti, si ni težko predstavljati. Pred vrtcem se vrstijo scene, kdo bo otroka odpeljal: oče ali mati. Danes ga želita oba. Velikokrat naslednjega dne otrok čaka zama na svoja roditelja. In čisto na koncu...

Le zakaj izgubljanje besed? Saj vas vse to verjetno ne zanima! Ko bo v marcu predavanje z naslovom: Kako dosegati mir v družini, boste sedli v naslonjač, prižgali TV in zahtevali mir; saj ste ja vendar močnejši.

SLOVENSKI KRŠČANSKI DEMOKRATI
Zanje
DARINKA GRUM

Predavatelj dr. Janez Grošelj in specialni pedagog g. Lojze Štefan.

NOVO V RAZVOJNEM ZAVODU DOMŽALE

Kje so na voljo parcele?

Razvojni zavod obvešča vse zainteresirane, da je možno dobiti vse informacije in podatke o parcelah in drugih nepremičninah.

Interesenti, ki jih taki podatki zanimajo, naj se oglasijo pri gospodu Ciperlu tel. 713-689, vsak dan med 13. in 15. uro.

GOSPODU MATJAZU VOVKU OB ČLANKU

Čemu tako?

Lepo, da ste, gospod Vovk, predstavili tudi svoj pogled na peripetije okoli Občinskega poročevalca. Ne bom vam oporekal pravice, da dejstva dojemate subjektivno in se problemov lotevate tudi z literarno-čustvene plati. A ko gre za stvari, ki sva jih oba doživela (in pri vaših 28 in mojih 34 letih skleroza še ne more biti opravičilo) in obstajajo tudi potrjeni zapisniki, bi vendarle pričakoval več dejstev in manj sprenevedanja.

1. Če predsednik občine samovoljno zadrži izdajo Obč. poročevalca je to subjektivni in ne objektivni vzrok kot trdite vi. Programi ministrov, ki bi morali biti objavljeni, so zgolj ceneni izgovor, saj bi bili po normalnem rokavniku lahko objavljeni v 12. številki, 11. pa bi normalno izšla.

2. V polovici članka pišete, kako ste prizadevno pripravljali predlog odloka o občinskem glasilu in se

potem hudujete na poslance v Skupščini, ki so vam predlog zavrnili. Po vaše so liberalni demokrati, prenovitelji, socialisti in t.i. neodvisni zmedli poslance in so le-ti zato glasovali proti vašemu predlogu. Tako vi, kako pa dejstva?

Demos (vaša koalicija) ima v občinski skupščini večino in zato lahko izglasuje VSAK predlog. Če se to ne zgodi, sta samo dve možni razlagi: a) Nekateri delegati Demosa so neumni in se pustijo zapeljati in zmesi. b) Predlog (čeprav je Demosov) je tako slab, da ga zavračajo tudi Demosovi delegati. Ker večino delegatov Demosa poznam, odločno zavračam prvo (a) trditev. Ali vi o svojih koalicijskih sodelavcih mislite drugače?

Lep pozdrav in brez skrbi: mesto vam je v novem uredniškem odboru zagotovljeno, pomlad (o kateri se sprašujete, če jo sploh lahko pričakujete) pa garantirano nastopi v drugi polovici marca!

IGOR LIPOVŠEK

Kaj se skriva v »Bombi« na Želodniku

Eno od vprašanj ob obiskih predsednikov v KS Dob je bilo namenjeno tudi vsebini »bombe«, kot je imenoval nekdanje skladišče FAM na Želodniku eden izmed krajanov. Inšpekcijske službe so s sodelovanjem predstavnikov KS Dob skladišče pregledale in ugotovile:

V skladišču je okoli 25 vrst različno nevarnih snovi, vendar ne I. in II. skupine. Med vnetljivimi snovmi so skladiščene: 17001 alkohola, 2001 propanola in 1481 acetona, 17881 različnih kislin (kromžveplene, solne, žveplene, klorovodikove, očetne), 7701 različnih lugov, 101 formaldehida, 2701 amonjaka in 1501 hidroksida ter še nekaj fotolaboratorijskih kemikalij v trdem stanju. Vse kemikalije so primerno zložene, med sabo ločene, v solidni embalaži od enega do petdeset litrov.

Nameščena je vsa požarna oprema, sredstva za osebno zaščito in oprema za nevtralizacijo v primeru razlita kemikalij. Zaposlen je le en delavec, ki ima ustrezno kvalifikacijo in je ob obisku inšpektorja izjavil, da je skladišče odprto za vsakogar, ki bi želel z nasveti, kako

Občani na enem srečanju z županom

potrebno na sprejem proračuna konec marca 1991.

Odgovor tudi z Elektro Ljubljana – okolica

Elektriko imamo povsod, v nekaterih območjih pa jih moti napetost, opozor-

Občina Domžale pa naj bi sama financirala semaforizacijo prehoda Poljske poti in križišča Kovičeve ceste.

Južna povezava, rekonstrukcije

Kot smo že pisali se že izdeluje dokumentacija za nov most čez Kamniško Bistrico v južnem delu naše občine, čim-

Prvi rezultati obiskov so tukaj, preberite jih!

izboljšati že dobro in urejeno stanje v prostorih.

Na podlagi ugotovitev sanitarne in požarne inšpekcije menimo, da je skladišče ob normalni pazljivosti varno in ne ogroža okolja.

Razrešujejo se tudi vprašanja vodooskrbe

Kar precej krajanov je ob obiskih izpostavljalo vprašanje vodooskrbe na posameznih območjih naše občine. Komunalno stanovanjsko podjetje Domžale je nekatere zadeve že saniralo, kar je razvidno iz njihovega poročila:

V zvezi s problemom vodooskrbe domačije Hribar v Turnšah menijo, da je vodooskrba rešena s prevezavo na radomeljski vodovodni sistem.

Sanacija odvodnjavanja – razbremenjevanja kanalizacije 7. julij v Trzinu je v zaključni fazi.

Glede problematike vodovoda v Zagorici, Žičah in na Rovih Komunalno stanovanjsko podjetje Domžale ugotavlja, da so omenjeni vodovodi vaški. Organiziran bo njihov detalejši pregled in predlagani ukrepi sanacije.

Problemi z vodooskrbo, ki so bili izpostavljeni na obisku v KS Radomlje, Homec-Nožice, Preserje in Rova, za območje Homca in delno tudi Radomelj (Ul. Luke Pirša) bodo odpravljeni z vključitvijo črpalnice LEK v sistem vodovoda Domažale. To bo opravljeno v letošnjem letu.

Medtem se je že zaključila zamenjava vodovoda v Loki pri Mengšu, pospešeno pa se izdeluje 15 hišnih priključkov na kanalizacijo. Ko pa smo že v tem koncu pa še zapišimo, da se bo problematika pitne vode na območju KS Mengeš razreševala z izgradnjo dodatne vodne celice v rezervoarju Gobavica.

Vodovodno omrežje bo rekonstruirano tudi v KS Dragomelj-Pšata, kjer bodo ob rekonstrukciji ceste, ki je predvidena v letošnjem letu, zamenjeni profili cevi. Pritisk se bo dokončno izboljšal, ko bo zgrajena osnovna ojačitvena zanka okrog Domžal.

Največ problemov z vodooskrbo imajo v Moravški dolini. Iz odgovora je razvidno, da so vsi vodovodni sistemi sicer vključeni v predlog programa investicij s področja komunale za leto 1991 (vodovodni sistemi v KS Peče, Moravče in Velika vas – Dešen), počakati pa bo

jeno pa je bilo tudi na nekatere pomanjkljivosti. Poglejmo, kaj so odgovorili pri ELEKTRO Ljubljana okolica:

– daljnovod 20 kV Domžale – Kamnik je pri Papirnici Količeve zgrajen po tehničnih predpisih in kljub pomislekom, ki so bili izrečeni ob obisku v KS Radomlje, ne vidijo nobenih nepravilnosti,

– kV 20 kV Rodica-Jarše je preko Mlinščice položen v železni cevi. Dohodi so zaščiteni z opozorilnimi tablami,

– problem slabe napetosti v zaselku Kompolje v KS Krašnja bo razrešen z izgradnjo nove transformatorske postaje v letu 1991.

Divje odlagališče na Rovih gre stran

Na pobudo, ki je bila dana ob obisku v KS Radomlje je komunalni nadzornik skupaj z vodjo javne higijene pri Komunalno stanovanjskem podjetju Domžale pregledal divje odlagališče ob cesti proti Žičam v KS Rova.

Ugotovljeno je bilo, da bi za sanacijo odlagališča potrebovali blizu 50.000 din, saj bi morali 4 delavci pobrati vse večje kosovne odpadke ročno, ker je smetišče v grapi ter jih s tovornjakom odpeljati na odlagališče v Dob. Ostali material pa bi bilo potrebno pograbiti z brežine v dno grape in ga zravnati. Sanacija naj bi bila opravljena ob dokončni rekonstrukciji ceste proti žičam, na kateri so zemeljska dela že opravljena.

Boljša prometna varnost na magistralni cesti

Eno izmed največkrat postavljenih vprašanj je problematika zagotovitve varnega prehoda čez magistralno cesto Ljubljana-Maribor, ki je v preteklosti zahtevala kar precejšen krvni davek. Zlasti veliko zaskrbljenost pa so izražali starši, katerih otroci vsakodnevno prečkajo cesto na svoji poti v in iz šole. Iz zapisnika razgovora predstavnikov Izvršnega sveta naše občine in Republiške uprave za ceste povzemamo nekatere »razveseljive« dogovore:

Republiška uprava za ceste je že sklenila pogodbo za izdelavo potrebne dokumentacije za semaforizacijo peš prehodov: Dob, Šentvid, Lukovica. Projekti bodo predvidoma izdelani v teh dneh in naša občina bo skupaj z zainteresiranimi krajanom vskladila predlagane ureditve.

Na tej osnovi bo zaprosena prigrasitev del in zbrane ponudbe izvajalcev, dela naj bi se predvidoma začela v marcu 1991.

preje pa naj bi pripravili tudi analizo cestne povezave preko novega mostu. Pridobiva se lokacijski načrt rekonstrukcije M – 10 na relaciji Črnuče – Domžale. Občina Domžale naj bi čimprej pridobila potrebna zemljišča in na tak način zagotovila pričetek rekonstrukcije križišča Želodnik.

Pa še razveseljiva novica za krajanje Dragomlja-Pšate in vse voznike, ki uporabljate cesto Domžale – Podgorica – Ljubljana: v letnem planu Republiške uprave za ceste je sicer za leto 1991 le asfaltna prevleka v širini obstoječega vozišča, zaradi problematičnosti prostorskih razmer pa bo potrebno pripraviti lokacijski načrt, v katerega se bo vključila tudi ureditev priključevanja lokalnih cest z upoštevanjem urbanizma področja.

Ne prav veliko, vendar nekaj le

Najbrž je večina izmed vas prebrala vtise in predloge, ki smo jih ob obiskih predsednika Skupščine občine in predsednika Izvršnega sveta Skupščine občine Domžale in njenih sodelavcev v posameznih krajevskih skupnostih, objavljali tudi v našem glasilu. Skoraj tri mesece bo že od tedaj in danes vas seznanjamo z nekaterimi aktivnostmi, ki že pomenijo konkretno realizacijo vaših predlogov, na nekatere pa bo potrebno še počakati: večina izmed predlogov je namreč odvisna od sprejema letošnjega proračuna, nekatere od sprejema srednjeročnih planskih dokumentov, so pa tudi taki, ki jih v krajšem obdobju ne bo mogoče uresničiti.

Precej vprašanj se je nanašalo tudi na prihodnjo organiziranost naše skupnosti, na problematiko vračanja odvzetih zemljišč in objektov: to bo razrešila nova zakonodaja, ki pa jo bo potrebno še počakati. Večina problemov s področja PTT problematike (priklapljanje telefonov) je že ali bo v kratkem razrešena, problem pomanjkljivega vzdrževanja cest se skuša reševati s povečano postavko finančnih sredstev v predlaganem občinskem proračunu, s podelitvijo koncesij za vzdrževanje komunalnih objektov, s pospešenim rekonstruiranjem in asfaltiranjem ceste, ki pa ga močno zavira pomanjkanje finančnih sredstev na vseh področjih.

Kako in koliko bodo odločali delegati na zasedanju vseh zborov naše skupščine v drugi polovici marca 1991, zato o investicijah v letošnjem letu v eni prihodnjih številah Občinskega poročevalca, danes pa si preberite nekaj informacij o realizaciji predlogov, pobud in pripomb ter opozoril iz obiskov. Morda je med njimi tudi vaše, pa z odgovorom niste zadovoljni. Opozorite nas na to!

Kmetijstvo, kje je tvoje mesto?

Največ konkretnih pripomb k poročilu o izvajanju agrarne politike in o stanju kmetijstva v občini Domžale ter k predlogu programa in usmeritev tega področja za letošnje leto je na zadnji seji skupščine v imenu Slovenske kmečke zveze – Ljudske stranke posredoval Jurij Berlot, tudi podpredsednik Skupščine občine Domžale. Poglejmo jih:

O socialni varnosti kmetov in njihovih družinskih članov ni napisanega ničesar. Ekonomski položaj kmeta se poslabšuje, mnogi se odrekajo zavarovanja. Analiza njihove socialne varnosti bi narekovala oblike pomoči, ki bi prispevale k dvigu njihove socialne varnosti.

Zložbe – bo več pašništva?

Programske usmeritve so premalo konkretne. Prednost je potrebno dati naložbam trajne vrednosti, ki dajejo največje učinke. Pri tem se zlasti poudarja postopke zložb (komasacij), katerim bi posledično moralo slediti širjenje pašništva in selekcije v živinoreji. Čimprej bi se morali opredeliti do nedokončanih investicij v kmetijstvu.

Kdaj z roko v roki?

Sodelovanje med družbenim in zasebnim kmetijstvom je prešibko, treba bi ga bilo intenzivirati. Pri tem kmetje vidijo pomembno vlogo Komisije za kmetijstvo, ki bi morala opredeliti možne simbioze – sodelovanja upoštevajoč današnji pa tudi jutrišnji položaj kmetijstva.

Agrokarta – kdaj izideš?

Lahko bi rekli, da agrokarto že predolgo pričakujemo. Zato je potrebno čimprej angažirati večje število strokovno usposobljenih ljudi, ki jo bodo pripravili in na njene temelje postavili del bodočega razvoja kmetijstva.

KZ Emona – izguba ne narašča več!

Izguba ne narašča več, izvajajo se ukrepi zmanjševanja stroškov bi na kratko lahko opredelili trenutno stanje v Kmetijski zadrugi Emona. Kmečka zveza – Ljudska stranka predlaga, da Komisija za kmetijstvo skupaj z zadrugo ugotovi, koliko so bili zadržniki oz. njihova

kmetijska zadruga oškodovani, ker se jim ni priznavalo stroškov prireje mleka in mesa glede na splošno priznane kalkulacije. Po njihovem mnenju bi morali takšno ugotovljeno izgubo pokriti izvršni sveti vseh treh občin, na katerih območjih je organizirana zadruga.

Kmetijska podjetja so naša trenutna stvarnost, zato jim, dokler jih imamo, ne odrekamo pomoči, vendar jih opozarjamo, naj se odpirajo v kmetijski prostor in čimveč sodelujejo s kmeti.

Bo gnoj s »čistilne« kmalu – dober gnoj?

Razvojni program kmetijstva v naši občini mora upoštevati obstoj Centralne čistilne naprave Domžale ter Farme Ihan kot proizvajalcev organske mase, ki se edino v kmetijstvu lahko koristno izrabijo. Ob dnevni proizvodnji ca. 60m³ gnoja sta lahko pomembna dejavnika pri zmanjševanju stroškov za pridelavo v kmetijskem sektorju, vendar ne prej, dokler se gošča ne očisti težkih kovin, ki jih izpušča kamniška industrija. Zato se zahteva, da se z izračunom ugotovi, koliko sredstev davkoplačevalcev je zaradi take onesnaženosti izgubljenih in čimprej ukrepa.

Tržnica naj bo čimprej!

In nenazadnje je Kmečka zveza – Ljudska stranka predlagala, da se v Domžalah (enaka pobuda je bila dana tudi s strani delegata iz Mengša) čimprej postavi tržnica, ki bo omogočala prodajo kmetijskih pridelkov neposredno občanom. V zvezi s tem je bila dana tudi pobuda o potrebi spremembi občinskih odlokov s tega področja.

To so torej konkretni predlogi, ki bodo v prihodnjih številkah Občinskega poročevalca razdelani po posameznih sklopih, zato ne pozabite v prihodnji številki prebrati kotička Slovenske kmečke zveze – Ljudske stranke!

NA OBISKU PRI LOVCIH

Lovstvo ni samo puška!

Šestindvajsetega januarja so imeli člani naravoslovnega krožka na osnovni šoli v Blagovici zanimiv izlet v gozd. Gospod France Smrkolj, član lovske družine Trojane – Blagovica, jih je popeljal na triurni lovski obhod po Šipku.

Nestrpni učenci so se zbrali pred cerkvijo v Šentožboltu in krenili v hrib proti Bršljenovici in naprej proti vrhu Šipka. Komaj so zapustili zamegljeno dolino, so ugotovili, da jih čaka lep sončen dan. Še bolj pa so bili začudeni, ko so malo višje zakorakali v zasneženi gozd.

Lovci jih je v uvodnih navodilih o obnašanju v gozdu opozoril na zapise v snegu. Naučil jih je prepoznavati sledi jelena, veverice, divjega prašiča, srnjadi, lisice. Spoznali so, da lahko po natančnejšem opazovanju sledi odkrijejo smer in način gibanja živali in po tem sklepajo, kaj se je dogajalo v njo. Opazovanje življenja divjadi pouči človeka, kako najti hrano v divjini. Katere rastline so užitne, kako se da skriti pred radovednejši in sovražniki. Poudaril je, da naloga lovcev ni samo odstrel divjadi, temveč tudi skrb za vzrejo zdrave divjadi, ohranitev obstoječih živalskih vrst, v rajonu pa ponovna naselitev nekdanj živčnih vrst, ki so iz različnih vzrokov izumrle (gams).

V mrzlih zimah, ko tla prekrije visok sneg, divjad ne najde hrane. Takrat lovci poskrbijo za njihovo prehrano. To pa ni vedno prijetno, celo nevarno je lahko. Pred tremi zimami je bilo, ko sta lovca v petnajst minut oddaljeno krmilnice od vasi nosila hrano za srnjad cele tri ure, ker sta se čez globoke snežne zamete morala plaziti po trebuhu. Tisto zimo je poginilo veliko divjadi.

Da mora vsak lovec dobro poznati gozd, je razumljivo. Koristno pa postane takrat, ko pade megla ali gre na lov ponoči. Ob takih

prilikah se domači in prijazni gozd spremeni v tujo, neznano pokrajino, ki je lahko usodna za osamljenega lovca. Zato je ena od najnovejših pravil lovskega društva: kadar greš sam na lov, obvesti o tem svojce in nekoga iz lovske družine, da te bodo vedeli kje iskati, če te ne bo pravočasno domov.

Tako sta v prijetnem klepetu in opazovanju minili dve uri, ko se je pred učenci odprl pogled na jaso, pogozdeno z jelkami. Sredi jase je stala krmilnica, napolnjena s koruzo za divje prašiče.

»Ja, ti naredijo precejšnjo škodo,« je rekel lovec. »Pomeni drago vso koruzo, rajejo po travnikih, ker iščejo ogrce pod rušo. V letošnji lovnici sezoni smo jih osemnajst že ustrelili.« Nato so učenci splezali še na bližnjo opazovalnico in ugotovili, da je razgled z nje veliko boljši kot s tal, čeprav ni posebno visoka.

Domogrede so se ustavili pri štirideset metrov visoki jelki, ki je trije učenci niso mogli objeti. »To je najstarejša jelka tod. Sicer pa smo lahko zadovoljni, da je pri nas gozd še dokaj zdrav, jelka ne izumira in tudi večina divjadi se je na spremembe v naravi dobro prilagodila.«

Da bi ostal dohodek otrokom še bolj v spominu, jih je na koncu povabil v lovsko kočjo na Prvinah, kjer so se ob dobrem domačem čaju in krofih v topli izbi ogreli in si nabrali novih moči za pot v zdaj že tudi s soncem obsijano dolino.

Bo trojanski krof prvi v Evropi 92?

Upamo, če mu bodo pot utrli diplomati in drugo konzularno osebje, ki so 7. februarja poskusili specialiteto par excellence: KROF!

NEKAJ VEČ O TERITORIALNI OBRAMBI

Braniti se bomo znali!

V zadnjem času je bilo precej napisanega o teritorialni obrambi in problematiki, ki se je splestala okrog te komponente oboroženih sil Jugoslavije vendar menim, da je o tem treba spregovoriti tudi na straneh našega Poročevalca.

Da bo podoba teritorialne obrambe pri naših bralcih celovitejša se vrnimo v našo bližnjo preteklost, v leto 1968, ko je tedanji izvršni svet skupščine SR Slovenije sprejel Odlok o ustanovitvi štaba za splošni ljudski odpor Socialistične republike Slovenije (na Hrvaškem so TO ustanovili šele leta 1969). Odlok je podpisal 20. novembra 1968 tedanji predsednik slovenske vlade Stane Kavčič.

Zato ta dan slovenski teritorialci upravičeno smatramo in obeležujemo kot rojstni dan Teritorialne obrambe Slovenije.

Teritorialne enote v Sloveniji so bile tedaj razdeljene v šest con: na gorenjsko, primorsko, ljubljansko, dolensko, vzhodno štajersko in zahodno štajersko. V slednjo je spadala občina Domžale. Takrat je delovalo 24 odredov, ki so skupaj šteli blizu 27.000 mož.

Organizacijska struktura se je večkrat spreminjala. Pravzaprav je bilo v vsakem srednjeročnem obdobju kaj novega. Pri nas je do temeljitejših sprememb prišlo po sprejetju republiškega zakona o ljudski obrambi in družbeni samostojnosti leta 1976, ko se je teritorialna obramba popolnoma reorganizirala in številčno okrepila. Nastali so občinski štabi za teritorialno obrambo, kateri so do takrat delovali v sklopu sekretariatov za LO in DS, conski štabi so se preimenovali v pokrajinske in Glavni štab v Republiški štab za teritorialno obrambo. Tega leta je OŠTO Domžale prešel iz zahodno štajerske v pristojnost PŠTO ljubljanske pokrajine.

Leta 1980 je bilo iz šestih pokrajinskih štabov oblikovanih trinajst, ki so delovali do septembra 1990. Takrat je prišlo do novega preoblikovanja in ustanovitve sedmih pokrajinskih štabov za teritorialno obrambo. Občinski štabi so začasno obdržali svojo vlogo in pristojnosti, čeprav so prisotna in dokaj realna razmišljanja o ustanovitvi območnih štabov za teritorialno obrambo. Velikost teh štabov bi bila odvisna od velikosti teritorija, ki bi ga pogojevale naravne meje (gorski masivi, reke, večje komunikacije), geografski položaj in število vojaških obveznikov. Tvorile

naj bi jih ena ali več obstoječih občin.

Slovenija je v razvoju teritorialne obrambe dosegla pomembne uspehe, ki so jih priznavali tudi na zvezni ravni ob kontrolah Glavne inšpekcije za ljudsko obrambo. Republiško vodstvo je vedno dosledno vztrajalo pri upoštevanju specifičnosti posameznih okoliščin in pri prilagajanju razvoja TO potrebam in možnostim družbenopolitičnih skupnosti. Nesmiselno bi bilo, da bi bila teritorialna obramba enako organizirana po vsej državi (npr. enako v hribovitih predelih kot v ravninskih). Kljub temu pa so na zvezni ravni prevladovala težnja, da bi TO centralizirali in poenotili. Njihovim strategom relativna samostojnost TO v nekaterih okoliščinah očitno ni bilo po godu. Zato je pred časom prišlo do spremembe naziva generalštab JLA v generalštab oboroženih sil SFRJ, torej tudi TO. Nedolgo za tem so v javnost prodirle težnje po spremembi naziva teritorialne obrambe v partizanske enote JLA. Vrhunec prizadevanj po centralizaciji pa je predstavljala osnutek dokumenta o doktrini oboroženega boja, ki se v temelju odmika od veljavne ustavne ureditve teritorialne obrambe. Z njo bi naj pristojnosti nad TO prevzel generalštab oboroženih sil, financiranje pa bi bilo prepuščeno družbenopolitičnim skupnostim. Vsi ti pogledi, razmišljanja in ukrepi zvezne administracije so pogojevali, da je skupščina Republike Slovenije, na svoji seji 20. septembra 1990 z izglasovanjem 96. in 97. amandmaja k republiški ustavi, uredila določene pristojnosti Republike Slovenije s področja organiziranja, vodenja in poveljevanja s štabi, enotami in zavodi teritorialne obrambe.

Pri tem je treba poudariti, da je občina Domžale v preteklosti in tudi sedaj izvajala znatna sredstva za opremljanje, razvoj in usposabljanje strukture TO v občini, pokrajini in republiki, ter da je imela za urejanje naše problematike velik posluš. To se je in se kaže na vioki stopnji bojne pripravljenosti, ki so jo dosegli štabi in enote TO občine Domžale v preteklosti, kar je razvidno iz strokovnih ocen in prejetih priznanj.

BOJAN KONČAN

KAKO IZ NAŠIH SKUPNIH ZAGAT?

Stroški – naš veliki sovražnik!

Na sejah občinske skupščine v glavnem obravnavamo zadeve, ki so netipično političnega značaja. Ob tipičnih političnih temah kot je ime občinskega glasila, njegov statut, imenovanje šol, pa avditorij pridobi občutek, da je odločanje in uveljavljanje »svojega prava« življenjsko pomembno. Sicer ne vem za koga je vse to življenjsko pomembno: ali za avditorij ali za občane.

Sprašujem se, kako bi odborniki reagirali recimo, če bi razpravljali o vračanju odvzete lastnine, o lastninjenju tovarn. Žal zaenkrat pozicija ni v stanju vrtni odvzetega, opozicija pa ji tega tudi ne očita.

Ne glede na barvo oblasti sem prepričan, da so naš največji nasprotnik vendarle preveliki stroški. In to povsod!

Če bi bil v opoziciji, bi pozicijo predvsem gnajal kako naj zmanjšamo stroške družbe. Prepričan sem, da je naš odnos do varovanja

vrednosti, ki jo pridelamo, slab. Uspeh pozicije se bo ocenjeval prej ali slej v denarju. Če uspemo izločiti tiste stroške, ki so pri vračanju vrednosti najmanj učinkoviti, bomo na poti pozitivne selekcije. Klen opozicionist pa bi moral biti po svoji naravnosti še bolj kritičen kot je pozicionist. Od opozicije torej pričakujem konstruktiven napad na proračunsko delitev. Menjave vlad v Angliji oblikujejo vedno po vsebini različna obdobja. Konservativci želijo zmanjšati socialno in stroške, da bi pridobili denar za investicije. Laburisti pa običajno vodijo politiko socialnega popuščanja in potrošijo tisto, kar se je na-

bralo pod trdo roko varčevanja, ki je predpogoj investiranja in razvoja. Žal trenutno nimamo kaj zapraviti, ker smo že zapravili! Vidim pa, da bi naše strankarstvo želelo ustreči vsem. Seveda pa za izpolnitev želja vseh običajno ne ustvarimo dovolj ali pa ustvarjenega potrošimo preveč.

Za kaj se bomo odločili, kako cilje doseči?

Moj odgovor je: z varčevanjem! Spoštovani občani!

Prepričan sem, da je varčno gospodarjenje naša skupna pot. S tem člankom vas želim vzpodbuditi k objavljanju vaših varčevalnih pobud preko našega občinskega glasila. Varčnost je kvaliteta, ki smo jo dolžni gojiti ne glede na barvo oblasti. Dolžnost oblasti pa je, da občane vzpodbuja k varčnosti in jih zanjo nagradjuje.

Varčujemo lahko pri porabi energije, materiala, živega dela, z dobrim organiziranjem. Ne smemo zanemariti čimcenejšega nakupa surovin, uvajanja drobnih izboljšav sodobnih tehnologij, prilagajati se davčni politiki itd. Za vaše pobude se bo vedno našel prostor v občinskem glasilu! Sodelujte.

Tudi tisti, ki so v Evropi prišli dlje od nas, so svoje cilje ustvarili z varčevanjem. Vredno jih je posnemati!

Podpredsednik skupščine občine Domžale in član Kmečke zveze Slovenije podružnice Domžale

JURIJ BERLOT, inž. agr.

OBRTNO ZDRUŽENJE DOMŽALE

RAZPISUJE

občinski veleslalom obrtnikov in delavcev občine Domžale, 3. 3. 1991 ob 10. uri na smučišču KOBLA.

Prijave sprejemamo na Obrtnem združenju Domžale.

Odhod avtobusa bo ob 7. uri iz Veleblagovnice Domžale.

Organizator si pridržuje pravico odpovedi te organizacije v slučaju premajhnega števila udeležencev.

KONJENŠKI CENTER KRUMPERK
61233 DOB PRI DOMŽALAH

Vabilo

Podrobnejše informacije in rezervacije dobite po telefonu na številki 721-576 ali 711-988 ob 9. ali 14. uri.

Ob združništvu po novem!

Počasi se bližajo časi združništva, ki je bilo nekoč organizirano zato, da je omogočalo vsakemu članu zadrage pojaviti se na trgu. Osnovni namen zadrage je torej povečanje manjših proizvajalcev zaradi lažjega in boljše trženja. Ob takem poslovanju zadrage je bilo samo po sebi umevno, da je zadruga zato, da služi članom.

Načelo združništva omogoča socialno in ekonomsko ravnovesje, ki ga ustvarjajo združniki nasproti industriji ali velikimi poslastv. V preteklem oz. še današnjem času se je bistvo združništva zameglilo. Zadrage so poslovale po načelu dobičkonosnih podjetij, zanemarili pa so vplačevanje združnih deležev in jamčenje združnikov za premoženje in poslovanje zadrage.

Vsekakor so kmetje s poslovanjem preko zadrug, ki so si obdržale marže v trgovski višini, pomagali izoblikovati današnjo zalogo. Prav tako so v njej pustili svoj delež tudi delavci. Sedanji združni statut loči

člana zadrage, kooperanta zadrage in delavca zadrage. Vprašanje, kdo je upravičen do deleža pri delitvi združnega premoženja, ki je po mojem vredno 2 milijona DEM, bodo morali rešiti zainteresirani najbrž na podlagi statuta, po katerem so poslovali. Ta statut pa jasno pravi, da je združnik dolžan pokrivati izgubo zadrage, oz. ima pravico do dobička.

Dodatna težava zadrug je bila oziroma je še vedno v tem, da so cene nekaterih proizvodov, s katerimi se zadruga pojavlja na trgu, od države omejevalne. S to potezo si je država nakopala moralni obligacijski odnos do združnikov pri reševanju težav, v katerih so se znašli.

Zdravo združništvo ima vsekakor pomembno socialno politično vlogo, zato upam, da bom lahko v kratkem vložil del svojih prihrankov v obliki združnega deleža v NAŠO KMETIJSKO ZADRUGO.

JURIJ BERLOT

KONJENŠKI CENTER KRUMPERK vabi vse ljubitelje jahanja na Krumperk, kjer organiziramo:

1. TEČAJE JAHANJA, ki bodo popoldne od 16. ure dalje

od 11. do 22. 2.
od 25. 2. do 8. 3. in
od 11. 3. do 22. 3.

2. TERENSKO REKREACIJSKO JAHANJE, ki bo vsak dan od 9. do 12. ure in od 14. do 18. ure.

VLJUDNO
VABLJENI!

DOMŽALSKI PROSTOVOLJCI, KJE STE?

Naj skrb za sočloveka ne bo le beseda...

Zadnje čase vedno več beremo o tem, da ni denarja za to ali ono družbeno dejavnost. Na človeka, ki si ne more sam pomagati, smo pozabili hote ali ne. Res, denarja ni, velikokrat pa niti prijazne besede ne. Naš čas je predragocen, da bi ga posvetili otrokom, ostarelim, bolnim...

V času, ko ima človek mnogokrat občutek, da se vseh družbenih situacij ne more prav dobro izpeljati, smo se Slovenci krščanski demokrati spomnili svojih predvolilnih obljub. Šli smo v akcijo iskanja prostovoljcev.

Pridružiti se želimo svetu, ki že vrsto let opravlja socialno delo na osnovi prostovoljnega dela. Potrebno je omeniti, da je takšno delo drugje zelo cenjeno. Kaže se s tem, da imajo

tudi nam lahko kaj hitro zgodi, da nam ob kupu denarja bolezen potka na naša vrata... Prejšnje generacije so bile drugače vzgojene.

Kljub vsemu omenjenemu z veseljem ugotavljam, da so tudi mladi, ki razmišljajo tako kot jaz. Takšnih se je na našo akcijo odzvalo 24. Odločili so se, da bodo ob ponedeljskih večer obiskovali predavanja Centra za socialno delo, ki jim bo dalo osnovno znanje. Ob tem naj omenim, da je njihova prva želja priskočiti na pomoč človeku, dovolj je bilo čakanja, praznih besed.

Vzporedno z omenjenimi ponedeljski se odzivajo na ra-

zlične želje ljudi, ki si sami tako ali drugače ne morejo pomagati. Izrabljam priložnost in naj potrkam na vest tistim, ki jim je kljub vzgoji, kakršne smo bili deležni, jasno, da lahko zbolijo, ostarijo in kaj hitro pridejo s svojim finančnim stanjem na ničlo. Verjamem, da še obstajajo takšni, ki jim ni težko svojega prostega časa izrabiti za dobra dela. Več nas bo, lažje bomo reševali probleme, za katere niso krivi tisti, ki jih morajo sami prenašati. Da pa je teh zadev resnično veliko, je neizpodbitno dejstvo. Ozirimo se okrog in videli jih bomo! Le oči je treba odpreti in imeti čut za takšne stvari.

Mnogi se bojijo iskati pomoči, kot tudi drugi težko pomoč nudijo. Ampak: začeli smo in mislim, da bomo s svojim iskrenim hotenjem na tej poti tudi uspeli. V imenu človečnosti, ki ni parola: ljudje dobre volje, pridružite se nam v pomoči tistim, ki jo potrebujejo...

DARINKA GRUM

iz naših krajevnih skupnosti • iz naših krajevnih skupnosti

NAŠE SREČANJE:

Mlin je del
mojega življenja

Ob našem obisku na Hudem smo se ustavili tudi pri Kovačku na Hudem 3, kjer je bil doma Ludvik Pirc, kot sam pravi, mlinarjev pomočnik. Ko ga povprašam, od kdaj je na Hudem 3 mlin, se nagajivo nasmehne in pravi: »Odkar pomnim...« Sam je sicer rojen na Viru, pa se je že pred 70 leti priselil na Hudo in kot sam pravi, je mlin del njegovega življenja. 78 let je star, poprime za marsikatero delo, pri tem pa težko čaka, da bi se mu uresničila njegova želja: Kovačkov mlin naj bi ponovno zaropotal in ponovno naj bi veliko mlinsko kolo mlelo zlatorumeno pšenično zrnje in druga žita. In teh včasih ni bilo malo: od ječmena, do ovsa, pšenice in ajde. Kovačkov mlin je bil najbolj znan po pšenični in ajdovi domači moki, vanj so vozili kmetje iz širne okolice, celo iz Velike Lašne, Palovč, Strajn, Moravč, Trojan in najbrž še od kod.

Zdaj pa stari mlin že dve leti molči, čeprav človek, ko stopi vanj, nima tega občutka. V njem je še veliko vreč, lepo je vzdrževan in kar hudo ti je, ko gledaš Ludvika Pirca in nje-

Mlinar Ludvik Pirc

gov pričakujoč pogled, kdaj se bo veliko mlinsko kolo zavrtilo. Pa se najbrž ne bo prav kmalu. Pokvarila se je turbina in nikogar ni, ki bi jo popravil. »Stari so pomrli, mladi se teh stvari ne učijo, zato jih ne znajo,« pravi Ludvik. Išče tudi naslednika. Saj v žlahti je kar nekaj mladih fantov, vendar si vsi iščejo boljši kos kruha, ali pa imajo kakšen drug »kšeft«.

Mlinarjev kruh ni lahak. Za našega sogovornika, ki je včasih delal tudi v »fabriki«, je sladak in rad ga ima.

Delati je treba, pravi, pa se splača. Z življenjem je zadovoljen, čeprav kot nagajivo pravi: edino s tem nisem zadovoljen, ker sem star, pa kaj se hoče. Zdravje mu služi, svoja leta dobro skriva in če bo nekega dne Kovačkov mlin spet zaživel, sem prepričana, da se bo Ludvik Pirc, ki v mlino živi skupaj z bratom Francem (lastnikom mlina) in sestro Elo, pomladil.

Do takrat pa srečno, Ludvik!

V. V.

VRHPOLJE PRI MORAVČAH

Mama Francka
Luteršek
so še pletli
kite iz slame!

Kljub pomanjkanju pa je bilo včasih lepo, pripoveduje. Pletli smo slamnate kite za slamnike in cekarje, da smo se ob najhujšem pomanjkanju lahko preživeli. Na teh »balih«, tako smo rekli staremu običaju, pa je bilo zelo zabavno. Zbralo se nas je mnogo žensk, deklet, pa tudi fantje so prišli. Pripovedovali smo si razne zgodbe, se šalili, peli in plesali. Danes pa žal takšnih običajev ni več!

Čeprav je Frančiška LUTERŠEK s svojimi 84 leti ena med starejšimi krajanji, vam bo vsak na Vrhopoljah in tudi v okoliških vaseh povedal, da je Francka vedno dobre volje in vesela vsakogar, ki jo obišče. V nadaljevanju pogovora je Luterškova mama povedala:

»Sem ena redkih, ki sem do nedavnega iz pšenične slame še pletla kite za slamnike in cekarje. S to dejavnostjo so se pri naši hiši, kjer sem bila rojena pri Andrejčku na Vrhopoljah in pozneje doma, kamor sem se prisožila, ukvarjali že številni prejšnji rodovi. Zadnje kite sem pletla leta 1969. V zimskem času sem naredila dnevno tudi do 20 metrov kit. Takrat je bilo še lažje dobiti material – slamo, ker so kmetje pridelovali več pšenice, rži in mlatili ročno – s cepci. Sedaj pa sejejo malo pšenice, rži pa sploh ne več. Pa tudi mlatijo strojno z mlatilnicami ali kombajni. To je tudi vzrok, da se je pletenje popolnoma opustilo.

A ostali so spomini na zimske čase, ko so se ob trdem delu na kmetiji zbirali člani družine in sosedje in pletli kite. Tudi otroci so pletli: po eno kito na dan, pridna dekleta pa po dve ali tri. Če so vso zimo pridno pletle, so si za veliko

noč kupile novo obleko, čevlje, pa tudi ruto. To je bilo odvisno od tega, koliko metrov kit so spletle in jih tudi prodale. Prirejali so kitarске večere, vsak večer v drugi hiši. Poleg starih in mladih so na »plejo« prihajali fantje in godec. Kite so oddajali kitarjem vsak teden; hodili so po domovih in kite takoj plačali. Spominja se kitarjev, kot so bili: Kofitež iz Krtine, Oparenk iz Krajnega brda, Škarjovec iz Negastrna, Restantov Tone iz Tuštanja in drugi.

Za pletenje kit se potrebuje: pšenična mokra slama, nož – pipč, lesen komolec, na katerega

Francka LUTERŠEK bi še vedno znala pletiti slamnate kite – če bi imela material za to...

se spleta kito od 38 do 40 komolcev, to znese približno 20 metrov. Kit je pet vrst: parice 21 slamic, siksak 3, debele 7, srednje 7 in tanjše 7 slamic. Naj omenim, da v tistih starih časih ni bilo elektrike, pač pa petrolejka, pa se je lahko delalo. Sedaj se več ne more. Smatram, da pač ni potrebe, da bi nadaljevali s tradicijo, kajti tudi tovarne več tega materiala ne rabijo, saj ni povpraševanja po tem izdelku. Kljub temu, da nisem pletla kit že več kot 21 let, bi še vedno to znala,« je končala Francka. »In rada bi tudi!«

Tekst in slika: JOŽE NOVAK

Bo Kovačkov mlin spet kmalu mlet?

ŽIVELI IN DELALI SO VČERAJ ZA NAŠ JUTRI... (3)

Ob 70-letnici Bonačeve
tovarne – Papirnice Količevo

Feljton o zgodovini Bonačeve tovarne

Količinska proizvodnja

Vsa ta moč plus delavci (o njih bo govor pozneje) so proizvedli papirja, kartona, lepenke in lesovine (vse v vagonih; 1 vagon je 10 ton), kakor sledi:

Leto	Papir	Karton	Lepenka	Lesovina	Število zaposlenih
1927	51	50	70		
1931	65	198	48		270
1935	90	150	30		194
1940	184	412	61		272
1941	227	?	?	?	238
1945	?	?	?	?	239
1946	?	?	?	?	360
1947	197	93	93	42	424
1950	225	124	124	83	457
1955	263	167	167	62	447
1960	309	167	167	67	533

Razpredelnica nam pove, da je samo nekaj let v začetku tovarna proizvajala več papirja kot kartona, pozneje pa je bilo prav obratno.

Zato bi je pravzaprav ne smeli imenovati »tovarna papirja«, ampak »tovarna kartona«. Če vzamemo leto 1933, ko ni podatkov o proizvodnji, vidimo, da nam manjkajo podatki zlasti za čas okupacije 1941-1945. To je razumljivo, ker je ob osvoboditvi okupator za seboj uničil precej dokumentov, kolikor jih ni pro-

padlo iz drugačnih razlogov. Prav zanimivo je, da je dolga vrsta srednjih in majhnih podjetij zgubila podatke o proizvodnji za isti čas (kolikor jih seveda okupator ni zaprl).

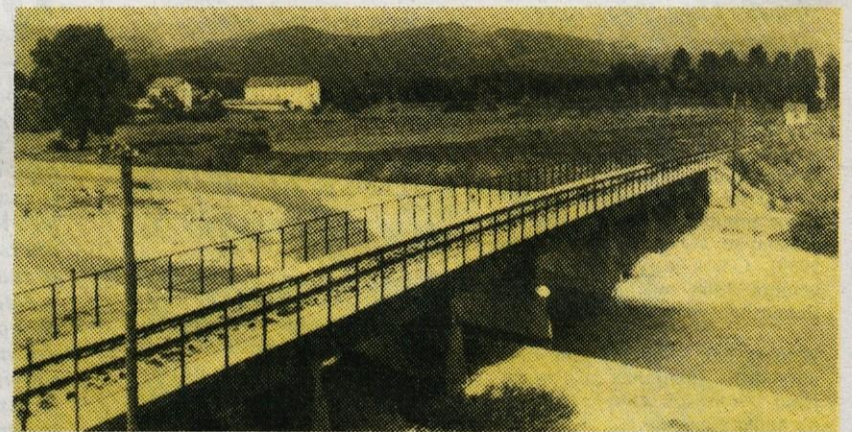
Papirnica naj bi dobila železniško povezavo

Količevska papirnica je oddaljena 3 km severno od železniške postaje Domžale. Prvotno je tovarna sploh komunicirala samo z Domžalami in to z vozmi na konjsko vprego. Šele leta 1940 je fabrikant kupil od Majdičeve tovarne svet med železniško postajo Jarše in papirnico, da bi na njem postavil industrijski tir do tja in most čez Bistrico. To bi bila najugodnejša zveza, ker leži papirnica le 1100 m vzhodno od imenovanja postaje. Okupacija je preprečila izvedbo načrta. Tir je pričel funkcionirati šele v februarju 1948.

Jugoslovanski kartel papirja

Ena izmed značilnosti visoko razvite kapitalistične industrije je bila tudi ta, da so se večkrat tovarne, ki so proizvajale isto blago, združile na osnovi posebne pogodbe v specifično organizacijo ali družbo, kjer so se dogovorile, da si ne bodo konkurirale, da bodo proizvajale samo toliko blaga, kolikor se jim ga določi in samo tiste vrste izdelkov, ki se jim diktirajo, dalje da ne bodo postavljale novih strojev brez privoljenja družbe itd. Tudi cene izdelkov so bile dogovorjene. To vse je bilo narejeno z namenom, da bi združba monopolno obvladovala tržišče in na njem gospodarila po svojih načelih. Taka organizacija se je imenovala kartel, pogodba pa, ki so jo sklenile in podpisale, kartelna pogodba (latinsko: carta = pogodba).

Tovarne papirja so se, podobno kot tovarne mnogih drugih industrijskih panog, kartelirale že pred prvo svetovno vojno, še v času habsburške monarhije. Ta način preprečevanje konkurence in

Sanje Bonačeve tovarne – železniška povezava s svetom – so se uresničile šele v letu 1948

določanja največje proizvodnje za posamezne tovarne-podpisnike se je po prevratu v stari Jugoslaviji ne samo nadaljeval, ampak tudi razširil in poglobil, ker je bila mednarodna konkurenca sedaj precej večja kot nekdaj.

Bonač sam je prvič vstopil v jugoslovanski kartel papirja v maju 1934, torej v času krize. Ne zaradi tenkogramskih papirje, temveč zaradi PS II. ki je proizvajal tudi beli plakadni papir in papir za kopije na pisalnih strojih, najfinerji ovojni papir (za bele lekarniške vrečke, za zavijanje zdravil) in podobno.

Zaradi nekega spora je čez deset mesecev izstopil iz kartela, ne da bi ga mogle njegove sankcije bistveno prizadeti.

V letih pred drugo svetovno vojno so bile razmere na tržišču že težje in manj pregledne. Zato so tovarne papirja pristopile k novemu kartelu. Najobsežnejša in najtemeljitejša kartelna pogodba je pričela veljati s 1. januarjem 1938. Fran Bonač je podpisal pogodbo v aprilu 1939. Njegov kartelirani kontingent je obsegel skupno 200 vagonov papirja in kartona, to se pravi nekako 33 odstotkov ali tretjina njegove takratne proizvodnje (ne všteti lepenke, ki se ni nikoli kartelirala). Končno so Bonaču priznali ob vstopu tudi pravico, da sme v svoji tovarni celuloze v Vidmu postaviti še en stroj za papir. Na njem bi proizvajal le papir za izvoz (le-ta ni bil karteliran) in bi tako domačih cen ne kvaril.

Pogodba med jugoslovanskim in nemškim kartelom

Razen domačih so obstajale tudi mednarodne kartelne pogodbe. Tako so

morali skleniti domači kapitalisti dogovor tudi z nemškimi tovarnimi papirja, kjer so določali količine papirja, ki jih sme nemška industrija uvoziti v Jugoslavijo. Pogodba jugoslovanskega kartela z nemškim kartelom je veljala od 24. aprila 1939 do 30. junija 1940. O tekočih zadevah, izvirajočih iz tega dogovora, je razpravljala poseben izvršilni odbor. Izvršilni odbor domačega kartela so sestavljali Fran Bonač, Bjelinski iz Zagrebačke dioničke tvornice papira in Rankić iz tovarne papirja v Čaku. Nemci so prav tako postavili tri delegate. Kmalu po napadu nacistične Nemčije na Jugoslavijo sta postala tako domači kot tuji kartel »brezpredmetna« in torej brez veljave.

Okupacija

Na tem mestu se ne moremo lotiti opisa vseh faktorjev, ki so pripeljali do razsula stare Jugoslavije, do okupacije tudi slovenske zemlje in do vznika obo-roženega boja proti okupatorju pod zastavo Komunistične partije Jugoslavije. Pred očmi imamo skromnejši cilj: zasledovati delo količevske papirnice v času več kot štiriletno okupacije na osnovi nekaterih pomembnejših podatkov.

Ob okupaciji Gorenjske so nacisti zaplenili količevsko papirnico kot »staats- und volksfeindliches Vermögen« (državi in ljudstvu sovražno premoženje). Tovarno, ki je ves čas okupacije formalno nosila naslov »Papier und Pappfabrik J. Bonač Sohn, Kolitschou, – Post Domschalek«, so vodili posebni rajhovski zaupniki: Najbolj znan je bil neki Simonitsch, rojen leta 1908 v Münchenu, pristojen pa v Celovec. (se nadaljuje)

Bonačeva elektrarna na Dupčici, zgrajena v letu 1927, še danes ustvarja električno moč za Papirnico Količevo

iz naših krajevnih skupnosti • iz naših krajevnih skupnosti

Dober dan, Hudo

Herman Trojer

HUDO se v listini prvič omenja 1428. Takrat namreč je ljubljanski meščan Andrej Plesel, sin pokojnega Nikolaja Plesla, dobil od vojvoda Friderika Avstrijskega v fevd dve kmetiji v Soteski, eno v Podgorici, eno v Trnovici, dve v Zalogu in dve na Hudem (zu Kawd). Vse to je podedoval po očetu (Stane Stražar: Ob bregovih Bistrice). V tisti knjigi tudi preberemo, da je krajevno ime nastalo iz osnove hud, hudoben ali srdit, Luka Pintar pa meni, da hud lahko pomeni tudi majhen slaboten, neznan, zanikrni, morda tudi slabšo kakovost zemljišča.

Naj bo kakorkoli že, ljudje, ki sva jih s fotografom Vidom obiskala, niso bili niti hudobni, niti srditi, tudi sla-

botni ne, morda pa nekateri izmed njih malce hudi, ker jih jezijo stvari, ki bi se dale urediti z malo dobre volje. Sicer pa je Hudo, za tiste, ki ne vedo, manjši kraj z nekaj več kot 50 hišami, od katerih 7 hišnih številk spada v Krajevno skupnost Rova, ostali so v KS Radomlje in so s sodelovanjem vodstva KS zadovoljni. Hudo je iz majhne vasi, kjer so bili znani vrtnarji in pridni delavci, ki so včasih našli delo v bližnjem Volčjem potoku, postala lep kraj, kjer izgradnja kanalizacije prinaša še čistejšo okolje in še živahnejši potok, v katerem bo poslej še več življenja.

V glavnem nove hiše, lepo urejene ob delno asfaltirani cesti, ob križišču sredi vasi, kjer je že izgrajen nov most, krajani pa še nestrno pričakujejo preostali del asfalta, kažejo, da tod živijo pridni ljudje. Le dva čista kmeta sta še, ki pogrešata nekdanje številni kmečki živeli tako na Hudem kot v bližnji okolici. Tovarne so ponujale lažji in boljši kos kruha, pa so

Janez Kosmač

fantje in dekleta odhajali, doma pa gradili prijetne nove domove. V kraju so našli nov dom tudi priseljenci iz bližnje in daljne okolice in če verjamemo besedam enega izmed naših sogovornikov, da Hudega, čeprav je HUDO, ne bi zamenjal za noben drug kraj, potem veste, da je v Hudem prijetno.

Se prijetnejše bo spomladi. Pa ne le zaradi sončka in lepega vremena. Tedaj namreč na Hudem pričakujejo, da bo dokončan novi most, da bo cesta, ki je ostala razkopana po izgradnji kanalizacije, preplaščena z asfaltom, in nenazadnje, takrat bodo vendarle že zapeli telefoni, ki so jih omenjali vsi po vrsti. Pogrešajo pravzaprav ne prav veliko, v glavnem so to najbolj zadovoljni ljudje, kar sem jih imela v zadnjem času priložnosti spoznati. Kdo ve, česa se bodo lotili v prihodnje. Bo to manjše urejeno smučišče v okolici, ali pa morda manjše športno igrišče, ki ju je omenjal eden izmed sogovornikov.

Kljub imenu HUDO, za katerega je menda nekoč tudi stari Jakov ata Alojz Cerar, menil, da bi bilo to vas treba preimenovali, saj ni tako hudo, kot piše na vsaki hiši, se imajo ljudje tudi LEPO in IN le želimo jim lahko, da tudi v prihodnje ne bi bilo nič drugega.

Herman Trojer:

Hudo je v desetih letih bistveno napredovalo. Če je bila to včasih idilična vasica – in to idiliko včasih kar pogrešam, je to danes prijeten kraj z urejeno komunalno infrastrukturo, čistim okoljem, ki ga bo kanalizacija še izboljšala, in prijetnim potokom, ki bo brez odplak pravi raj za ribe. Ob tem niti do Domžal oz. Kamnika ni daleč in ko v kratkem pride še telefon, bomo imeli pravzaprav vse. Lepo je pri nas na Hudem.

Vinko Jeras

liko. Vendar naša je in imamo jo radi.

Kaj najbolj pogrešate v Zlatem polju – poleg razrešitve komunalnih problemov?

Telefon. V krajevni skupnosti imamo le 6 števil, še vsaka vas svoje ne, tako si lahko predstavljate, kako hudo pogrešamo večje število telefonskih priključkov. Če telefona ni, potem moraš »za vsako figo« v dolino, zato upamo, da bodo telefoni, ki si jih želi večina domačij, kmalu zapeli bolj številčno.

Premika se na področju preskrbe, saj imamo pobudo privatnika, da bi v prostorih nekdanje OŠ odprli trgovino z mešanim blagom. Jo težko čakate?

Trgovina bo imela vse osnovne življenjske artikle, ob njej bo tudi manjši bife. Interesno nam je bilo, da bo določene stvari dobavljali tudi glede na naročilo, pri njem pa se bodo dobili tudi tekstilni izdelki, žebri, pa najbrž še kaj. Trgovino težko čakamo in upamo, da bomo drug z drugim zadovoljni.

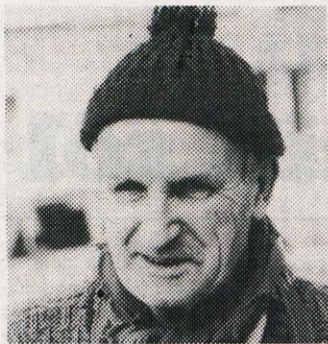
Ste s pomočjo, s sodelovanjem občine zadovoljni?

Doslej smo pričakujemo pa, da bo v prihodnje te pomoči še več, kljub težjim razmeram. Če pomoči ne bo, potem razvoja v naši KS ne bo, saj smo preraztreseni, pa tudi veliko premalo nas je, da bi se sami lotili velikih problemov.

Želite kaj sporočiti svojim krajanom?

»Narod je treba poslušati!« pravim vedno in skušam uresničevati tisto, kar ljudi najbolj želi. Sam seveda ne morem, pa tudi svet krajevnih skupnosti ne. Zato tudi v prihodnje računamo na dobro sodelovanje krajanov, na prispevek vsakogar, naj bo mlad ali star, k razvoju našega ZLATEGA POLJA.

VERA VOJSKA

Valentin Kepa

Janez Kosmač:

Hudo se je v zadnjih letih kar malo »pokvarilo«, modernejše življenje se pred njim ni ustavilo, ampak je našlo svoje odmeve tudi v našem kraju. Precej povečali smo se, saj nas je že več kot 50 hišnih števil. Pa je kljub temu življenje pri nas še vedno lepo, relativno mirno, z veliko neokrnjene narave, v kateri pa se sem in tja že tudi kaže kakšno onesnaženje. Izboljšalo se je tudi življenje, saj imamo skoraj vse komunalne objekte.

Valentin Kepa:

Počutim se dobro, saj se razumem s sosedi. Prijatli smo in pomagamo si. Ne pogrešam skoraj ničesar, moti me pa premajhna skrb za okolje, saj nekateri tudi v naši vasi premalo skrbijo za okolje (odlagališča sredi vasi). Namesto odpadkov bi morale biti rože in urejene zelenice, ki bi vas še polepšale. Čeprav sem imel včasih edini motor v vasi in imam najstarejši avto

Ivana Cerar

Peter Rojč

Peter Rojč:

Za HUDO je bila včasih zelo značilna vrtnarska tradicija, saj je bilo v vasi več vrtnarjev, pa tudi sicer so ljudje delali v bližnjem parku Volčji potok. To velja tudi za družino, iz katere izhajam, eden izmed stricov je bil vrtnar na Dunaju. Sedaj sem edini vrtnar na Hudem, na tradicijo pa sem in tja kaže še kakšna rastlina ob domačijah, ki ni prav običajna za vsak vrt. Sicer je pa vrtnarstvo za večino lep spomin na preteklost, zame pa prijetno delo v rastlinjaku.

Tone Šarc:

Sem eden izmed dveh čistih kmetov, včasih nas je bilo več. Ukvarjam se v glavnem z govedorejo, v hlevu je 20 glav živine. Včasih na mesec oddam tudi do 2000 litrov mleka in se sprašujem, kako da mi zanj plačajo

Tone Šarc

tako malo. Davki in prispevki pa so in rastejo. Le kdo od mladih bi ostal doma, ko je delo v tovarni lažje. O olajšavah se le govori. Težko čakam, da bodo tudi v naš koniec prišle regulacije, saj zamočvirjena in glinasta zemlja kljub trdemu delu ne da veliko. Raste predvsem trava, nekaj tudi koruze.

Ivana Cerar:

Na Hudem sem že od leta 1934. Včasih smo spadali celopod kamniško občino. Vsega skupaj je bilo 24 hiš brez elektrike, vode. Razvoj je prihajal počasi, pomagali in prispevali smo vsi, pa je šlo. Družinska upokojenka sem, ne pogrešam skoraj ničesar. Lepo mi je in tudi zdravje mi še kar služi, da bi bilo le še v prihodnje zatorej. Spomini nazaj so lepi. Včasih je bila v naši hiši trgovina, rada se spominjam iger, ki so jih igrali v Radomljah. Lepo je bilo.

Janez Cerar:

Večina našega kraja HUDO spada v Krajevno skupnost Radomlje. Razvoj je na naše območje v zadnjih letih stopil z velikimi koraki. Spominjam se prvega asfalta v začetku sedemdesetih let, ko smo stopili skupaj in s skupnimi močmi uspeli. Potem pa vsako leto nekaj in ko pride telefon, bomo pravzaprav imeli kompletno komunalno infrastrukturo. Ljudje so delovni, radi sodelujejo, le pri pridobivanju soglasij bi včasih pričakovali več razumevanja, čeprav: zemljo imamo vsi radi, vendar brez npr. širitve ceste ne gre.

VERA VOJSKA

Mladi Šarc se je doma navadil kako se streže živini... Kmetija in kmečko delo sta velik napor – sta pa tudi svojevrsna sreča!

PREDSTAVLJAMO KRAJEVNO SKUPNOST ZLATO POLJE

Star ali mlad – vsak je dobrodošel!

Krajevna skupnost Zlato polje spada med najmanjše KS v naši občini. Z nekaj več kot 200 prebivalci, ki živijo v 7 vaseh, »razmetanih« v precej oddaljenih, se srečuje z vrsto problemov. Kako jih rešiti, smo vprašali Vinka Jerasa, predsednika Sveta KS, ki je hkrati tudi delegat te KS v Zboru krajevnih skupnosti Skupščine občine Domžale.

Menda se je včasih to območje imenovalo Blatno polje, obstaja pa zelo zanimiva razlaga pridobitve novega imena ZLATO POLJE. Jo lahko na kratko predstavite?

Od starejših ljudi sem slišal, da se je nekoč skozi naše kraje s kočijo peljal cesar Franc Jožef. Bilo je sredi poletja in njive okoli poti, po kateri se je peljal, so bile polne zorečega pšenicega klasja. Cesar je menil, da to ne more biti BLATNO POLJE, temveč naj se zaradi zlatorumenega pšenicega klasja imenuje ZLATO POLJE.

V letu 1989 je v vašo KS končno pripeljala asfaltna cesta. Je pripeklja tudi hitrejši razvoj?

To bomo še videli, lahko pa že rečemo, da mladi ljudje najbrž tudi zaradi ceste ostajajo na domačijah in gradijo nove hiše. Tako so v teku tri novogradnje, še par mladih pa se že odloča, da bodo ostali v teh naših krajih. Če bodo cesti sledile tudi druge investicije, potem se našim krajem res obetajo boljši časi.

V krajevni skupnosti delate že vrsto let. Opažate velike spremembe v življenju in vključevanju ljudi v delo KS? Katere?

V krajevni skupnosti delam že več kot četrto stoletje. Spremembe je bilo veliko, večina na bolje. Rad pa bi opozoril na mlade, ki se premalo vključujejo v delo KS. Včasih so imeli svojo organizacijo, pripravljali so prireditve, plese in povsod jih je bilo dosti, sedaj jih pogrešam.

Krajani so še vedno pripravljeni sodelovati: zanima jih razvoj KS, prihajajo na zbornice krajanov, se udeležujejo drugih sestankov. Največkrat se še vedno pogovarjamo o cestah, vodi, telefonu.

Ste ena izmed redkih KS, v kateri posamezne vasi še nimajo vodovodnega omrežja. Ostaja jim le kapnica,

posamezni vodnjaki in velike težave. Načrtujete, da boste ta problem odpravili?

Planiramo, da bi te težave rešili v naslednjem srednjeročnem obdobju tj. do leta 1995. Kapnico imajo na Mali Lašni štiri domačije in si močno želijo vodovodnega omrežja, ki naj bi ga napeljali iz močnega studenca na severovzhodni strani. S tem omrežjem bi lahko razrešili celotno KS. Kapnica včasih ni dobra, morajo jo prekuhavati. Krajani bodo pri izgradnji vodovoda sodelovali, računamo pa na veliko pomoč občine.

Izvolili ste nov svet KS, v katerem je veliko zagnanih ljudi. Razvoj KS Zlato polje načrtujete na programu izglasovanega krajevnega samoprispevka. Razmisljate o spremembi programa. V kateri smeri in zakaj?

V programu krajevnega samoprispevka imamo izgradnjo mrliške vežice in začetek izgradnje vodovodnega omrežja. Za večico naj bi letos pridobili dokumentacijo, prihodnje leto pa bi jo skušali narediti predvsem z lastnim delom in materialom. Kako bo z vodovodom še ne vemo, nekateri člani sveta pa razmišljajo, da bi najprej rekonstruirali nekatere lokalne ceste, ki so zelo slabe. Tega si zlasti želijo v Preserjah, Brezovici in Mali Lašni. Če bomo spreminjali program krajevnega samoprispevka, bodo odločili krajani.

Kakšno je sicer življenje vaših vasi?

Stoodstotno bolje kot pred leti, pa še vedno precej težko. Vedeti je treba, da je na tem koncu večina polkmetov, ki ob službi s svojo pridnostjo in pridnostjo vseh v družini obdelujejo kosček zemlje in si na tak način zagotovijo ustrezne pogoje za življenje. Naša KS pa je pretežno hribovita, zemlja je skalnata, včasih tudi nerodovitna in velikokrat se zgodi, da kljub veliko truda, ne obrodí ve-

PODGORICA PRI PEČAH JANUARJA 1991

Dober dan, občan: Štefan Pirc!

Katera rojenica bi ob Štefanovi zibelki, na deseti december 1920. leta, tam v kmečki domačiji pri Luz v Podgorici pri Pečah, napovedala vseh sedem ustvarjalnih desetletij? Bržčas nobena! Napovedati bi morala tudi izreden čas, v katerem se je uveljavljal naš jubilar Štefan.

Po osnovni šoli v Pečah je končal obrtno šolo in izučil za čevljarja, pri mojstru Omahna na Hribu pri Lukovici. Tod ga je doletela okupacija. Ko se je pričelo partizansko gibanje, se je vključil v OF. Bil je aktivist NOV s tem, da je organizirano delal za gibanje, nosil hrano in bil obveščevalec. Partizane je podpiral tudi z obutvijo. Zaradi njegovega trenskega dela je bil izdan in gestapo ga je 15. oktobra 1942. leta aretirali. Najprej je bil zaprt v Moravčah na policijski postaji, današnjem župnišču. Gestapo je aretirane pretepal in mučil, da so bili vsi v podplutbah. Tudi Štefan! Ko je ležal na tleh, ga je gestapovec še brcal s skornji. V prsa ga je brcnil tako močno, da je bruhnil kri iz pljuč. Naslednji dan so ga odpeljali v kamniški zapor. Tri dni je bil v gestapovskem bunkerju. Stalno so ga zasliševali. Nato je bil premeščen še v sodniški zapor, kjer se je zasliševanje nadaljevalo. Ker ni klonil, so ga mučili in pretepli do nezvesti. Ko o partizanskem gibanju niso ničesar izvedeli, je bil obsojen na smrt. Gotove smrti ga je rešil Janez Josepini, ki je živel pred vojno v vasi Podgorica pri Pečah. Bil je Štefanov sošolec z osnovne šole Peče in je bil med vojno v službi pri gestapu v Kamniku. Pri gestapu je za Štefana dosegel, da so spremenili sodbo. Odpeljan je bil v taborišče na Bavarskem – Fajnbach v Nemčiji. To je bilo že v mesecu januarju 1943. leta.

Vrnitev domov

Iz taborišča se je vrnil kot invalid, kar je posledica njegovega zdravstvenega stanja med drugo svetovno vojno.

Takoj po vrnitvi iz taborišča domov v Podgorico se je vključil v takratni krajevni ljudski odbor, v katerem je bil tudi član.

Ko pa se je nekoliko opomogel od preostanega trpljenja, je bil kot poslovodja krajevnih delavnic. Ustanovil je krajevno čevljarstvo, gostilno in trgovino. Bil je upravnik vseh teh podjetij v Pečah.

V letu 1949 se je poročil in v letu 1950 odselil v Dob pri Domžalah. Tu bi bil vodil večje podjetje, pa ga je

zahrbna bolezen tako načela, da so ga odpeljali na zdravljenje v bolnico v Ljubljano. Kljub dolgotrajnemu zdravljenju ni bilo bistvenega izboljšanja, zato so po enem letu Štefana invalidsko upokojili.

V zakonu sta se zakoncema Štefanu in Miri rodili dve hčerki, sedaj obe poročeni in zaposleni. Starejša Božena Brvar je višji upravni delavec, zaposlena pa na občini v Domžalah. Mlajša hčerka Mira Smrkolj je učiteljica in poučuje na šoli Šlandrove brigade Domžale. Štefan ima tudi štiri vnuke: Darko je star 18 let, obiskuje četrty letnik gimnazije v Ljubljani, Štefan hodi v drugi letnik gimnazije v Ljubljani, star pa je 16 let. Simon je star 11 let in hodi v 5. razred Osnovne šole Šlandrove brigade Domžale. Irena pa je stara 9 let in obiskuje še glasbeno šolo v Domžalah, saj igra harmoniko. K njemu se pripelje kar s kolesom, čeprav ima že 82 let.

Ob 70-letnici, ki jo je praznoval Štefan v ožjem krogu svojih domačih v mesecu decembru 1989. leta, mu želimo še mnogo sreče, zdravja in mirnega življenja. Čestitkam se pridružujejo bralci našega časopisa.

JOŽE NOVAK

Štefan Pirc

harmoniki, bere knjige, dnevno časopisje in se zanima za vsakodnevne dogodke. Ki jih zve z radia in televizije. Vesel pa je tudi obiskov domačih, sosedov, prijateljev, znancev in tudi upokoencev. Že več let je član matičnega društva upokoencev v Moravčah. Že nekaj let ima stike s Cirilom Merčunom iz Kamnika. Ta je bil še Štefanov učitelj, saj je v letu 1930 poučeval v Pečah. Ciril Mrčun Štefana obišče vsako leto na binkoštni ponedeljek. K njemu se pripelje kar s kolesom, čeprav ima že 82 let.

Ob 70-letnici, ki jo je praznoval Štefan v ožjem krogu svojih domačih v mesecu decembru 1989. leta, mu želimo še mnogo sreče, zdravja in mirnega življenja. Čestitkam se pridružujejo bralci našega časopisa.

JOŽE NOVAK

FOTOKOPIRANJE

Foto Repanšek Mengeš

DELOVNI ČAS:
OD 9.00 DO 12.00 URE
OD 14.00 DO 18.00 URE
SOBOTA: OD 9.00 DO 12.00 URE

KIDRIČEVA 8
61234 MENGEŠ
☎ LOKAL: 061 / 737-492

KUPON 10% POPUSTA

PRI RAZVIJANJU IN IZDELAVI FOTOGRAFIJ ZA EN FILM

Z naših osnovnih šol • Z naših osnovnih šol • Z naših

Novosti v delu naših osnovnih šol

V prejšnji številki občinskega poročevalca smo predstavili »trimestre« – novost, ki se v letošnjem šolskem letu poskusno izvaja po vzorcu slovenskih osnovnih šol, med katerimi sta tudi Osnovni šoli Janko Kersnik Brdo in Vencelj Perko Domžale

V tej številki pa nekaj več o **integriranem pouku**, ki se je od vseh že omenjenih novosti v uvodnem članku, najprej začel uvajati na naših šolah in je prodrli tudi na največ domžalskih šol. Šole, ki izvajajo integrirani pouk oz. integrirane oblike dela v nižjih razredih osnovnih šol so (po abecednem redu):

1. Osnovna šola M. Blejca-Matevža, Mengeš
2. Osnovna šola J. Broza-Tita, Domžale
3. Osnovna šola E. Kardelja, Trzin
4. Osnovna šola M. Koželja, Dob
5. Osnovna šola V. Perka, Domžale
6. Osnovna šola Radomeljske čete, Preserje
7. Osnovna šola Jurija Vege, Moravče

Kaj je to integrirani pouk?

Integriran pouk se je pri nas razvil iz takimenovanega osješkega modela. Pred šestimi leti so ga začele uvajati nekatere učiteljice v Sloveniji, sedaj pa se za tako delo zanima vse več šol.

Ugotavljamo, da je šola odtujena otroku, da je vedno bolj v nasprotju z njegovimi razvojnimi značilnostmi. Zadnja leta se pojavljajo različni načini, kako spremeniti šolo, da bi se otrok v šoli bolje počutil in postal tudi sam bolj aktiven pri osvajanju znanja.

Igra in izkustveno učenje

Osnova integriranega pouka je stvarni pouk, na katerega se navezujejo učne vsebine. Učitelj izhaja iz celote, v kateri učenec spozna njene dele, hkrati pa

spozna tudi njihovo soodvisnost, prepletenost, povezanost. Obdela se torej tema iz več zornih kotov – predmetov naenkrat. Delo temelji na izkustvenem učenju in igri, ki pa ni dodana suhoparnemu delu, ampak preko igre in izkustvenega učenja, učitelj pripelje učenca do uspešnih izobraževalnih učinkov. Raziskave kažejo, da igra povečuje motivacijo, interes, izziva večjo pozornost in naredi učenje zanimivejše.

Učitelj in učenec – oba sta ustvarjalca...

Učenec in učitelj dobita drug medsebojni položaj. Učitelj pripravlja in organizira učno uro, učenec pa učno uro izvaja in s tem se povečuje njegova aktivnost. Učitelj je med učno uro usmerjevalec, svetovalec, koordinator, njegova aktivnost je usmerjena na pripravo ure. Za-

radi drugačnega načina dela se ruši tradicionalen odnos med učiteljem in učenecem. Učenec se čuti pri takem pouku bolj sproščen, odprt, navaja se na večjo samostojnost, ostaja vedoželjn, ustvarjal. Razlika je v načinu posredovanja, obravnave in pridobivanja znanja v razredu. Učitelji navajajo učence na zbiranje podatkov, vsebin informacij. Domžale zaposlitve dobivajo drugačno obliko in pomen. Tu ne gre le za utrjevanje, urjenje, ampak za uporabo znanja v novih okoliščinah. Tako učenci doma poizvedujejo, sprašujejo, iščejo podatke, raziskujejo... Integriran pouk tako povezuje in združuje tudi učitelje in starše.

Prednosti so številne

Učitelji, ki integriran pouk izvajajo, vidijo njegove številne prednosti: otrokova aktivnost, samostojnost, igrativnost, sproščenost pri delu, ustvarjalnost, raziskovanje, vztrajnost, iskanje in dopolnjevanje znanja iz različnih virov, trajnejše pomenje. Integriran pouk ima dovolj pozitivnih elementov in bi ga kazalo postopno, strokovno pripravljeno uvajati v redni pouk na razredni stopnji.

V Domžalah se na nekaterih šolah že uvaja taka oblika dela. Upamo, da bo tudi pri nas integriran pouk dal dovolj pozitivnih izkušenj in tako resnično približal učenje otroku in mu naredil šolo bolj prijetno.

V šoli je lahko tudi lepo... in je...

Navaden šolski dan je. Kot vedno se moji četrtošolci sprav-

ljajo k delu ta z več, drugi z manj volje. Čutim, da nekaj pričakujem. Tudi jaz pričakujem. Da le mineta matematika in narava! Potem bomo imeli združene ure, kot pravimo, kadar imamo integriran pouk.

Končno! Vse završi. Klopi so hitro postavljene za skupinsko delo. Učenci so se že ves teden pripravljali. Sami so se razdelili v skupine. Dam zadnja navodila. Prvo uro bodo dramatiki. Vsaka skupina bo napisala igrice. Vlog bo toliko kot je članov skupine. Drugo uro bodo izdelovali lutke. Že nekaj dni so brskali po priročnikih in se odločili, kakšne lutke bodo delali. Prinesli so primeren material, nekaj bom pa še jaz dodala. Tretjo uro bodo igralci. Zaigrali bodo svoje igrice.

Zagrizajo se v delo. Križarim med skupinami in pomagam, če se zatakne. Slišim zvonce. Edina sem, ki ga slišim. Moji umetniki delajo in se ne zmenijo zanj. Nekaj skupin že izdeluje lutke. Veselim se njihovih idej. Le tu in tam potrebujejo nasvet. Nastajajo vesoljci, Butalci, otroci,

oblački in sonček... Drugič zvonijo. Tudi sedaj nihče ne reagira. Razgubili so se po šoli in vadili. S pomočjo domiselnega Andreja nastane pri tabli lutkovni oder. Vračajo se in začena se predstava.

Sedem v prazno klop in uživam. Kdo bi si mislil, da so tako domiselni? Tudi učenci uživajo. Spontano ploskajo sošolcem. Popoln red je. Lahko samo sedim in sem neizmerno srečna. Ko se zvrste vse skupine, jih pohvalim. Ob meni se znajde nemirni Blaž in zaupno vpraša: »Tovarišica, sedaj bo pa kmalu rekreativni odmor, a ne?« Nasmehnem se. Njegovo vprašanje je največji dokaz, da je bilo danes v šoli prijetno. Zaključuje se peta ura, Blaž pa sprašuje po odmoru, ki je običajno po tretji uri. Tako zavzeto so delali, da so nanj pozabili.

Odhajamo. Lutke smo lepo zložili. Za drugič. Ko gledam za svojimi učenci, se mi zazdi, da tudi sama nimam dosti več kot njihovih deset let.

BRANKA ŠPENDE

Seminar o individualizaciji in diferenciaciji pouka za domžalske učitelje

Velika medsebojna različnost učencev je eden izmed mnogih dejavnikov, ki otežujejo vzgojno-izobraževalna prizadevanja naše šole in zmanjšujejo njeno uspešnost.

Posledice teh različnosti so izjemno resne in – kot ugotavljajo na Zavodu R Slovenije za šolstvo – se kažejo predvsem v:

- hudih primanjkljajih temeljnih znanj pri velikem številu osnovnošolcev; to so pokazali preizkusi znanja matematike;
- travmatičnih težavah mnogih učencev ob prehodu iz osnovne v srednjo šolo;
- nerazviti zunanji motiviranosti in še huje, notranji, ki v letih šolanja plahni, namesto da bi rasla;
- premajhnem usposabljanju za samostojno učenje, precejevanju končnih rezultatov in podcenjevanju procesa učenja.

Veliko je učiteljev, ki so strokovno dovolj usposobljeni in pedagoško osveščeni ter vlagajo v pedagoško delo vse, kar je v konkretnih okoliščinah možno.

Nekatere njihove izkušnje in rešitve smo želeli predstaviti širšemu krogu učiteljev domžalske občine.

Tako smo 11. in 12. januarja pripravili seminar o diferenciaciji in individualizaciji pouka. Teoretična izhodišča je v začetku predavanja osvežil dr. France Strmčnik, prikazal je vrsto modelov diferenciacije pouka od notranje (vsebinske in didaktično-metodične) do zunanje.

Svoje izkušnje in rešitve so v nadaljevanju predstavili praktiki: N. Fabjanič z OŠ Preska E. Maksimovič z OŠ Čabar

M. Šavrin z OŠ Vencelj Perko, Domžale

I. Kušnik z OŠ Prevalje

M. Žalik z OŠ Križevci pri Ljutomeru

I. Gracelj z OŠ Radovljica

Predstavili so nivojski pouk in druge oblike diferenciacije pri matematiki, jeziku in na razredni stopnji.

Pristopi, praksa in dosežki, ki so jih predstavili, se med seboj zelo razlikujejo, zelo različni pa so tudi pogoji dela, saj so predstavili rešitve v oddelkih s po 30 in več učenci in delo v oddelkih s 15 učenci.

Po nekod je delo skrbno statistično spremljano. Radovljčani so statistične podatke tudi predstavili. Druge teče delo zelo intuitivno, brez posebnih spremljav, večinoma pa neke vmes. Drugi dan je seminar potekal v obliki pedagoških delavnic, ki so jih vodili izkušeni praktiki. Mnogo vprašanj, mnenj in problemov je dobilo ustrezne odgovore in rešitve, nekatere dileme pa so ostale odprte.

Delo delavnic je spremljal dr. Strmčnik in v povzetku izrazil zadovoljstvo, a tudi kritične pripombe. Dela se je poleg domžalskih učiteljev udeležilo še nekaj gostov s šol izven Domžal ter predstavniki Zavoda za šolstvo.

Nekaj organizacijskih pomanjkljivosti, ki so pri organiziranju dela za tako številčno skupino (preko 80 udeležencev) skoraj neizogibne, ni sknilo zadovoljstva ne udeležencev ne organizatorjem – aktivni ravnateljev, g. Irmi Veljič z Zavoda R Slovenije za šolstvo ter OŠ Vencelja Perka, ki je ponudila na voljo svoje prostore.

ANDREJA JARC

SODOBNI UČILNICI NA OŠ ŠLANDROVE BRIGADE

Temelj za več naravoslovnega znanja

V času, ko smo šole opremljali iz sredstev samoprispevka, ni bilo mogoče ugoditi vsem potrebam. Tudi naša je ostala brez sodobne opreme za pouk naravoslovnih predmetov, v zelo slabih pogojih pa so telovadili učenci razredne stopnje, da iztrošene ostale opreme niti ne omenjamo.

Kljub težkim časom smo v letu 1990 ob pomoči finančne službe in ob razumevanju ostalih šol uspeli pridobiti nekaj namenskih sredstev iz občinskega proračuna, kjer se odslej zbirajo sredstva tudi za družbene dejavnosti. Z veliko iznajdljivosti je bilo potrebno obrniti denar, da smo uredili

čimveč. Učenci predmetne stopnje imajo urejeni dve učilnici – za biologijo in kemijo ter fiziko, preurejene klopi v vseh učilnicah, učenci razredne stopnje pa preurejen prostor za telesno vzgojo v kletnih prostorih. V naravoslovnih učilnicah so tako ustvarjeni pogoji za eksperimentalno delo, kar so

učenci sprejeli z velikim navdušenjem. Pouk bo bolj nazoren in zanimiv, znanje bolje utrjeno. Učenci zelo radi hodijo tudi k dodatnim dejavnostim, ki so posebej namenjene sposobnejšim učencem. V dodatni pouk in interesne dejavnosti so se ti učenci vključevali tudi že doslej, boljši materialni pogoji pa bodo zanje še dodatna stimulacija za eksperimentalno delo, ki je sestavni del preverjanja na vseh tekmovanjih, kjer sodelujejo.

Urejeni prostori pa gotovo stimulirajo tudi učitelja. Prav pouk naravoslovnih predmetov zahteva sodobne pripomočke, seveda pa je ob vsem najpomembnejši usposobljen učitelj. Ker lahko zagotavljamo, da smo le-te že imeli, bomo z novo opremo učence bolj usposabljali in uspehi ne bi smeli izostati. To pa je tudi tisto, kar naj bi v današnjem času najbolj cenili.

Ravnateljica:
JOŽICA POLANC

Na šoli Šlandrove brigade so učenci dobili ustrezne pogoje

Tudi fizika bo šla lažje v glavo ob vseh aparaturah...

DVEJSET LET MLADINSKEGA LIKOVNEGA NATEČAJA NA ŽELEZNICI:

Učenka Katarina Goltez riše za koledar

Učenci likovnega pouka na osnovni šoli Josip Broz Tito so pod vodstvom mentorice Brede Podbevšek osvojili v zadnjem času celo vrsto priznanj in nagrad...

Železničarji so ob svojem prazniku, 15. aprilu v letu 1970 prvič objavili natečaj za leposlovne prispevke o železnici. Ker je bil odziv dober in so mnogi učenci že takrat svoje izdelke domiselno ilustrirali, se je Železniško gospodarstvo Ljubljana odločilo za širše in trajnejše sodelovanje z osnovnimi šolami, kar je obrodilo neslutene sadove. Število udeležencev in izdelkov se je iz leta v leto povečevalo, tako da so samo leta 1990 dobili na natečaj 22.810 prispevkov, od tega 8.609 spisov, 13.085 risb in 1.116 drugih likovnih izdelkov.

Razumljiva je torej tudi stiska oblikovalcev železniškega koledarja, saj je iz tako velike množice izdelkov težko izbrati najboljše. Z izborom so poskusili prikazati vsaj delček likovne ustvarjalnosti mladih.

Katarina Goltez je učenka 3. razreda na osnovni šoli Josip Broz Tito. Pred letom so se v tedanjem drugem razredu pod vodstvom mentorice Brede Podbevšek lotili zanimive teme: Vlak in železnica nasproh. »Nekateri«, pripoveduje Breda Podbevšek, so se lotili slikanja železnice, prog, vlaka, drugih peronov, čakajočih, potnikov ob progi, v kupejih...

Katarina živi s starši blizu proge, zato ji je vlak nekaj, kar je blizu, na doseg roke. Z upoštevanjem pravil perspektive, ki jo dobro obvlada, je uspešno izdelala motiv, ki je bil žiriji všeč.

Nagrajenka, ki so jo med 80.000 izdelki učencev (izbor od leta 1984 do danes) izbrali celo za železniški koledar, se ne vozi z vlakom, če-

Katarinina slika perona, vagona in potnikov; sliko je žirija izmed 80.000 otroških izdelkov uvrstila v koledar...

prav bi lahko skočila nanj. Tako blizu proge živi. Raje se igra s prijateljico Petro.

Uspeha, da so ravno njeno sliko vzeli v koledar, se zelo veseli. Za nagrado je dobila 4 koledarje in prvega je dobila seveda njena mentorica Breda Podbevšek.

Likovnih uspehov in nagrad so učenci v Katarininem razredu zbrali že nekoliko. Doslej ni bilo tako ali drugače nagrajenih samo pet učencev. Ob jubileju Prirodoslovnega društva iz Ljubljane so v republiškem razpisu slikali naravo in človeka v njej.

Nagrajenka – mlada likovnica s šole Josip Broz Tito Katarina Goltez

Osvajali so eno prvo ter še dve posamični in dve skupinski nagradi. Na Festivalu Kurirček so dobili bronasto kolajno in priznanje; nagrad, listin in uspehov pa je še več.

Pripravljajo se na natečaj OZN in Zeleni Slovenije. Če bo šlo tako naprej, kot so zastavili, bodo Katarina, njeni sošolci in tovarišica, ki že tri leta skrbi za njihovo likovno vzgojo, uspevali tudi v prihodnje.

Srčne želje izrekamo, da bi v tem uspehi.

M. BROJAN

STO LET »KAMNIČANA«

Železna cesta skozi našo vas

Še preden so novo železniško progo od Gradca do Celja 2. junija 1846 izročili javnemu prometu, so strokovnjaki že odločili, da bodo gradnjo proti Ljubljani nadaljevali po Savski dolini in ne skozi Tuhijsko dolino, kjer so jo tudi načrtovali. Tako našim krajem ni bilo dano, da bi se jim znamenje napredka prejšnjega stoletja približalo samo.

Kamniško mestno županstvo je leta 1868 trgovinsko in obrtno zbornico v Ljubljani prvič prosilo za železniško zvezo med Kamnikom in Ljubljano. Avstrijska vlada je v letih 1860 do 1890 zelo pospeševala gradnjo železnic in jih tudi veliko zgradila – ob tako živahni industrijski in obrtni dejavnosti na kamniškem je vprašanje gradnje kamniške železnice pred letom 1880 ponovno oživelo. Že leta 1879 so domžalski in kamniški tovarnarji osnovali družbo Konzorcij za gradnjo železnice.

Prvotno so železniško progo načrtovali od kolodvora v Šiški do Trzina, skozi Mengeš na Kamnik. Razumljivo, da men-geški kmetje, ki bi morali dati zemljo za progo, nekaj furma-nov pa bi izgubilo prevoze v te-danji najstarejši pivovarni Ju-lija Stareta, nad gradnjo niso bili navdušeni. Res pa je, da se Mengšanom železnice ni bilo treba toliko braniti, kot bi se morali zanj zavzeti, če bi jo hoteli imeti. Namreč 2. febru-erja 1880 je dopisnik iz brd-skega okraja J. R., najbrž Janko Rahne, pisal v Slovincu, naj pomaga kdor more, da bi železniško progo načrtovano od Trzina podaljšali skozi Domžale, Dob, Krtino, Zalog, ob potokih Rače in Drtiščice, mimo Peč do Zagorja.

Prašnikar in Lazarini

Za gradnjo kamniške želez-nice sta se najbolj prizadevala lastnika Cementarne v Kam-niku Alojz Praschniker iz grof Oskar Lazarini ter poslanec brdskega okraja pisatelj Janko Kersnik, ki se je tudi sicer zav-zemal za napredek in razvoj komunalnih naprav na tem ob-močju.

Gradnjo železniške proge so od Črnuč do Trzina prvotno načrtovali kar ob robu glavne ceste. Konec leta 1882 so zami-sel o ozkotirni kamniški želez-niški progi opustili.

Krankski deželni odbor je 1. maja 1885 sprejel zakon št. 67:

O gradnji lokalne železnice Ljubljana-Kamnik, deželno vlado pa pooblastil, da naj so-deluje pri nakupu glavnice za gradnjo in zahteval podaljšanje proge do kamniške smodniš-nice. S tem se je proga od 22 podaljšala na 23,4 kilometra.

Največ delnic kupil mlinar Majdič iz Jarš

Med tistimi, ki so na zboro-vanju 6. oktobra 1886 v veliki dvorani hotela Slon v Ljubljani kupili največ delnic za grad-njo kamniške proge je bil Peter Majdič, lastnik velikega valjč-nega mlina v Zgornjih Jaršah. Odslej so se občinski odbor Mengeš in podjetniki zastoj potegovali, da bi železnico od Domžal proti Kamniku speljali skozi Mengeš.

Lokacijski ogledi za gradnjo železniške proge so bili od 5. do 15. oktobra 1889. Cesarsko kraljeva deželna vlada v Ljub-ljani, predsednik je bil Win-kler, je 26. oktobra i. l. izdala razlastitveno razsodbo, ki ji ni bilo mogoče oporekati. Kljub temu je med gradnjo prišlo do nekaterih sporov, ki so jih sproti reševali.

Zanimivo je še ohranjeno poročilo, da je železniška proga v občini Jarše potekala čez 82 parcel na 225 arih in 96 kvadratnih metrih površine. Največ zemljišča je dal Peter Majdič in Zalokarjeva doma-čija.

Občina Homec si je prizade-vala, da bi železniško postajo na preserskem območju po-imenovali v postajo Homec, zahtevala je gradnjo nove že-lezniške postaje Homec na za-hodni strani vasi. Vse stroške gradnje postajnega poslopja s prestavitvijo ceste bi porav-nala občina sama. Vse to je občino veljalo 600 kron. Kljub temu pa je železnica v letu 1904 poskušala postajo opustiti in čakalnico zapreti.

Nezaupanje v gradnjo železnice

Čeprav so ljudje v času grad-nje z nezaupanjem gledali na železnico, so se je hitro priva-dili in tudi spoznali koristnost te novosti. Težje je šlo pri ži-vini, saj se je vseskozi vlaka

plašila. V letu 1931 so nasip proge utrdili in promet pove-čali. Čeprav v zadnjih desetlet-jih železničarji kar naprej jadi-kujejo, da imajo s kamniško progo izgubo, je zanimivo to, da jim je v obdobju med obema vojnoma prinašala lepe do-bičke, celo po 11 milijonov na leto.

Tako je železniška uprava v Ljubljani v letu 1965 odločila, da opusti potniški promet na tej progi, češ da ni več rentabi-len, vzdrževala pa je še potniški promet, stroške vzdrževa-nja pa naj bi prevzela podjetja in občine. Na srečo pa proge niso podrlji, tako kot ponekod drugod.

Industrijska tira

Na območju naše občine sta dva industrijska tira. Prvi tir si je od proge s postaje Jarše-

Mengeš, kot so jo tedaj imeno-vali, že v letu 1891 zgradil last-nik valjčnega mlina v Zgornjih Jaršah Peter Majdič. Grad-beno dovoljenje mu je Gene-ralna direkcija avstrijskih že-leznic dala 25. aprila 1891. Ta industrijski tir še sedaj uporab-lja tovarna Induplati Jarše.

Lastnik tovarne papirja, le-penke in kartona Ivan Bonač na Količevem je že pred drugo svetovno vojno načrtoval indu-strijski tir do svoje tovarne čez Bistrico. Ker mu je vojna to preprečila, je s pripravami po njej nadaljeval. Velika investic-ija je bila gradnja mostu čez Kamniško Bistrico. Z deli so začeli v letu 1946. Tovarna je bila medtem nacionalizirana, a so z deli nadaljevali. Za 1298 metrov dolg industrijski tir so uporabno dovoljenje dobili 3. januarja 1948. leta.

STANE STRAŽAR

Kolektiv železniške postaje Domžale občanom

Uslužbenci železniške postaje Domžale Vam ob stoletnici proge pošiljamo prisrčen pozdrav. Želimo, da bi se čimveč posluževali uslug, ki Vam jih nudimo. Pustite svoje drage avtomobile doma in raje uporabite vlak, kajti vožnja z njim je veliko udobnejša, saj nudi poleg prijetne in mirne vožnje še oddelke za kadilce in nekadilce, WC s tekočo vodo ter tapecirane in udobne sedeže.

Dovolj prostora je za majhne otroke, ki se med vožnjo lahko sprehajajo po vlaku, kajti vlak počasi speljuje in ustavlja. Ko-liko bolj čist zrak bi vdihovali, če bi se vozili v službo in domov ali po manjših nakupih z vlakom. Vlak namreč mnogo manj ones-nažuje okolje kot cestna motorna vozila. Vlaki vozijo v presledkih vsako uro, v jutranjih urah pa vozijo še pogostje. Tudi šolam bi priporočili, da svoje učence in dijake popeljejo na šolske izlete in ekskurzije po naši širni domo-vini z vlakom. Le zakaj bi se obremenjevali z avtomobili in iz-gubljali živce, ko je tako težko dobiti parkirne prostore; raje se poslužite vlaka, ki Vas zvesto čaka ob točno določenem času na svojih vnaprej določenih tirih. Tudi, če morate narediti nekaj korakov več, ne škodi, kvečjemu

koristi zdravju, saj nas profesor Ulaga večkrat vzpodbuja, da naj čimveč hodimo, da bomo ohrani-li svoje zdravje in vitalnost do pozne starosti. Mimogrede se srečamo lahko s kakšnim znan-cem in se pogovorimo. Tudi to je dobro in koristno! Vsi si prizade-vajmo za čimbolj čisto naravo. Vsaka odpoved vožnji z avtom nam ohranja čisto in mirno oko-lje. Večkrat opazujemo kako so na postaji otroci, predvsem manjši, srečni, če starši ali stari starši žrtvujejo svoj čas in jih po-peljejo z vlakom. Naveličani so avtomobilov, ki jih utesnjujejo in jim ne dovolijo pogovorov, saj mora voznik paziti predvsem na vožnjo. Ohranimo to, kar so nam zapustili predniki in kar so pridobi-li s svojimi rokami. Bodimo jim hvaležni in to spoštujemo in ce-nimo. Tudi v tem se kaže naša

srčna kultura.

Potnike prosimo, da pridejo na postajo vsaj pet minut pred odhodom vlaka. Vozne karte prodaja vlakovni odpravnik, ki ima zadnje minute pred odho-dom vlaka delo z urejanjem vla-kovnega prometa.

Opozoriti Vas moramo, da imamo tudi tovarno postajo, ki je odprta za prevzem vagonskih pošiljk in to vsak dan razen nede-lje od 7. – 14. ure. Svoje blago zaupajte železnici, ki Vam ga bo varno in hitro pripeljala na cilj. Predvsem bi prosili delovne or-ganizacije, ki ste nam že do sedaj zaupale svoje blago.

Upamo na prevoz, da se naše sodelovanje nadaljuje še plod-neje kot do sedaj, kajti v zad-njem času ugotavljamo, da to-vorni promet močno upada. Izo-gibajmo se uporabi tovarnjakov, ki nam uničujejo ceste, našo floro in favno ter nam povzro-čajo veliko zastoj na cestah. Poglejte, če se Vam res mudi, ali je nujno peljati bolnika k zdrav-niku, nas na cesti močno ovirajo tovarnjaki. Zgodi se, da jih pre-hitevamo in s tem ogrožamo var-nost prometa, ki se dostikrat

konča tragično celo s smrtnim izidom. Koliko je še gmotne škode, koliko je uničeno flore in favne z izpušnimi plini in hrupom. Še posebej to težko prinaš-amo stanovalci, ki imamo svoje domove tik ob cesti. Obnavljati moramo fasade hiš, poleg tega pa je kaljen tudi nočni mir tako, da gre človek dostikrat naslednji dan utrujen v službo.

Osebe železniške postaje Domžale prosijo tudi občane, ki parkirajo na železniškem parki-rišču pred postajo, da svojih av-tomobilov ne puščajo razkla-dalno nakladalni klančini ter da ne mečejo odpadkov na tla, am-pak da jih odvržejo v za to dolo-čene kontejnerje, ki so postavl-jeni tik ob postaji in na sever-nem delu tovarne postaje. Mi či-stimo to brezplačno, zakaj ne bi vsi oziroma vsak posameznik skrbel za čisto okolje, saj smo kulturni narod mar ne?

Vsem potnikom želimo ob 100-letnici srečno, varno in pri-jetno vožnjo!

Oglasite se in poslužite se naših uslug, ne bo vam žal!

Uslužbenci železniške postaje Domžale

DANAŠNJE CENE POTNIŠKEGA PROMETA:

Koliko veljajo vozovnice?

Na Kamniški progi se tudi cene vozovnic nenehno spreminjajo. Koliko pa stane takšna vožnja z vlakom?

Pozanimali smo se na železniški postaji v Domžalah:

DELAVSKA MESEČNA VOZOVNICA	
Kamnik-Ljubljana stane	598,00 din
DELAVSKA MESEČNA VOZOVNICA	
Domžale-Ljubljana stane	409,00 din
DIJAŠKA MESEČNA VOZOVNICA	
Kamnik-Ljubljana stane	380,00 din
DIJAŠKA MESEČNA VOZOVNICA	
Kamnik-Domžale stane	260,00 din
VOZOVNICA Kamnik-Ljubljana stane	19,00 din
VOZOVNICA Kamnik-Domžale stane	13,00 din
VOZOVNICA Kamnik-Jarše stane	6,00 din

LJUBLJANA — KAMNIK-GRABEN

LJUBLJANA	4.45	5.48	6.50	8.00	9.00	10.00	11.00	12.15	13.15	14.15	15.15	16.15	17.15	18.15	19.15	20.15
Brinje	4.50	5.54	6.55	8.05	9.05	10.05	11.05	12.20	13.20	14.20	15.20	16.20	17.20	18.20	19.20	20.20
Črnuče	4.56	6.06	7.01	8.11	9.11	10.11	11.11	12.26	13.26	14.26	15.26	16.26	17.26	18.26	19.26	20.26
Trzin-Mlake	5.02	6.12	7.07	8.17	9.17	10.17	11.17	12.32	13.32	14.32	15.32	16.32	17.32	18.32	19.32	20.32
Trzin	5.04	6.14	7.09	8.19	9.19	10.19	11.19	12.34	13.34	14.34	15.34	16.34	17.34	18.34	19.34	20.34
Domžale	5.08	6.18	7.13	8.23	9.23	10.23	11.23	12.38	13.38	14.38	15.38	16.38	17.38	18.38	19.38	20.38
Rodica	5.11	6.21	7.16	8.26	9.26	10.26	11.26	12.41	13.41	14.41	15.41	16.41	17.41	18.41	19.41	20.41
Jarše	5.14	6.24	7.19	8.29	9.29	10.29	11.29	12.44	13.44	14.44	15.44	16.44	17.44	18.44	19.44	20.44
Homec pri Kamniku	5.17	6.27	7.22	8.32	9.32	10.32	11.32	12.47	13.47	14.47	15.47	16.47	17.47	18.47	19.47	20.47
Šmarca	5.20	6.29	7.24	8.34	9.34	10.34	11.34	12.49	13.49	14.49	15.49	16.49	17.49	18.49	19.49	20.49
Bakovnik	5.22	6.32	7.27	8.37	9.37	10.37	11.37	12.52	13.52	14.52	15.52	16.52	17.52	18.52	19.52	20.52
KAMNIK	5.37	6.36	7.31	8.41	9.41	10.41	11.41	12.56	13.56	14.56	15.56	16.56	17.56	18.56	19.56	20.56
Kamnik-mesto	5.39	6.38	7.33	8.43	9.43	10.43	11.43	12.58	13.58	14.58	15.58	16.58	17.58	18.58	19.58	20.58
KAMNIK-GRABEN	5.41	6.40	7.35	8.45	9.45	10.45	11.45	13.00	14.00	15.00	16.00	17.00	18.00	19.00	20.00	21.00

Vlaki Ljubljana-Kamnik ne vozijo ob sobotah, nedeljah in praznikih.

Vozni red velja od 27. 05. 1990 do 1. 06. 1991.

KAMNIK-GRABEN — LJUBLJANA

KAMNIK-GRABEN	4.45	5.32	5.55	6.50	8.00	9.00	10.00	11.00	12.15	13.15	14.15	15.15	16.15	17.15	18.15	19.15	20.15	21.15
Kamnik-mesto	4.47	5.34	5.57	6.52	8.02	9.02	10.02	11.02	12.17	13.17	14.17	15.17	16.17	17.17	18.17	19.17	20.17	21.17
KAMNIK	4.49	5.36	5.59	6.54	8.04	9.04	10.04	11.04	12.19	13.19	14.19	15.19	16.19	17.19	18.19	19.19	20.19	21.19
Bakovnik	4.52	5.39	6.02	6.57	8.07	9.07	10.07	11.07	12.22	13.22	14.22	15.22	16.22	17.22	18.22	19.22	20.22	21.22
Šmarca	4.55	5.42	6.05	7.00	8.10	9.10	10.10	11.10	12.25	13.25	14.25	15.25	16.25	17.25	18.25	19.25	20.25	21.25
Homec pri Kamn.	4.57	5.44	6.07	7.02	8.12	9.12	10.12	11.12	12.27	13.27	14.27	15.27	16.27	17.27	18.27	19.27	20.27	21.27
Jarše	5.00	5.47	6.10	7.05	8.15	9.15	10.15	11.15	12.30	13.30	14.30	15.30	16.30	17.30	18.30	19.30	20.30	21.30
Rodica	5.03	5.50	6.13	7.08	8.18	9.18	10.18	11.18	12.33	13.33	14.33	15.33	16.33	17.33	18.33	19.33	20.33	21.33
Domžale	5.08	5.54	6.17	7.14	8.24	9.24	10.24	11.24	12.39	13.39	14.39	15.39	16.39	17.39	18.39	19.39	20.39	21.39
Trzin	5.11	5.57	6.22	7.17	8.27	9.27	10.27	11.27	12.42	13.42	14.42	15.42	16.42	17.42	18.42	19.42	20.42	21.42
Trzin-Mlake	5.13	5.59	6.24	7.19	8.29	9.29	10.29	11.29	12.44	13.44	14.44	15.44	16.44	17.44	18.44	19.44	20.44	21.44
Črnuče	5.19	6.05	6.30	7.25	8.35	9.35	10.35	11.35	12.50	13.50	14.50	15.50	16.50	17.50	18.50	19.50	20.50	21.50
Brinje	5.25	6.10	6.35	7.31	8.41	9.41	10.41	11.41	12.56	13.56	14.56	15.56	16.56	17.56	18.56	19.56	20.56	21.56
LJUBLJANA	5.30	6.15	6.40	7.36	8.46	9.46	10.46	11.46	13.01	14.01	15.01	16.01	17.01	18.01	19.01	20.01	21.01	22.51

Vlaki Kamnik-Ljubljana ne vozijo ob sobotah, nedeljah in praznikih.

Vozni red velja od 27. 05. 1990 do 1. 06. 1991.

Kulturne drobtinice

V januarju sta na občnih zborih Simfonični orkester Domžale-Kamnik in KUD Vrhpolje ocenila lansko sezono in sprejela programa za letošnje leto.

X X X

14. in 15. 1. je ZKO organizirala posveta za predsednike društev in skupine, na katerih je podana informacija o spremembah na področju financiranja, dogovorjen pa je tudi drugačen pristop za oblikovanje in ovrednotenje programov društev in skupin.

X X X

31. 1. je FLAKK Mavrica pripravil večer diapozitivov.

X X X

2. februarja je KUD Miran Jarc uspešno predstavilo »Kekca« v Cerkici.

X X X

7. februarja so se člani predsedstva ZKO in Odbora za kulturo SO Domžale spomnili prof. Matije Tomca in položili cvetje na njegov grob.

X X X

8. februarja je KUD Franc Kotar pripravilo večer ljubzenske poezije.

X X X

15. februarja je na posvetu s predsedniki vokalnih skupin in strokovnimi sodelavci dogovorjen datum občinskega srečanja pevskih zborov in vsebinska zasnova dveh srečanj.

X X X

15. februarja sta v OŠ Šlandrove brigade Simfonični orkester in Domžalski komorni zbor v počastitev kulturnega praznika pripravila prireditev »Strune milo se glasite«.

X X X

16. februarja je KUD Janko Kersnik uprizorilo Vdovo Rošlinko.

X X X

Konec meseca februarja je predvidena premiera Lizistrate v izvedbi Čespljevega drevoreda, v začetku marca pa »Dobrodošla miss Agata«, ki jo bodo uprizorili v KUD Blagovica.

X X X

V začetku marca bomo lahko prisluhnili koncertu pevskih zborov iz Lukovice in Šentviškemu zboru, »Kekca« pa bo gostoval v celjski občini.

X X X

15. marca ob 19. uri bo v avli OŠ Šlandrove brigade prvi del srečanja, v soboto, 16. marca ob 20. uri pa v KD Mengeš drugi del srečanja pevskih zborov občine Domžale.

X X X

22. marca bo v OŠ Josip Broz Tito revija otroških pevskih zborov.

MATJAŽ REPNIK

Alpski kvintet se je v Mengešu prvič predstavil v novi pevski zasedbi.

Mengeško marelo zaprli

Preživeti vojno v Zalivu in ostati neprizadet »Pod mengeško marelo« pomeni veliko. Tam bombe in kanoni, v Mengešu pa smeh in ploskanje. Zaliv pa ima pred Mengšom le prednost. Tam se mora vojna prej ko slej končati, v Mengešu pa se bomo basali »Pod marelo« še osmič prihodnje leto in v letu dvatisoč in še naprej...

Zdaj, ko so Mengšani za eno leto marelo zaprli, ko so vsi utrujeni vse pospravili in znosili izposojene rekvizite nazaj, ko so presteli in odšli, kar so imeli in postorili še marsikaj, je prav, če strnemo svoje vtise.

Odlično! Mengšani, odlično! Bolj za šalo kot zares ste trdili, pa še sam sem se vam pridruževal, da je Mengeš glasbeno središče Evrope. Po letošnji »Mareli« pa šalo na stran. Z gotovostjo trdim, da je to res, kolikor jaz poznam te zadeve. Naša občina in sam Mengeš vendar nista tako velika, pa je toliko glasbenikov, ki imajo korenine v Mengešu, oziroma v mengeški godbi. Toliko odličnih glasbenikov, tega ni nikjer na svetu! Morda pri Culukafrih, kjer štiriindvajset ur na dan tolčejo po bobnih...

Poleg imenitne zamisli, odličnih izvajalcev in brezhibne organizacije »Pod mengeško marelo« imajo Mengšani tudi malo sreče, ker z Marelo prihajajo ob pravem času, ko je vsa Slovenija na-

elektrena za slovenstvo in za vse, kar je slovenskega. In kaj je bolj slovenskega kot naša glasba!

O, ploskali smo v čustvu navdušenja nad izvajalci na odru in samim seboj, ki tako skupaj držimo, da bi šli tudi skupaj v arest, če bi imeli tako velikega!

Prav je, da prireditev nima tekmovalnega značaja. Bolj pri srčna je in brez zavisti enega ali drugega. Vsem, pa prav vsem gre zahvala in priznanje za sodelovanje, čeprav se ve, da so eni profesionalci, ki jih drugi ne dosegajo.

Vsaka skupina je posebej navdušila, čeprav so si skladbe podobne in se v stilu valček, polka, ponavljajo, razen redkih izjem. Smo pač v Sloveniji in to nam pomeni vse.

Poživil je moški zbor »Zvon«, še posebno pa simpatične in pogumne harmonikarice. Moram priznati, da sem si v mislih vsako posebej predstavljal v bikiniju v živo.

Hudo mi je zaradi edinega malega kiksa, katerega žrtev je bil

moj prijatelj, Kovač, mengeški župan, trobentar in kontrabasist brez primere; tisti, ki spravi iz svojega kontrabasa najnižje tone, čeprav mu ga pol odnesejo: Janez Per. Možakar je prav za to priložnost zložil skladbo o Mengšu, za Mengšane in vse druge, ki jo je izvajal njegov ansambel prav tedaj, ko je režiser poslal v dvorano tri imenitne kurente, ki so pred odrom s svojim ekshibicijskim nastopom in znanci pritegnili pozornost občinstva, tako, da Perova skladba žal ni prišla tako do veljave.

Scenarist Šimek je gostom iz

Nosilec prireditve: Mengeška godba p. v. Alojza VELKAVRHA

Avstrije namenil več časa kot domačin. Ali je bila to vpljudnostna poteza ali nemara zato, ker je sam nastopal z njimi, ni toliko pomembno kot to, da so nas prijetno zabavali.

Vem, da so Mengšani, z godbo na čelu, dovolj močni, moralno, gmotno in organizacijsko, da spravijo skupaj spektakel kot je »Pod Mengeško marelo«, pa vendar si zaslužijo večje družbene pomoči, če vemo, da gre včasih veliko denarja za veliko manj učinkovite stvari. Marela ni samo mengeška! Odmevnost je širša, je slovenska in še čez seže.

In če se na koncu pridružujem Mengšanom z zahvalo lastnikom FIT-TOP centra za razumevanje in ljubeznivost, ker so jim posodili imenitno dvorano, ne bo narobe. Fantje so dokazali, da so postali sestavni del Mengša, obenem pa so preizkusili dvorano, koliko ljudi prenese.

Prepričan sem skoraj, da Mengšani načrtujejo gradnjo dvorane v obliki ogromne marele: take za pettisoč ljudi. Mengšani so tega zmožni, pa splačalo se jim bo. Ali pa tako kot tarnajo oni, južno od Mengša: »Vse imamo, stadione vseh sort, dvorane, male pa velike, steze in stezice, pa še in še, nič nam ne manjka, denar pa še kar naprej priteka. Bog pomagaj, saj to je huje kot elementarna nesreča!«

Leto bo hitro naokrog. V Mengešu pa se prav gotovo rojeva že kak nov ansambel in prav je tako. Ne maramo tankov in tistih, ki z njimi rožljajo. Na našem nepremagljivem orožju piše: ZUPAN...

ANDREJ ZAJC

AKTUALNE DILEME

Kdo je vreden, da ulica nosi njegovo ime?

Za ljudi pravimo, da si vsakdo zasluži svoje ime in priimek, zato ne vem, zakaj ulica in cesta tega ne bi bili vredni. Samo malo bi bilo treba pobrskati po zgodovini. Koliko zaslužnih mož imamo, tako za slovenski jezik kot tudi za druge kulturne in duhovne vrednote. Koliko je znamenitih Slovencev.

Ko bo prišlo do preimenovanja cest in ulic, bo verjetno na vrsti tudi Dermastijeva ulica v Radomljah. Po mojem mnenju povsod tam, kjer zgodovina odkriva dodatna početja posameznikov med zadnjo vojno in po njej ter so ocene tako imenovanih zaslug dvomljive, predvsem pa še ne razčiščene, naj se javne ustanove, ceste in ulice po njih ne bi več imenovali. Posebno še, če določene osebe s krajem nimajo posebne zveze ali kakšnih izrednih zaslug.

Radomljani bi namesto Dermastijeve ulice lahko imeli Belčevo ulico. Kdo je bil Ivan Belec, lahko preberete v knjigi Ob bregovih Bistrice na strani 503. Duhovnik Belec je bil po-

litični pisatelj in sociolog. S pisano in tiskano besedo se je že pred več kot sto leti boril za malega človeka, za kmeta in delavca. Bil je nekakšen predhodnik dr. Janeza Evangelista Kreka. Po vrhu vsega pa to novo radomeljsko naselje stoji na nekdanjem Belčevem svetu.

Na občinski skupščini je menda že tudi predlog, da naj bi se cesta od Radomelj proti Rudniku imenovala Opekarniška cesta (staro ime) ali Rudniška cesta.

Posrečeno izbiro imen ulic so ubrali v nekdanjem naselju na Gmajni. To je v glavnem novo, povojno naselje na Viru, ki sega od glavne ceste in tja do papirnice Količevo. Od juga proti severu so lepa imena ulic, ki so razvrščena kar po abecedi. Ob Bistrici pa je še ostalo staro ledinsko ime Gmajna.

Na južni strani Vira, to je proti Prelogu in Ihanu, pa bi se Litijška ulica brez skrbi lahko imenovala »cesta«, saj povezuje vasi in je najmanj petkrat daljša kot Cesta talcev v Domžalah.

Star kulturni dolg imajo Domžalčani do Franca Bernika, domžalskega župnika, saj je bil med drugim tudi organizator prvih delavskih stavk v Domžalah in vsestranski borec za delavske pravice, obenem pa se je proslavil tudi s tremi knjigami o zgodovini Domžal.

Tudi za ime prof. Matije Tomca, pozna pa ga vsak Slovenec, od šolarčka do starčka, na tablicah domžalskih ulic do zdaj še ni bilo prostora. Ta znameniti Slovenec je štirideset let bival, vodil župnijo, delal in ustvarjal v Domžalah.

Upajmo, da bo ob vseh teh spremembah ta krivica končno popravljena. Če že ne drugod, bo na dozdajšnji Ulici Veljka Vlahovića prostor za novo ime.

Zadnjič je bil v Mengešu Trdinov kulturni večer. Temu slavnemu Mengšanu in priznanemu slovenskemu pisatelju in pripovedniku je bilo zapeto veliko slave. In prav je tako, ob zaključku prireditve sem pričakoval, da bo kdo stopil na oder in predlagal: »Glavno cesto skozi Mengeš, to je dozdajšnje Kidričevo, preimenujmo v Trdinovo cesto. Ime Trdina v Mengešu omenjamo in slišimo na vsakem koraku, ime Kidrič pa v glavnem samo zaradi naslova.« Nabito polna dvorana bi verjetno zaploskala in predlog s tem potrdila.

FRANCE CERAR

OBČANI PESNIKUJEJO

Pesem o Moravčah

Dolina Moravska je kot roža skrbno ograjena je, venec hribov jo obkroža, kot da zanjo se boje.

A zanjo se ni treba bati, saj pridni so Moravčani, znajo z njo lepo ravnati, da obilo jim rodi.

Travniki, vrtovi, polje, vse v lepem redu je, da Moravčan dobre volje, rad po njih ozira se.

Sred Moravč na griču malem, cerkev Sv. Martina je, dvigate se v zrak zvonika, urejeno zdaj je vse. Zadovoljno res so tod živeli, predniki Moravčani, saj so vsega dosti imeli, kar jim zemlja nudi.

Pa sovražna vojska prihrumela, je nad nas od več strani, da bi s silo si podvrgla, naše mesta in vasi.

Namesto, da bi složni bili, Slovenci v tej nevarnosti, se v tabore se razdelili, ki sovražni med seboj so si.

Res so boji tod divjali, priča mnogo razvalin in v revščino pognalo, mnogo dobrih so družin.

Res to je zdaj minilo, a pravega miru še ni, še nevarnosti je obilo, da se vojska ponovi.

PAVEL KOKALJ
Moravče

Obletnica smrti prof. Matije Tomca

8. februarja je slovenski kulturni praznik. Na ta dan se Domžalčani spominjamo obletnice smrti župnika in skladatelja prof. Matije Tomca. Letos je minilo že pet let odkar je še poln skladateljske ustvarjalnosti v 87. letu zaspal v Gospodu.

V župnijski cerkvi v Domžalah je sedanjí župnik Tone Perčič zanj daroval mašo, pri kateri so sodelovali tudi pevci iz ostalih župnij domžalske dekanije. Zapeli smo njegovo mašo »Stopil bom k oltarju« ali I. slovensko mašo za mešani zbor, deloma z orglami. Doživela je že pet ponatisov. Prva je bila napisana leta 1932, ta, ki smo jo izvajali, pa je iz leta 1977. V knjigi Slovenski cerkveni skladatelji pravi g. Stanko Trobina o tej maši takole:

»To je zelo učinkovita in čudovito lepa maša. Tolikšno muzikalno lepoto, kot jo je Tomc položil v to mašo (besedilo Janeza Puclja), srečamo

malokje. Mogočni akordi se čudovito prelivajo, najbolj pa vplivajo močne, harmonsko prelivajoče se barve, katerih

lepota je v vsakem delu te maše mojstrsko ustvarjena, zlasti so neprekosljivi tehnično zgrajeni zborovski deli.

Solistka Urška Pavli je zapela Marijino pesem »Marija, jasna Gospa«, na koncu pa smo še vsi skupaj zapeli mogočno pesem »Zmagala si, Devica slavna«.

Pevci pogosto izvajajo skladbe prof. Tomca, ki so sicer zelo zahtevne, vendar zelo lepe, zlasti za večje zборе in soliste. Ob pogrebu je g. nadškof Alojzij Šuštar rekel, da je harmonija pri skladbi odsev avtorjevih čustev, zato lahko rečemo vsi, ki smo ga poznali, da je imel res veliko srce.

Prav je, da smo mu za njegovo dušnopastirsko in skladateljsko delo globoko hvaležni.

META ZUPANČIČ

Avtorji del so ob svoji pedagoginji...

LIKOVNO USTVARJANJE V ZASEBNI SLIKARSKI ŠOLI VERE TRSTENJAK-JOVIČIČ:

Otroški jesenski zimski opus

Pri akademski slikarki Veri Trstenjak-Jovičič je delo tisto, ki ji oblikuje ves dan. Pedagoško delo na OŠ Vencleje Perka ter posvečanje likovni vzgoji 30 otrok v treh skupinah v popoldanskem času izpolnjuje delavnice naše ustvarjalne krajanke, ki najde čas tudi za uresničevanje svojih lastnih zamisli.

Pred dnevi so v likovnem razstavišču Domžale tudi udeleženci njene likovne šole razstavili okrog 80 likovnih izdelkov: risb in barvnih kompozicij. V motivih so se učenci, vsak je razstavil vsaj dvojce svojih del, lotili motivov tihožitja, portretov, človeških figur ter barvitih kompozicij. Vsi izdelki so rezultat posebnega pedagoškega pristopa Vere Trstenjak. Po njeni metodi, ki z glasbo uvede

Tole so pa moja dela...

učence v svet različnih percepcij, le-ti uresničujejo evokativno ekvivalentna doživetja, ki jih glasba na likovnem nivoju doživlja nja v madem človeku sprošča. Mentorica ocenjuje, da se sprošča čedalje večja in tudi kakovostno vse bolj evidentna široka likovna ustvarjalnost, ki navdušuje.

Ob tem evidentnem kakovostnem napredku velja poudariti tudi splošno izobraževalno moto, saj ena skupina deluje izključno v angleščini, dve pa v slovenskem in angleškem jeziku.

Vera Trstenjak z učenci, ki so tudi tokrat razstavljali v Likovnem razstavišču, vsako leto pripravi dve razstavi. Naslednja, ki jo že napoveduje in je nastavek tej razstavi, ki smo jo doživeli v začetku februarja, bo kot je običaj v njeni galeriji Vera na Prešernovi 6 v Domžalah. Ob sklepu šolskega leta v maju ali juniju se torej obeta nov in zanimiv likovni dogodek mladih ustvarjalcev, ki jim njihova zamisel priplava... po krilih glasbe.

M. B.

Novo v izposojevališču Mengeš

Mengeš postaja vse večji kraj in tudi potrebe na področju knjižničarstva so vse večje. Tako smo z novim letom poskrbeli za dvojce:

– Mengšani bodo lahko prelistavali v knjižnici nekatere najbolj iskane in popularne časopise in revije. Ker je cena teh zelo visoka, vas vabimo, da si pomagata s to novostjo. Za začetek so na voljo: AURA, AVTOMAGAZIN, CIBAN, GEA, JANA, MEDIA MARKETING, MLADINA, MOJ MALI SVET, MOJ MIKRO, NAŠ DOM, NAŠA ŽENA, NOVA REVIIJA, OGNJIŠČE, OTROK IN DRUŽINA, GROM, PIL, ZDRAVJE in ŽIVLJENJE IN TEHNIKA. Prav gotovo za vsakogar nekaj.

Vrhpolje pri Moravčah

Obnovljena streha in zvonik na cerkvi Sv. Petra in Pavla na Vrhpoljah

Za začetek nekaj kronike o cerkvi sv. Petra in Pavla na Vrhpoljah. Gre za ekspozituro moravške župnije. Leta 1526 (ali pred 465. leti) je cerkev prvič omenjena. Dolga je 17,4 in široka 6m. Prvič blagoslovljena je bila leta 1777 (ali pred 214. leti). Na čas pozidave ali nastanka fresk v njej spominja letnica na oboku cerkve ANNO 1765. leta.

Leta 1963 (pred 28. leti), je takratni duhovnik Vinko Čampa dal cerkev temeljito obnoviti; po načrtih Ivana Pengova. V cerkvi so na obodu lepe freske, ki predstavljajo sv. Petra in Pavla, sv. Frančiška Ksaverija, Sv. Blaža in sv. Trojico.

Vrhpoljci imajo svojega duhovnika od aprila leta 1780. Večkrat so se že potegovali za svojo župnijo, a te še danes nimajo.

Cerkev ne sodi med pomembnejše kulturnozgodovinske spomenike, vendar ima kot vsaka cerkev, svoj pomen za življenje vernikov in tu bivaajočih občanov.

V oktobru lani so krajani obnovili del strehe okoli zvonika in nad zakristijo ter pritrdili nove žlebove. Streha in žlebovi so bakreni. Zanje so porabili 140m² bakrene pločevine ali 60 kosov bakrenih plošč ter 58 metrov žlebov. Material je bil nabavljen pred dvema letoma, kupil pa ga je takratni duhovnik Janez Petrič. Izvajalec del je bil obrtnik iz Krtine. Denar so prispevali z darovi verniki.

Pri postavitvi odra in odstranitvi stare

strešne pločevine (stare 64 let) so pomagali domačini iz Vrhpolja, Javorščice in Tuštanj. Delo je potekalo tri tedne, delalo je po pet ljudi in imelo dosti dela.

Stroški v zvezi z obnovitvijo cerkve so bili precejšnji, znašali so okoli 86.000,00 dinarjev. Izvajalec del je dal garancijo za 100 let!!

V letošnjem letu načrtujejo novo fasado na stavbi cerkve, sredstva že zbirajo v cerkvi. Potrebni oder bodo postavili domačini, izvajalca del pa bosta verjetno Fran Vesel in Vinko Brodar. Potrebna bo tudi obnove župnišča, ker je to tudi v slabem stanju. Ljudje imajo veliko volje, vendar ta ne bo dovolj. Zbrati bo treba še veliko sredstev.

JOŽE NOVAK

Etno kotiček

(Iz Štrekljeve zbirke, Pesem nastala v okolici Moravč)

Preljube sestrice,
Jaz vprašam vas,
Boge srotice,
Kaj bo za nas?
Peršu je pust,
Vzel je slovo,
Dekleta občutjo
Pri srcu slabo!
Prešmentani fantje,
Kako ste trdi,
Pri peči se držite
Zmrzlo, grdo.
Dekleta pa trpmo
martre za to.
Kože se grb'jo
okoli brade,

na glavi se m' znajdejo
sivi lasje.
Če še en leto
ostanem taku,
zame bo gvišno
en velik peku.

Boljši je biti
dvakrat sovdat,
se vsac'mi vrati
v kremplje podat,
boljši je, da zgubim
v vojski glavo,
kot se pokorit
s to hudo ženo!

De bi se še
entak dohtar dobiv,

de b ta stare
dekleta mladiv.
Po nagih kolenih
Grem rada za njim,
naj reče, kar hoče,
mu rada storim!

Če mi odreže
vso kožo že preč,
potem, če m'reče,
v žrvavco čem leč,
da b' le dobila
to svojo mladust,
de b' ga zmotila
en drugi predpust.

Zdaj s' pa navezimo
ta veliki ploh na vrat,
po cesti prot mesti
pa pojdemo ž njim.
Po cesti prot mesti

pa pojdemo ž njim,
jez sem ta stara,
pa pojdem pred njim.

Urška in Metka
vozite od zad,
ve ste še mlade,
se nemate bat.
Katra 'n Špela,
porinte naprej,
vam kot men'
ga je silno trebej.

De b' mi ga poslov
Večni Bog
Če je polomljen
Od glave do nog:
Ljubila ga bodem,
de bo me vesel,
vrag bi mogel biti,
dg b' take ne vzel.

O programu Zveze kulturnih organizacij občine Domžale

Ker bomo o delovanju Zveze kulturnih organizacij občine Domžale razpravljali verjetno ob sprejemanju novih statusnih in organizacijskih določb bodoče zveze in ker je občinsko glasilo kar redno objavljalo prispevke o nastopih in dosežkih kulturnih društev in skupin, se tokrat, z nekaj vrsticami ozrimo v bližnjo prihodnost in pogledimo, kaj ZKO občine Domžale ter ljubiteljske kulturne organizacije načrtujejo v letošnjem letu. Seveda bo marsikaj od omenjenega še kako pogojeno s finančnimi sredstvi, ki bodo v občinskem proračunu namenjena za ljubiteljsko kulturno dejavnost, in novih pristopov za zagotavljanje denarja in drugih potrebnih sredstev.

V ZKO so združene, včlanjene kulturne organizacije, društva in skupine, ki delujejo na območju občine in so se v zvezo vključile s sprejemom sporazuma, kar tudi pomeni, da vključitev ni pogojena z društveno organiziranostjo, ampak je pomembna le pripravljenost za programsko in drugo sodelovanje. Najštevilčnejša so društva in skupine, ki delujejo na glasbenem področju, saj imamo tri pihalne orkestre – godbe, simfonični orkester, ki je edini tovrstni v Sloveniji, kulturno ponudbo instrumentalnih skupin pa uspešno dopolnjuje še tamburaški ansambel. Pevski zbori, predvsem pa njihovo število, izpričuje želje občanov, da se ob večerih dobivajo v bolj ali manj ustreznih prostorih ter pod strokovnim vodstvom mentorjev in zborovodij prepevajo ter se pripravljajo za samostojne nastope in druge prireditve. V ZKO občine Domžale je bilo ob zaključku lanskega leta vključeno 5 mešanih, 6 moških, 3 ženski zbori in 2 okteta. Tem skupinam je potrebno ob bok postaviti še dva zbora in oktet, ki delujejo v okviru domžalskih podjetij. Prezreti pa ne smemo otroških in mlajših mladinskih zborov, ki delujejo v šolskih kulturnih društvih v OŠ naše občine.

Z gledališko dejavnostjo se ukvarja sicer manj društev – skupin kot z glasbeno, vendar samo bežen pogled v leto 1990 pove, da so skupine uprizorile osem premiernih del, da lutkovnih dosežkov in tovrstne dejavnosti v šolskih kulturnih društvih ne pozabimo omeniti. S plesno in folklorno dejavnostjo se ukvarjajo v sedmih skupinah, poleg naštetih pa poteka še foto in filmska ter likovna dejavnost. Naj bo uvoda in predstavitev dovolj, pogledimo kaj načrtuje zveza in nekatere društva ter skupine za letošnje leto – predvsem na glasbenem in gledališkem področju:

Glasbena dejavnost

srečanje odraslih pevskih zborov – 15., 16. marec
revija otroških pevskih zborov – 22. marec
revija mladinskih pevskih zborov – 10. maj
mladinski koncert simfoničnega orkestra – april
srečanje pihalnih orkestrov ob občinskem prazniku
srečanje pihalnih orkestrov Gorenjske – 15. junij
VII. tekmovanje ljudskih godcev – 30 junij

družina poje in igra – september

Seveda bi bil ta delni pregled še obsežnejši, če bi vseboval vse nastope, koncerte zborov in drugih glasbenih skupin ter sodelovanje skupin npr. na Taboru pevskih zborov v Šentvidu pri Stični, na srečanjih skupin ZKO gorenjskih občin, tekmovanjih in nastopih tudi v drugih državah. Letos kar tri skupine praznujejo okrogletnice:

10 let – dekliški pevski zbor KD Domžale.
20 let – moški zbor Radomlje
30 let – moški zbor KUD Janko Kersnik Lukovica

Če nam bodo možnosti dopuščale, bomo lahko v okviru koncertov, ki jih organizacijsko sicer vodi ZKO Slovenije, prisluhnili tudi najkvalitetnejšim slovenskim vokalnim skupinam.

Na gledališkem področju si letos obetamo predstaviti tudi na gorenjskem srečanju, saj društva načrtujejo naslednje uprizoritve: »Vdova Rošinka« – KUD Janko Kersnik, »Lizistrata« – Čespljev drevored, »Dobrodošla Miss Agata« – Blagovica, »Direktor v copatah« – KUD F. M. Podlimbarski, »Sneguljčica« – Vrhpolje, »Sovica okica« – F. M. Podlimbarski, omenimo pa še tradicionalne Rokovnjače in Adama Ravbarja ter uprizoritev Henrika gobavega viteza v izvedbi KUD Franc Kotar iz Trzinja.

Že iz naštetega lahko razberete, da se nam obeta ogromno kulturnih dogodkov in prireditev, pa še nismo omenili vseh. ZKO Domžale je letos, točneje 31. avgusta organizator srečanje folklornih skupin Gorenjske, naša razmišljanja pa so usmerjena tudi v organizacijo občinskega Extempora, republiškega festivala amaterskega filma, preglednega nastopa plesnih in folklornih skupin ter mažoret in še se bo našlo kaj, kar bo zanimivo za številne amaterske kulturne delavce in seveda občane.

Programska pestrost delovanja skupin in društev vsebuje tudi prireditveno dejavnost, pa naj gre za gostovanje poklicnih gledališč, glasbene prireditve ali literarne predstavitve. Zaželimo si le, da bodo mladi, ki se z navdušenjem aktivno vključujejo v dejavnost ljubljanskih kulturnih skupin in njihovi mentorji tudi v časih, ki so pred nami, imeli dovolj poguma in hotenj za uresničitev načrtovanih programov.

MATJAZ REPNIK

ZAPIS OB PRAZNOVANJU SLOVENSKEGA KULTURNEGA PRAZNIKA

Strune, milo se glasite ob prvem pomladnem cvetu...

Že bežen pogled v časopise in revije, ki so izšli v tednu pred kulturnim praznikom ali po njem, nas je prepričal v dvoje: da si veliko ljudi ne želi več praznovati slovenskega kulturnega praznika; in da še vedno številni kulturni delavci in umetniki čutijo svojo pripadnost slovenski kulturi in umetnosti. Prevrednotenje vrednot bo tako še kar nekaj časa begalo tudi kulturniške vrste – morda pa le ne, če bodo politiki končno enkrat prenehali izrabljati umetnost in kulturo, ki sta in morata biti odsev družbe in njenega časa ali pa sta morda še pred njim; izrabljati v svoje politične namene in manipulacije.

Žal mi je, da mi ni bilo dano, da bi prisostvoval obema občinskima proslavam v počastitev letošnjega kulturnega praznika, ker bi laže opredelil svoje vtise po ogledu obeh kulturnih dogodkov. Trzinci so prav na 8. februarja pripravili večer ljubzenske poezije slovenskih znanih in manj znanih pesnikov ter s 13. pismom Korinčanom iz Svetega pisma. KUD Franc Kotar se tako ni izneve-

ril svoji dolgoletni tradiciji ob pokroviteljstvu ZKO Domžale.

Nedvomno pa moram zapisati, da je bil dogodek, ki je potekal teden dni kasneje v Domžalah v avli Osnovne šole Šlandrove brigade vreden vse pozornosti, doživetje in hkrati presenečenje tudi za tiste, ki Domžalski komorni zbor in Simfonični orkester

Domžale-Kamnik dobro poznamo. Tako rekoč drugi občinski proslavi v počastitev slovenskega kulturnega praznika se je odzvala izbrana kulturna publika, ki jo poznamo z grobeljskih in abonmajskih koncertov. Ker pa ni bilo videti vidnejših predstavnikov političnih strank, razen tistih, ki so tudi sicer redni obiskovalci koncertov, lahko zanesljivo trdimo (z majhno izjemo slavnostnega govora ravnateljice šole Jožice Polančeve, v katerem je opozorila na vpajoče probleme pri rezanju kulturnega dinarja), da je prireditelj v prvi vrsti izzvenela izključno kot izbran koncert s kakovostnim programom in posrečeno besedo povezovalca in recitatorja Toneta Ftičarja.

Skrbno zastavljen program je bil posvečen tako Prešernovim poezijam, ki so jih uglasili

različni skladatelji za zbor, zbor z orkestrom, posvečen pa je bil tudi obletnicam znanih skladateljev: 400-letnici smrti Jakoba Gallusa (1550–1591), 200-letnici smrti Wolfganga Amadeusa Mozarta (1756–1791), 150-letnici rojstva Petra Iljiča Čajkovskega (1840–1893), 100-letnici rojstva Janka Ravnika (1891–1982) in 5-letnici smrti »našega« skladatelja, dolga leta v Domžalah živečega in delujočega prof. Matija Tomca. Med skladbami, ki so bile deležne večje pozornosti občinstva, sta bili tudi Gazela skladatelja Tomaža Habeta, v kateri se je kot solist zelo uspešno predstavil basist Zoran Potočan, in Simfonične variacije na dolensko ljudsko mladega skladatelja Vitje Avseca. Morda bi nas lahko razveselil tudi s kakšno skladbo Franceta Marolta, ki

se je rodil pred 100 leti na Brdu pri Lukovici, umrl pa je pred 50-imi leti. Pa naj to ostane še za prihodnje leto.

Oba dirigenta, Tomaž Habe in Karel Leskovec, sta vodila tako zbor kot orkester zelo dobro. Poslušalci smo odhajali s prijetnim občutkom, ki bi ga želeli še doživeti. Zato morda le ni napak, da razmislite tudi vi: ali vam Prešeren in kulturni praznik pomenita kaj več kot le politično manifestacijo?

Odgovor na to – ve vsak sam!

TOMAŽ BOLE

SMO ALI NISMO
TURISTIČNA OBČINA

Kje si spominek?

Pogovarjam se z gospo V. R., ki dela v taki ustanovi, da se velikokrat srečuje s poslovnimi, obiskovalci našega mesta, tuji in drugimi, ki jih opravi zanesajo v naše Domžale.

»Kaj pa je vaša značilnost. Kupil bi vaš spominek! Kaj imate v Domžalah znamenitega?«

»Vprašanje preslišim.« pripoveduje gospa V. R., »pa brž po pulu razložim kamniške majolke, idrijske čipke, ljubljanske zmajčke in drugo drobnarijo, ki simbolno spominja na druga slovenska mesta.«

»Domačega nimate nič?« vztraja marsikdo še naprej.

»Žal nič, čisto nič.« moram na koncu priznati.

»Potem pa mi dajte vsaj kakšne lepe razglednice Domžal.« vztraja še naprej kak obiskovalec.

»Jih tudi nimam, razen če izvzemam tele tukaj.« povem in mu ponudim posnetke Domžal izpred kakih 20 let. »Veste, nikogar ni, ki bi jih založil, zato jih nimam« že z obupom povem, nakar še tako vztrajen obiskovalec zmajajoč z glavo, včasih tudi z mrmljanjem odide iz prostora.

Tako! Spominka nimamo, pravih razglednic tudi ne, imamo pa center, občinsko središče, plane, ambicije, DIT TOPE, TEN-TENE in druge ustanove, kjer visoko postavljamo ambicije, da smo ali da bomo turistična občina.

B.

FRANCE CERAR

Epigrami

Občinska nosečnost

... in naša Skupščina se je zbudila: v devetih mesecih je le rodila RAZPRAVO – da bo uredila časopis, mu dala temelje, smeri in nov napis.

Tudi domžalska

(seveda: brez dvokapnic)

Arhitekti hočejo le strehe ravne, kot da take so edino zveličavne. V nekaj letih pa ta stvar je taka, skoraj da povsod jim le – zamaka.

Naša vlada – še ne vlada

Vlada tisti, ki vsak dan poroča nam z besedo: časopis in TV, radio; danes rajo, ki je vsesprijemajoča, s polresnicami zalagajo in trapijo.

Poslanci špricao

Poslanska je gostilna poljubnokrat odprta in mnoge tjakaj zvabi mamljiva vinska trta. Povejte nam imena (čeprav izhod je v – sili), da TEH naslednjikrat ne bomo več volili!

NOVO

TRGOVINA »A & B«

V februarju sta trgovki Jelka Arh in Draga Bejkov odprli malo a prijetno trgovinico z živili, pijačo in ostalimi proizvodi za potrebe gospodinjstev. To trgovino boste našli v ulici Gubčeve brigade 16 na severni strani magistralne ceste iz Doba proti Količevem. Pred trgovino je tudi manjši parkirni prostor in je primerna za nakupovalce predvsem iz severnega Doba, Vira, Količevega, Turnša in Češenika ter za mimoidoče, ko se vračajo z dela v tovarnah na Količevem.

Trgovina je odprta vsak dan od pol osme do 19. ure, ob sobotah do 16. in nedeljah do 12. ure.

Za solidno postrežbo skrbita Jelka in Draga ter se priporočata za vaš obisk!

Mengeška harmonika v Ljubljano

Anita Belak je dobitnica frajtonarice

Pretekli ponedeljek se je zgodil epilog uspešne turnee ansambla Marela z gosti – Božično voščilo. Kar na 18 prireditvah so glasbeniki ustvarili domače, toplo vzdušje ob praznikih, na zadnji prireditvi v Mengšu pa so izžrebali med vsemi kuponi tri nagrade generalnega pokrovitelja Extreme Melodija Ljubljana. Diatonično harmoniko je prejela Anita Belak, Reboljeva 10, Ljubljana, mikrovalovno pečico Janez Vrhovec, Podolnica 56, Horjul in kitaro Melodija Kastelic, Jerova vas 10, Grosuplje.

Srečno izžrebanko prve nagrade frajtonarice Anito Belak smo obiskali na njenem domu, vodja ansambla Marela Franc Kompare, pevka Julija Bartol, predstavnik Ekstreme Melodija Vital Ahačič, novinar Drago Papler in fotograf Vido Repanšek. Najprej smo predali nagrado, Vital Ahačič, ki je poznan tudi kot virtuoz na kromatični harmoniki, pa je instrument preizkusil in povedal, da je ta tip Melodijine harmonike s troglasno uglasitvijo CFB imenovan Slovenika in ima najbolj slovenski sound. (Mimogrede cena izdelka v serijski proizvodnji je 21.000 din). Nad harmoniko, na katero je na vseh prireditvah igral Tomaž Novak, zmagovalac – amater leta 1988 Televizije Slovenija, so bili zadovoljni tudi v tonskem studiju ob priložnostnem snemanju. »Zelo sem vesela in hkrati presenečena, da sem dobila prvo nagrado.« je vesela povedala Anita Belak. »Z glasbo se nisem veliko ukvarjala, malo pa sem se učila klavirja pri Dragu Hudniku. V družini pa je bil glasbeno nadarjen stari oče, ki je igral harmoniko, kontrabas, violino in pozavno. Tudi oče je nekaj znal... Zelo sem navdušena nad Marelo in sem si z družino ogledala prireditev na Dobravi, potem pa s prijatelji še zadnjo mengeško predstavo. In ravno vstopnica s te prireditve je bila izžrebana. Moram pa reči, da ste obljubili, da bo prišel tudi Marelin klarinetist Izток Vidic, ki mi je zelo všeč in upam, da bo držal obljubo.« je povedala še 17-letna dijakinja zobotehnične šole in dodala, da je pesem Zeleni livadi, ki jo poje Ivan Hudnik (tudi pevec Marele) razredna himna. Mislim, da je

je oči Milan Handič po nekajletnem premoru po igranju trobente, v roke sedaj vzel frajtonarico, kmalu pa bo zane-

sljivo po njej segla tudi nagradjenka...

Besedilo: DRAGO PAPLER
Foto: VIDO REPANŠEK

Srečna nagradjenka Anita Belak ob prevzemu frajtonarice.

SEPARATISTIČNE NOVICE

Enomesečne poplebiscitno premirje se je izteklo in spet je spregovorilo orožje v naši (koliko časa še skupni) občini

Enomesečno poplebiscitno premirje se je izteklo in spet je spregovorilo orožje v naši (koliko časa še skupni) občini.

Najhujši incident je prav gotovo poskus atentata na predsednika SDP (Stranke dolgoletnih privilegijev) v domžalskem parlamentu. Ko je predsednik SDP ravno razlagal nesmiselnost najrazličnejših preimenovanj ulic in cest, je do govorniškega odra pritekel poslanec SDZ (Srbske demokratske zveze), zatulil: »Moji argumenti so močnejši!«, izvlekel pištolo in ustrelil proti govorniku. Prva krogla je zgrešila, druga pa se je zataknila v cev. Preden so poslanci prišli k sebi, je predsednik SDP že obvladal napadalca in ga izročil presenečenim varnostnikom, ki so nato naredili racijo in pri poslancih našli še 5 pištoli, lovsko puško, 17 nožev in bajonet. Odslej bodo poslance preverjali že na vhodu v sejno sobo.

Prevoj trenutno ne ogroža noben zunanji sovražnik, zato so vse sile usmerili na iskanje notranjih. Na glasovanju o samostojni Sloveniji je 12 volilcev glasovalo proti, 6 so jih takoj našli v vrstah stalne opozicije, šesterico pa še iščejo. Pred kapelo Sv. Vida v Šentvidu so bile že množične demonstracije žena in mladine, ki so zahtevali, da enote narodne zaščite takoj

Kot kaže so se izdajalci zatekli v Lukovico, kjer so že dobili politični azil.

Iz dobro obveščenih virov, ki so blizu mengeskemu separatističnemu jedru, smo izvedeli, da imajo Mengšani v senci postavljene že ministre in vlado, ki bo po odcepitvi prevzela vso oblast. Domžalčanov pa Mengšani ne pritiskajo samo po vojaški in politični plati, ampak tudi ekonomsko. Domžalski knjižnici so zaračunali 2,5 krat višjo stanarino kot jo plačuje v Domžalah. Odprt je poseben žiro račun pri KS Mengeš, na katerega vse mengeske tovarne in obrtniki plačujejo davke in prispevke; večina tega denarja bo ostala v Mengšu, Domžalam pa nakazujejo le 15 % kotizacijo. Gospodarska zbornica Mengša je na javnem anonimnem natečaju izbrala geslo (Narejeno v Mengšu je boljše!) in zaščitni znak (dva prekržana pipca), ki bodo poslej krasili vsak mengški izdelek.

Posebna komisija pri upravi šole Janka Kersnika na Brdu nad Lukovico je napovedala pregled in popravke vseh učnih vsebin. Kot smo izvedeli, bodo najprej spremenili zgodovino, saj je v njej premalo rokovnjaških tradicij, preveč pa od Domžal vsiljene zgodovine povojne graditve. Od danes pri matematiki na tej šoli ne veljajo več VEGOVE TABLICE (logaritmi), saj je bil Vega Moravčan, in zato jezikovno, nacionalno in ideološko nesprejemljiv. Moravčani so odgovorili s protiučkom in iz pouka književnosti črtali Janka Kersnika, Jovana Vesela-Koseskega in Frana Maslija-Podlimbarskega.

Radomeljsko obrtno-gostinsko združenje se ne strinja s politiko domžalske občinske banke, ki s precejšnjim domžalskim dinarjem zavira izvozno usmerjeno radomeljsko gospodarstvo. Poleg tega ne zagotavlja zadostne količine deviz, ki jih Radomljani hočejo investirati v obubožane avstrijske banke. Zato so že natisnili svoj denar, ki se imenuje RAMA (radomeljska marka), likovno podoba (evropskega nivoja) pa sta prispevala radomeljska akademska slikarja. Radomlje se tudi ne odrekajo svoji vzhodni politiki (Ostpolitik) in na Rovah poskušajo zanetiti oboroženi spor med staro vlado (izvoljeno v enopartijski diktaturi) in novo vlado (izbrano na prvih svobodnih volitvah).

SEPARATISTI

DOMŽALE:

Občinska zlata puščica ponovno v Domžalah

Strelska družina Domžale je izvedla od 11. do 13. februarja 1991 odprto občinsko prvenstvo »Zlata puščica 1991«. Tekmovanje je samo posamezno: strelja se s serijsko zračno puško 60 strelcev v enotni kategoriji (je eno najbolj množičnih strelskih tekmovanj v Sloveniji, saj se ga

udeleži preko 20.000 tekmovalcev vse od družinskih, občinskih, regijskih in republiških prvenstev na katerem nastopa 100 tekmovalcev uvrščenih po doseženih rezultatih na regijskih prvenstvih).

Tekmovanje, ki je potekalo pod pokroviteljstvom firme RAKO-ME-

TALPLAST se je udeležilo preko 60 tekmovalcev, članov strelskih družin in DO naše občine. Naslov občinskega prvaka in s tem Zlato puščico je osvojil Marjan Kovič član SD Domžale. Kot zanimivost moramo poudariti, da je bila Zlata puščica nekako primat članov strelske družine Trzin, saj je bila v njihovi lasti preko 10 let.

REZULTATI: 1. Kovič M. (Domžale 560), 2. Gradišar (Trzin) 556, 3. Perne A. (Trzin) 556, 4. Gradiša A. (Domžale) 554, 5. Perne I. (Trzin) 549, 6. Klopčič (Trzin) 548, 7. Štifter (Domžale) 543, 8. Keržan (Domžale) 543, 9. Brečko (Trzin) 541, 10. Vavpetič (Domžale) 540, itd. ...

MK

TRZIN:

Občinsko strelsko prvenstvo

Trzinski strelci so 15. in 16. februarja 1991 izvedli občinsko prvenstvo v streljanju s serijsko zračno puško za vse kategorije. Tekmovanje, katero se je odvijalo na montažnem strelišču v Osnovni šoli Edvarda Kardelja, se je udeležilo preko 50 tekmovalcev.

Rezultati so bili na visoki ravni, predvsem v kategoriji članov, pa tudi mladi tekmovalci so se zelo izkazali. Urban Gradišar, Irena Perne ter Mojca Habjan vsi Trzin so s svojimi rezultati najavili visoke uvrstitve na letošnjih republiških in družinskih prvenstvih. V članski kategoriji pa je zmagal Marjan Kovič iz SD Domžale in s tem osvojil dvojni naslov v streljanju s serijsko zračno puško.

REZULTATI:

Pionirji – ekipno: 1. Domžale 406, 2. Trzin 399; **pionirji – posamezno:** 1. G. Kovič (Domžale) 156, 2. Kuferšin 142, 3. Horvat 141 (oba Trzin)

Pionirke – ekipno: 1. Trzin 498, **pionirke – posamezno:** 1. Habjan 181, 2. Movrin 165, 3. Mušič 159, (vse Trzin)

Mladinci – ekipno: 1. Trzin 1039;

mladinci – posamezno: 1. Gradišar (Trzin) 372, 1. Šinko (Domžale) 339, 3. Habat (Trzin) 335

Mladinke – ekipno: 1. Trzin 1050; **Mladinke – posamezno:** 1. I. Perne 371, 2. Bratovž 350, 3. Brečko 329, (vse Trzin)

Člani – ekipno: 1. Trzin 1111, 2. Domžale 1104, 3. Helios 919;

Člani – posamezno: 1. M. Kovič (Domžale) 374, 2. Perne 373, 3. Brečko 371, 4. Klopčič 369, 5. Čupac 369 (vsi Trzin), 6. Gradišar 369, 7. Vavpetič 361, 8. Keržan 360, (vsi Domžale)

Članice – ekipno: 1. Trzin 1026; **Članice – posamezno:** 1. I. Perne (Trzin) 357, 2. Komočar (Domžale) 352, 3. Zabret (Trzin) 345.

MK

Tomo Česen v J&AS v Jaršah

Prireditve v družabnem središču Jarše

Tomo ČESEN v Jaršah. Multimedialna predstavitev ni od muh...

V sklopu dejavnosti J&AS so v Jarše povabili TOMA ČESNA. Seveda je po predavanju podpisoval tudi knjigo »SAM«

Dragi Andrej Zajc!

Danes je življenje zelo grenko, morda tudi grobo. Delavec v podjetju po 25. letih, mogoče tudi po 30. letih zvestega dela svojemu kolektivu namesto zahvale dobi knjižico. Zato s te strani ne bode prizadet.

Rad bi se ti v imenu ljubiteljev malega nogometa zahvalil za vse, kar si naredil za nas, kar si nam omogočil, nas razumel in nas tudi podpiral. Želimo ti mnogo zdravja in čimbolj plodno jesen tvojega življenja – penzije. V imenu ljubiteljev malega nogometa

BORIS BUNC

JANEZ JEGLIČ IN SILVO KARO

Naša pot na Bhagirathi – III.

(nadaljevanje in konec)

V prvem raztežaju je skala večji del prekrita z ledom: glavni problem so tu zaledenela razpoke, katere je potrebno očistiti, da si lahko urediš varovanje. Naslednji raztežaj plezava v plezalnikih, ki pa so še vedno zamrznjeni od prejšnjega dne. Ko splezava tretji raztežaj, se vreme opazno pokvari. Komaj si pripraviva bivak, že sneži in snežinke naju kljub previsnosti stene pridno zasipajo. Že tako kratek dan postane še krajši, okoliške vrhove in svet okoli naju sredi tihega sneženja zajame večerni mrak. Bivak v viseči postelji je kar udoben, le pri kuhanju je potrebna precejšnja previdnost, saj morava kuhinjski držati v roki. Vso noč neprestano sneži: zjutraj naju prebudi grmenje plazov po okoliških pobočjih. Zaman se ozirava v svinčeno nebo, da bi kje ugledala kakšno svetlo točko. Sneži tako močno, da je dan le malo svetlejši od noči in občutek imava, da je ves svet pozabil na naju. Nad nama je najbolj previsen del stene. Prvi jutranji gibi so še okorni in nerodni, raztežaj, ki se konča na zelo izpostavljenem mestu, pa naju kar lepo ogreje; ko spraviva k sebi še transportno vrečo, nama je že pošteno vroče.

V naslednjem raztežaju transportna vreča ponovno zaniha daleč od vertikale. Po tretjem raztežaju se na izpostavljenem mestu pripraviva za bivak. Ko se pozabavava pod gladkimi previsnimi ploščami, se počutiva kot na gugalnici. Da nama ne bi bilo preveč dolgčas, se pokvari kuhinjski in kar precej spretnosti je potrebno, da ga z improviziranimi sredstvi za silo uspo-

sobiva. »Zunaj« še naprej sneži. Ponoči se večkrat zbudi: največkrat zato, da si namaževa popolnoma izsušene in poškodovane prste. V pričakovanju zvezd večkrat pogledava tudi v nebo, vendar zaman. Vzameva si tudi čas za premišljevanje: ugibava, koliko bova še potrebovala do črnega dela in koliko do roba stene. Malo naju skrbi, da bo na snežišču, ki vodi proti samemu vrhu, zaradi nenehnega sneženja nevarnost plazov.

Vrvi, ki sva jih zvečer pustila viseti, so se ponoči zapletle v debelo kito. Naslednjega jutra jih s težavo razvozlava: še od prvega dne so prepojene z vodo. Po desetih metrih plezanja postane stena prekrita z ledom, pa tudi padajoči sneg naju ponovno doseže. Po zelo dolgem raztežaju doseževa majhen skalni balkon. Zdaj sva že v črni steni in skala je tu popolnoma drugačna: nekakšna zmes, podobna drobljivemu premogu. Zabijem deset klinov, ki pa komaj zaležejo za enega. Od stojišča po zasneženi polici počasi prečiva proti desni. Ni težko, je pa zelo nevarno, saj človeku vse, kar prime, ostane v roki. Za robom doseževa precej udobno polico in se prvič po štirih dneh lahko udobno usedeva. Tudi kuhinjski ni več treba držati v roki. Pravo razkošje! Od nekdaj se pojavita dva krokarja, ki sta na lovu za hrano. Le kako neki sta naju našla, ko se ne vidi niti deset metrov daleč! Potrpežljivo naju obletavata, vendar ne bo s hrano nič: tudi midva sva že skoraj brez. Naslednjega dne naju čaka zelo zahtevno plezanje, zato se kmalu spraviva k počitku.

Zjutraj petega dne je vreme še naprej slabo. Na polici je vse prekrit s snegom, le previsne strehe, iz katerih visijo ledene sveče, ostajajo kopne. Visečo posteljo pustiva na polici, kar pomeni, da morava

tega dne izplezati iz stene. Po nekaj metrih zaplezava v previsno kršljivo skalno; spominja me na previsno nivo. Tega, kar sva doživela v naslednjih urah, z besedami ni mogoče opisati; to je mogoče le

doživeti. Desetmetrski padci, slabo varovanje v slabi skali, tehnična ocena A4, zavest, da verjetno ne bova preživala, če do večera ne prideva do roba stene – poznavalcu to pove vse. Toda druge poti ni.

Stisneva torej zobe. Proti vrhu naju ovirajo še snežni plazovi, ki se prožijo z vrhnjega pobočja in se razpršijo nad robom stene. Noč naju ujame v strmlem ledenem žlebu. V trdi temi se zavaliva na majhno snežno vrečo, ki pa hitro premoči, saj še vedno sneži, midva pa sva brez strehe nad glavo. Peti bivak je prava preizkušnja potrpežljivosti in vztrajnosti. Dolgo pripravljava nekaj skromne pijače, vendar dlje kot do mlačne vode ne prideva. Ko naju že pošteno zamede, skušava zaspiti, vendar naju kmalu prebudi močan veter, ki se proti jutru še stopnjuje. Še v trdi temi se sva mokra in prezeblja – vso noč naju je hladila snežna odeja, pod seboj pa sva imela le nekaj mokre opreme – izkopljeva iz snega. Ob svitu sva pripravljena na odhod, vendar naju zaustavi orkanski veter. Od časa do časa se nama odpre pogled navzdol v steno; gotovo najstrašnejši pogled, kar sem jih doživel v gorah. Veter še naprej pometa po gori, ko se z mislijo »bo že bolje« odpraviva naprej. Po dveh raztežajih doseževa veliko snežišče na robu stene. Po položnih pobočjih hitro napredujemo proti vrhu, ovira naju le močan veter, ki nosi po zraku sneg in drobce ledu. Sva tudi precej lažja, saj je večji del opreme ostal v steni. V zadnjem težkem raztežaju sva pustila tudi eno od vrvi.

7. septembra, šesti dan plezanja, malo po devet uri dopoldne doseževa vrh. Uspelo nama je tisto, v kar sva sama še najbolj verjela: v čistem alpskem slogu preplezala zahodno steno Bhagirathi III. Zbirki velikih prvenstvenih vzponov v Patagoniji (vzhodna stena Fitz Roya, vzhodna stena Cerro Torreja, jugovzhodna stena Torre Eggerja in južna stena Cerro Torreja) sva dodala še biser iz Garvalske Himalaje.

Na vrhu ostaneva le malo časa; pred nama je še dolg in nepoznan

sestop. Za trenutek se megle razkadijo, tako da lahko vsaj približno ugotoviva smer sestopa. Nekaj časa se spuščava po snegu, nato naju zaustavijo skalni skoki, ki so vse pogostejši. Ponovno sneži tako močno, da ničesar ne vidiva. Snežno pobočje, kateremu ne moreva oceniti prave naklonine, je zelo nevarno; večkrat se zaplezava v preveliko strmino, groze nama tudi plazovi. Po treh spustih z vrvi se nama zatakne še ta. Medtem ko sam iščem primerne prehode, se Janez muči z vrvi, ki se nikakor noče sprostiti. Ker ne gre zlepa, se odloči za kaskaderski način: konec vrvi pripne na pas, spleza malo višje in se požeze v globino. Tokrat mu uspe. Vidim ga, kako leti po zraku s sproščeno vrvi in se kakih 15 m niže kot lesena klada zabije v globok sneg. Sestopava dalje. Zmanjkuje nama že opreme za spuste, zanašati se morava na slabo zabite klinke, porabila pa sva tudi večino friendov. Veliko spustov opraviva samo na enem klinu ali friendu. Kadar je skala slaba, si sidrišče urediva z dvema klinoma ali friendoma: drugi je neobremenjen in je tam samo za vsak slučaj. Šele doma mi Janez zaupa, da je med enim od spustov obremenjeni friend izpadel, »rezervni« pa je k sreči zdržal; sam tega sploh nisem opazil.

Ko sestopiva preko zadnjih skokov, nama zmanjka opreme; tudi vrv pustiva v steni. Pobočje postaja nekoliko bolj položno, tudi sneg je vse bolj moker in pomešan z dežjem. Moj padec v ledeniško razpoko nama pove, da sva na ledeniku Vasuki. Po njem morava prehoditi še 15 km do ledenika Chaturangi in od tod do baze. Baza, v katero prideva ob osmih zvečer, je prazna: zaradi časovne stiske je Mojca tega dne z nosači že odšla v dolino. Povsem premočena sediva na mestu, kjer je bila kuhinja in počasi uživava dobrote, ki so nama jih pred odhodom pripravili.

Nato se zatečava v bazo indijskega trekinga, kjer naju prijazno sprejmejo. Pošteno sva zbita, krvave in zatekle roke so tako boleče, da nama morajo prijatelji sezuti čevlje. Niti skodelice čaja ne moreva držati v roki. Od utrujenosti celo noč ne moreva spati, ves čas samo pijeva. Zgodaj zjutraj nadaljujemo hojo proti Gangotriju, kamor prispeva popoldne. V tamkajšnjem lodgeu si privoščiva Dal Bat, ki je trikrat preveč začinen, nato sedeva v avtobus in se odpeljeva proti Uttarkashiju. 9. septembra zvečer sva v New Delhiju, kjer se snideva z Mojco. Vsa objokana nama pade v objem; pošteno jo je namreč skrbelo za naju. Tri ure kasneje se na letališču poslovimo: ona se vrača domov, midva pa dan kasneje poletiva v Katmandu. Tam ostaneva tri dni, da si malo opomoreva, saj sva shujšala več kot za deset kilogramov. 14. septembra poletiva v Luklo in 17. septembra že presenetiva prijatelje v bazi pod Everestom. Od doma smo odšli skupaj, zato nihče ni pričakoval, da bova lahko uspešno preplezala steno Bhagirathi, nato pa prišla v bazo pod Everest samo osem dni kasneje kot celotna odprava.

Za konec naj dodam, da sva tudi tu imela svoje načrte, vendar jih je v tako veliki odpravi težko uresničiti. Po vzponu četverice na vrh Everesta se je vreme pokvarilo; močan veter je preprečil nadaljnje vzpone.

Med 2. in 7. septembrom 1990 sva člana Alpinističnega oddelka Domžale Janez Jeglič in Silvo Karo v čistem alpskem slogu preplezala prvenstveno smer v zahodni steni Bhagirathi III v Garvalski Himalaji.

Ocena vzpona: VIII, A4, 85 stopinj v ledu.

Višina smeri: 1300 m. Čas plezanja: za vzpon in sestop 6 dni, 5 bivakov.

ANARHIJA V PONUDBI AVTOŠOL

Konkurenčnost pa taka!

Z ustanovitvijo novih avtošol v zasebnem podjetništvu je kandidatom za voznike omogočena večja izbira šol, inštruktorjev in različnih avtomobilov. Čakanja na praktično vožnjo ni več in cena predavanja iz CPP se je naposled znižala. Znižala se je tudi cena »moto« ure, a to je žal že mimo!

Po neverjetno velikem odzivu kandidatov v novih avtošolah so se le-te hitro odzvale in postavile svojo tržno ceno primerno povpraševanju. No, in kot se za našo bogato občino spodobi, smo imeli nekaj časa tudi najvišjo ceno za uro vožnje! Temu primerno je ukrepala tudi izpitna komisija, oziroma občina, ki je občutno povišala pristojbine za opravljanje voznških izpitov. Za učenje vožnje z avtomobilom in pridobitev voznškega izpita je tako potrebno odšteti že kar dve povprečni plači.

Ali pa bo naš sedanji gospodarski položaj še lahko zagotovil toliko dela avtošolam? Po vedno večji ponudbi brezplačnih

nih tečajev iz CPP pa se že kaže zasičenost ponudbe in seveda manjša kupna moč občanov. In kaj sedaj? Avtomobili so boljši in temu primerno tudi dražji pa tudi cena goriva se bolj dviga kot pada. Vsemu naštetemu pa sledi tudi spremenjanje cen navzgor. Doklej? Dokler bo še dovolj kandidatov in bo še naprej vladala stihija: čimprej do izpita, ne glede na kakovost poučevanja ter tudi na število ur, ki žal niso vedno najbolj smotrno izkoriščene. Verjetno pa bo prišlo, glede na gospodarsko krizo, tudi tu do preobrata, ko ne bo odločala samo cena, ampak tudi kakovost poučevanja, kot tudi vse druge ugodnosti, ki jih

bodo imeli kandidati v različnih avtošolah oziroma pri posameznih inštruktorjih.

V vse večji ponudbi uslug, ko povpraševanje že upada, so tudi vabila v avtošole vse bolj mikavna, kot na primer brezplačni tečaj iz CPP, ki je sicer za kandidate obvezen. Toda v tem grmu tiči zajec, kadar

želi kandidat zamenjati šolo, oziroma inštruktorja iz druge avtošole. Do tega ima sicer pravico, saj sam plačuje šolanje vožnje, nastopijo pa težave. Plačati mora brezplačni tečaj tudi z dvojno ceno, ali pa je še huje, ko kandidat sploh ne dobi evidenčnega kartona. To je pa že stvar nelojalne konkurence oziroma kriminalnega dejanja. Sicer pa živimo v demokraciji in smo svobodni državljani, mar ne! Torej odločitev kandidatov naj bo po njihovi presoji, saj inštruktorjev je vedno več takšnih in drugačnih pa tudi vsakršnih (nikakršnih). Srečno vožnjo vam želi

STANE BENKOVIČ

Vabilo vsem kadilcem!

Društvo nekadilcev naše občine bo pripravilo v sodelovanju z zdravstvenim domom Domžale skupinsko strokovno pomoč pri odvijanju od kajenja.

Društvo vabi vse zainteresirane kadilce, ki se želijo vključiti, da svoj naslov pismeno sporočijo na naslov: Društvo nekadilcev občine Domžale, 61230 Domžale, Ljubljanska 69.

Vaša sporočila pričakujemo do 10. 3. 1991!

STOBLJANCI KUPUJEJO V SVOJI TRGOVINI

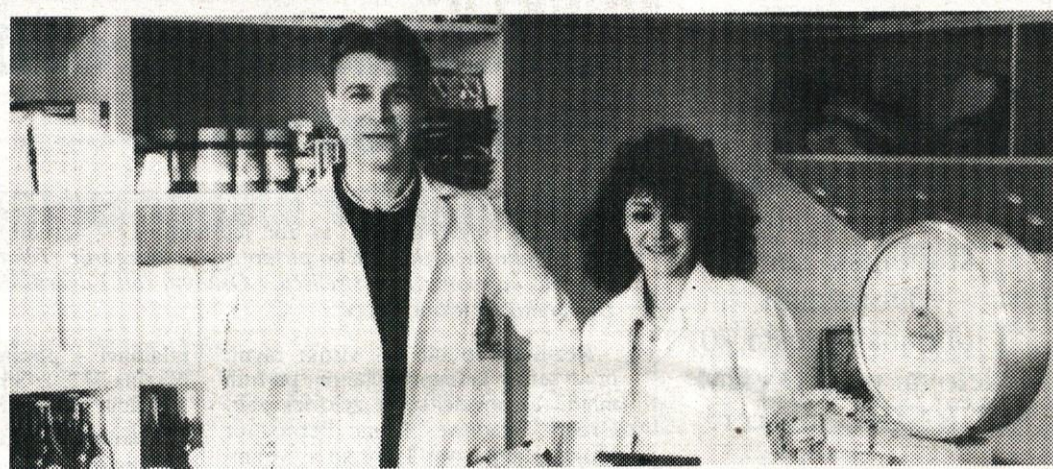
STOBI – trgovina z mešanim blagom

Edinole Stob doslej še ni imel svoje trgovine, kjer bi se občani oskrbovali z vsem, kar za vsakodnevno oskrbo potrebujejo.

Lili in Darko Rihtar sta v Taborski ulici 16 odprla specializirano trgovino z mešanim blagom STOBI.

Ob cenah, ki so najnižje, kar morejo biti, tako trdi Darko, boste našli vse za kuhinjo, gospodinjstvo, dom.

Opozoriti velja na PISKAČEV kruh iz Podgorice, sadje,

Greste v Stob? Prav! Poiščite STOBI!

JARŠANI VABIJO V SVOJE VRSTE

Vas zanima karate?

Karate sekcija Jarše vpisuje nove člane – članice, pionirje in pionirke vsak torej in četrtek od 19. do 20. ure. Vpisovanje poteka v stari osnovni šoli Jarše, treningi pa so prilagojeni za vse skupine. Posebej vodijo pionirsko šolo karateja. Ob tem deluje tudi skupina ŠSD na osnovni šoli Radomeljke čete v Radomljah. Lahko se vključite vsak torej in petek od 16. do 17. ure v Osnovni šoli Radomlje.

Našim članom v Jaršah in Radomljah nudimo možnost, da se naučijo karateja, samoobrambe. S tem pridobijo kondicijo, psihološko stabilnost in samozavest.

Imate možnost, da se sami pričate

mного časa v službi, na nogah.

Namen tega tečaja je sprostiti mišic in telesa v psihofizičnem smislu.

Družine imajo popust

Na koncu tečaja bodo organizirali za vse udeležence izlet in na njem pripravili podelitev priznanj.

Informacije in vpis bodo vsak tork in četrtek od 19. do 20. ure v stari osnovni šoli Jarše ali na tel. 714-674 vsak delavnik od 15. do 16. ure, in do 20.30 do 22. ure.

Trening in tečaj vodi trener karateja Ivica MRŠIČ (1. dan), pomočniki Tadej Herga (2. KYU), Petra MARINŠEK (3. KYU).

NOVO • NOVO • NOVO

Vabimo vse mlade – dekleta in fante do 60. leta starosti v 40-urni tečaj rekreacijske samoobrambe in karateja ob ritmičnih najnovejših glasbah. Tečaj priporočamo študentom, dijakom, osebam, ki so zaposlene v pisarnah in na terenu, za sebnikom in osebam, ki preživijo

V Mengšu so po desetih letih pokopali pusta! Naposled

SPET SMO MALO VEČJI

Vsako leto več nas je...

Morda veste, koliko vas je v vaši krajevni skupnosti? Ne, nič hudega. Vas je bilo lansko leto več kot letos? Tudi tega podatka niste zasledili! No, danes si ga lahko preberete. Skupaj lahko ugotovimo, da nas je spet nekaj več. Če hočemo biti natančni, potem nas je 538 več, kot nas je bilo v letu 1989. Najmanj prebivalcev ima še vedno KS Česnjice, kjer jih je 67 (en manj kot prejšnje leto), največ jih je v KS Slavka Šlandra, kjer jih je 6575, kar pomeni 17 več kot v letu prej. Kje jih je več oz. manj, boste izračunali sami, da pa se nam življenje v letu dni ni kaj dosti izboljšalo, vemo sami.

Številke so torej tukaj, še natančneje bodo znane po popisu prebivalstva, ki bo v prvi polovici letošnjega aprila, do tedaj pa so uporabne spodnje, če jih kaj rabite, seveda!

KRAJEVNA SKUPNOST	I/90	12/90	+ -
BLAGOVICA	541	538	- 3
ČEŠNJICE	68	67	- 1
DOB	1803	1853	+ 50
DRAGOMELJ-PŠATA	735	744	+ 9
HOMEK-NOŽICE	1126	1120	- 6
IHAN	1858	1894	+ 36
JARŠE RODICA	1820	1830	+ 10
KRAŠNJA	635	639	+ 4
KRTINA	693	698	+ 5
LUKOVICA	1062	1066	+ 4
MENGEŠ	6126	6280	+ 154
MORAVČE	2622	2627	+ 5
PEČE	433	436	+ 3
PREŠERJE	1190	1194	+ 4
PREVOJE	909	937	+ 28
RADOMLJE	1566	1591	+ 25
RAFOLČE	336	341	+ 5
TROJANE	528	543	+ 15
TRZIN	2585	2663	+ 78
VRHPOLJE-ZALOG	765	761	- 4
ROVA	542	548	+ 6
VELIKA VAS - DEŠEN	303	301	- 2
ZLATO POLJE	211	207	- 4
TOMO BREJC VIR	3533	3527	- 6
SLAVKO ŠLANDER	6558	6575	+ 17
SIMONA JENKA	2490	2603	+ 113
VENCLJA PERKA	3339	3330	- 9
SKUPAJ	44377	44915	+ 538

Ob koncu pa pravzaprav še ena »žalostna« ugotovitev. Odročnejša območja se še vedno »manjšajo«, kar pomeni, da so se ljudje sicer nehalno odseljevati, vendar mladih v nekaterih vaseh praktično ni.

Kdaj in kaj bomo storili, da bo drugo in vsa naslednja leta tudi ob ugotavljanju števila prebivalstva v krajevnih skupnostih Zlato polje, Velika vas-Dešen, Česnjice, Blagovica +, pa ostaja veliko, vendar upam, da ne neresljivo vprašanje.

V. V.

TEN TEN
bo domžalsko
družabno središče

TEN-TEN Domžale je v sodelovanju z marketinško agencijo UNI iz Ljubljane pripravil za naše občane anketo. Z njo želijo izvedeti, kaj si Domžalčani in okoličani želijo, da jim na področju zabave, športa, izrabe prostega časa, v sejemski izbiri in drugem v poletnem času pripravijo. Program, ki ga bodo pripravili in nato uresničili, bo povzete želja, predlogov in mnenj občanov. Zato je anketa potrebna!

Občani, povejte, kakšne aktivnosti si za svoje družabno mestno središče želite. V TEN-TENU, kjer se za obisk pripravljajo, bodo to, kar boste zapisali, uresničili!

5 izžrebanih občanov – naših bralcev, ki bodo poslali odgovore, bodo prejeli kot nagrado kupon ter brezplačno igranje tenisa v poletnem času (1 uro) v TEN-TENU. Izpolnjene ankete pošljite na naslov

TEN-TEN
61230 DOMŽALE

1. Ali menite, da je lokacija TEN-TEN-a dobra oz. primerna za družabne prireditve?

DA NE POGOJNO DA

(ustrezno obkrožite)

2. Če bi na TEN-TEN-u organizirali prireditve, naj bi to bile:

- zabavni program za otroke
- veselice
- tombola
- kabareti
- koncerti zabavne glasbe
- koncerti POP skupin
- koncerti narodno zabavnih ansamblov
- koncerti resne glasbe
- razstave
- športne igre
- športne igre delovnih organizacij in podjetij
- sindikalne zabave
- dnevi podjetnikov
- drugo

(obkrožite vse tiste prireditve, ki vam ugajajo)

3. Ali lahko napišete, kateri umetniki, solisti, zabavni ansambli, POP skupine ali narodno zabavni ansambli so vam najbolj všeč in bi jih želeli videti in slišati na prostoru TEN-TEN-a:

• umetniki:

• solisti:

• slovenski zabavni ansambli oz. POP skupine:

• jugoslovanski zabavni ansambli oz. POP skupine:

• narodno zabavni ansambli:

4. Če imate kakšen drugačen predlog za prireditve ali kaj drugega na prostoru TEN-TEN-a, nam prosimo to opišite!

SPOROČAMO

Mali oglasi

Poceni izdelujem in montiram originalne police za telefon. Primož KOSMAČ, 6. ul. št. 5, Radomlje

V ponedeljek, 18. 2. 1991, ko sem na poti iz Moravč proti Limbarski gori našla črn bogato okrašen pas. Gre za modernejši pas, ki se nosi povešen na kolkih. Z veseljem ga vrnem dami, ki je sila gibljiva v kolkih, saj drugače pas ne bi bil odpadel. Vrnem ga!

Sem mlajša upokojenka. Šla bi dvakrat tedensko likati ali pospravljati. Telefon 739-285.

V Mengšu, Domžalah ali okolici najamen eno – ali dvo-sobno stanovanje. Lahko tudi v stanovanjski hiši. Telefon 813-365 int. 28 – Janez.

V Mengšu ali okolici vzajem v najem manjšo obdelovalno parcelo. Telefon: 738-438.

Šivanje zaves, prtov, blazin, zadrg in podobno ter manjša popravila – opraviim poceni in hitro! Tel. 715-701.

RABITE MORDA TAPETNIŠKE STORITVE
Izdelava, predelava sedežnih garnitur (oblazinjenega pohištva). Notranja dekoracija prostorov, tapison, itison, tapete, zaves.

SEVER PETER TAPETNIŠTVO – DEKORACIJE
Šmarca, telefon: 813-951.

Iščem žensko srednjih let za varstvo dveh otrok (3 in 6 let) na našem domu v Preserjah, Tovarniška 5.

Varstvo potrebujem od 13.30 – 20.00. ure. Oglasite se na našem naslovu.

PREKLIC

STARIN Marija, Dob, Ul. 7. avgusta 10, se opravičujem za izrečene žaljive besede sosedu ANI MAKIVIČ iz Doba, Ul. 7. avgusta 8, in jo prosim, da odstopi od tožbe.

Starin Marija

DRUŠTVO UPOKOJENCEV
DOMŽALE, Ulica Simona Jenka 11, tel.: 721-904

KAM BODO UPOKOJENCI LETOS ODHAJALI NA IZLETE?

Iz pisarne društva upokojencev smo dobili pismo, s katerim nas Nada Gostič prijazno vabi, da se udeležimo upokojenskih izletov, ki jih bodo pripravili v letošnjem letu. Seveda velja vabilo za vas, dragi bralci. V kolikor se boste odločili, da se jim pridružite, obiščite jih ali pa jih pokličite na telefon, ki je zapisan v nadnaslovu.

1.	11. april:	Celocey, Gospa sveta	250 km
2.	16. maj:	Dolenjske Toplice (kopanje, kosilo), Pleterje, Kostanjevica (galerija)	210 km
3.	6. junij:	Trbiž, Višarje (kosilo Črnivec)	270 km
4.	27. junij:	Trst, Miramar, Škocjanske jame, (kosilo: Vrhnika, Kavčič)	260 km
5.	11. julij:	Kranjska gora, Trbiž, Tamar, Peričnik (Mojstrana), Klin, Aljažev dom (kosilo Črnivec)	270 km
6.	25. julij:	Celje (Emo Celje), Zreče (bazen), Polzela (nogavice) kosilo: Vransko	200 km
7.	8. avgust:	Škofja Loka (muzej), Visoko (Tavčerjeva domačija), Poljane, Žiri (čevlji) Rovte pri Logatcu, kosilo: Turšič, Vrhnika	300 km
8.	5. september:	Rogaška Slatina, Trakoščan (grad), Podčetrtek, Olimje (lekarna), Atomске toplice, kosilo: Podčetrtek	250 km

Napredek Domžale Trgovsko gostinsko podjetje, p.o.

VELEBLAGOVNICA NAPREDEK

Pravijo, da imamo veliko izbiri blaga, ugodne kreditne pogoje in kar je najvažnejše, tudi nizke cene.

Za izdelke, ki so v ponudbi za gospodinske dneve vam priznavamo še 10% popusta.

Pridite nakupovat v našo veleblagovnico v Domžale, kjer je na velikem parkirišču vedno prostor tudi za vaše vozilo.

VELEBLAGOVNICA NAPREDEK, VELEBLAGOVNICA

VZ ljubljanske regije DE DOMŽALE

Cepljenje psov proti steklini

Na podlagi Odredbe o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1991 (Ur. l. SRS, št. 48/90) in Zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi, morajo vsi lastniki psov v občini Domžale pripeljati svoje pse, od 4 mesecev starosti dalje, na cepljenje proti steklini.

V primeru, da lastnik psa ne more pripeljati na cepljenje po razporedu, ga lahko pripelje na cepljenje vsak dan med 7. in 8. uro jutraj, na VZ ljubljanske regije, DE Kamnik, Perovo 20.

Taksa cepljenja psov po razporedu je 190,00 din, taksa za posamezna cepljenja na zavodu pa 265,00 din.

OPOMBA: Breje in doječe psice se cepijo po odstitvi.

18. 3. 91	8.30– 9.00 ure	Topole 12, pri Lužarju
9.00–11.00		Mengeš, pri Krajevni skupnosti
11.00–12.30		Loka pri Mengšu, Mušičeva 45, pri Videmšku
12.30–13.30		Dobeno, pri Ručigaj
19. 3. 91	8.30– 9.00	Dragomelj, Lukan Ivan, pri Vrvu
9.30–10.00		Pšata 25, Mivšek Luka
10.30–11.00		Selo pri Ihanu, Flerin Mihaela
11.30–12.30		Ihan, pri Gasilskem domu
13.00–13.30		Prelog 4, Bitenc Franc
20. 3. 91	8.30– 9.30	Trojane 14, Smrkolj Janez
10.00–10.30		Šentožbolt 1, Smrkolj Ciril in pri »Kasarni«
zg. Petelinjek
11.00–11.30		Blagovica 5, Cerar Janez
11.30–11.45		Zg. Loke, Trdin Ivan
12.00–12.45		Češnjice nad Blg., Sinkovec Leopold
12.30–12.45		Kranje brdo 11, Novak Franc
13.00–14.00		Krašnja 31, Štrukelj Maks
21. 3. 91	8.30– 9.00	Trnovče, pri Antonu Oražem
9.15–10.00		Lukovica, pri Kmetijski zadruzi
10.15–11.00		Šentvid, pri Andrejka Martinu
11.30–12.00		Rafolče 18, pri Igliču
12.15–12.30		Rova, pri Osolinu
13.00–14.00		Depala vas, Pavovec Anton
22. 3. 91	8.00– 8.15	Nožice, Gostičeva 28, Grašič Jakob
8.15– 9.00		Homec, Bolkova 11, Prešern Peter
9.00– 9.30		Preserje, Kamniška 34, Černivec Alojz
10.00–11.00		Radomlje, Prešernova 24, pri Kancu
11.30–12.30		Jarše, Gasilski dom
25. 3. 91	8.00–11.00	Domžale, Stobovska 2, Flerin
11.00–11.30		Študa 15, Kos Leopold
12.00–14.00		Trzin, Mengeška 19, Kecelj Ivan
26. 3. 91	8.30–10.00	Vir, Šaranovičeva 34, pri Šraju
10.15–12.00		Dob 5, Jelševar Pavel
12.15–12.00		Trojica, Gasilski dom
27. 3. 91	8.00– 8.30	Krtina 37, Simona Franc
9.00– 9.30		Zalog pod Trojico 5, Kepec Vinko
10.00–11.00		Vrhoplje, Lenček Dominik
11.00–11.30		Krašče, Gasilski dom
12.00–13.30		Moravče, na dvorišču KZ Emona
28. 3. 91	8.30– 9.00	Katarija 11, Srenjšček, pri Vidicu
9.30– 9.45		Dešen 6, Ribič
10.00–10.30		Gora pri Pečah, Dolinar Alojz
11.00–11.30		Peče, pri Mal Maksu
11.30–12.15		Gaberje pod Limbarsko goro, pri Urankarju

ZAMUDNIKI

29. 3. 91	8.15	Nožice	2. 4. 91	8.45	Trojane
8.30		Homec	9.00		Šentožbolt
9.00		Rova	9.30		Blagovica
9.15		Radomlje	9.45		Krašnja
10.30		Sr. Jarše	10.00		Lukovica
11.00		Domžale	10.30		Šentvid
12.00		Trzin	11.00		Rafolče
13.00		Mengeš	11.15		Dob
1. 4. 91	8.30	Peče			
9.00		Moravče			
10.00		Krtina			
11.00		Prelog pri Ihanu			
11.30		Ihan			
12.00		Selo pri Ihanu			
12.15		Pšata			
12.30		Dragomelj			

Oddelek za epizootiologijo in zdravstveno varstvo

Plan krvodajalstva za leto 1991

Zap. št.	Naziv	Plan. štev. krvodajal.	Ura odhoda	Zbirno mesto
1	2	3	4	5

PETEK 8. 3. 1991

1. LEK Mengeš	80	6.00	pred del. organiz.
2. INDUPLATI obrat Peče	5	6.30	pred obratom
3. KO RK Peče	15	7.00	avtobusna postaja
4. KO RK Moravče	20	7.00	avtobusna postaja
5. RAŠICA Moravče	30	7.00	avtobusna postaja
6. MIZARSKA DELAVNICA Moravče	5	7.00	avtobusna postaja
7. TERMIT Moravče	30	7.00	avtobusna postaja
8. OŠ Moravče	10	7.00	avtobusna postaja
9. OO RK Vrhoplje	10	7.00	cerkev Vrhoplje
10. OO RK Krtina	5	7.15	OŠ Krtina
11. OO RK Rafolče	20	9.00	pred Martinčkom
12. OO RK Prevoje	20	9.00	pred gostilno Škarja

PONEDELJEK 11. 3. 1991

1. PAPIRNICA Količevo	70	6.00	pred del. organiz.
1. MELODIJA Mengeš	40	6.00	pred del. organiz.
3. TRAK Mengeš	40	6.00	pred del. organiz.
4. FILC Mengeš	20	6.00	pred del. organiz.
5. TAMIZ Mengeš	20	6.00	pred del. organiz.
6. SCT TOZD – Trgovina	10	7.00	pred del. organiz.
7. INDUPLATI Mengeš	20	7.00	pred del. organiz.
8. OO RK Trzin	5	7.00	avtobus. post. Trzin
9. OŠ Trzin	10	7.00	pred šolo
10. OO RK Mengeš	20	7.00	pred DO TRAK Mengeš
11. SEMESADIKE Mengeš	15	7.00	pred DO TRAK Mengeš
12. KOVINOTEHNA Mengeš	5	7.00	pred DO TRAK Mengeš
13. DOM UPOKOJENCEV Mengeš	5	7.00	pred DO TRAK Mengeš
14. KPC Jable	10	7.00	pred obratom
15. ETA obrat Mengeš	5	9.00	pred DO TRAK Mengeš
16. PIVOVARNA UNION Mengeš	9	9.00	pred DO TRAK Mengeš
17. EMONA obrat Mengeš	5	9.00	pred DO TRAK Mengeš
18. OBRITNIK Mengeš	5	9.00	pred DO TRAK Mengeš
19. HIDROMETAL Mengeš	25	9.00	pred DO TRAK Mengeš
20. EDIGS Mengeš	5	9.00	pred DO TRAK Mengeš
21. Center invalidne mladine	5	9.00	pred DO TRAK Mengeš
22. VARNOST Mengeš	20	9.00	pred DO TRAK Mengeš
23. OŠ Mengeš	10	9.00	pred DO TRAK Mengeš
24. ZORA Mengeš	10	9.00	pred DO TRAK Mengeš
25. Center srednjih šol	40	9.00	pred šolo, Cesta talcev
26. OO RK Krašnja	30	8.00	avtobusna postaja Krašnja

TOREK 12. 3. 1991

1. HELIOS Količevo, Domžale	50	6.00	pred
2. HELIOS OLJARNA	20	6.00	pred Vir
3. ZDRAVST. DOM Domžale	30	7.00	pred ZD Domžale
4. AVTOSERVIS Domžale	30	7.00	pred
5. TOKO Domžale – Galant.	60	8.00	pred obratom Študa
		8.00	pred OZD Domžale
7. TOKO – Potovalni in Maloprodaja	10	8.00	pred Domžale
8. TERMIT – Uprava Domžale	10	8.00	pred upravo
9. EMONA PRAŠČEREJA Ihan	20	8.30	pred obratom

SREDA, 13. 3. 1991

1. HELIOS Količevo, Domžale	50	6.00	pred del. organiz.
2. PAPIRNICA Količevo	70	6.00	pred del. organiz.
3. UNIVERZALE Domžale	50	6.30	pred del. organiz.
4. OO RK Homec	10	7.30	pred Gostilno Repanšek
5. OO RK Jarše – Rodica	10	8.00	avtobusna postaja Rodica
6. BIOTEHNIČNA FAKULTETA	10	8.00	avtobusna postaja Rodica
8. NAPREDEK Domžale	70	9.00	pred občino
9. KO RK Zlato polje	20	9.30	v Obršah
10. Agroemona – POLJED. GOVEDOREJA	20	9.00	pred občino

ČETRTEK 14. 3. 1991

1. INDUPLATI Jarše	50	6.00	pred
2. MLINOSTROJ Domžale	40	6.00	pred del. organiz.

Zap. št.	Naziv	Plan. štev. krvodajal.	Ura odhoda	Zbirno mesto
1	2	3	4	5

3. TERMIT ILPOS Ihan	15	6.00	pred del. organiz.
4. EMONA PRAŠČEREJA Ihan	20	6.00	pred del. organiz.
5. KO RK Ihan	10	6.00	pred trgovino Ihan
6. Samostan Mala Loka	5	6.30	pred Samostanom
7. EMONA Obrat Pšata	15	6.30	pred obratom Pšata
8. KOM. PODJETJE Domžale	30	7.00	pred upravo Domžale
9. LJUB. BANKA Domžale	10	8.00	pred občino
10. DOM UPOKOJENCEV Domžale	5	8.00	pred občino
11. DELAV. UNIVERZA Domž.	5	8.00	pred občino
12. SDK Domžale	3	8.00	pred občino
13. POSTAJA MILICE Domžale	5	8.00	pred občino
14. ALKO – Obrat Jarše	5	8.00	pred občino
15. Zavod za glasb. izobraž.	3	8.00	pred občino
16. PTT Domžale	15	8.00	pred občino
17. BIRO 71 Domžale	5	8.00	pred občino
18. INEA Domžale	8.00		pred občino
19. VZGOJNOVARST. ZAVOD	5	8.00	pred občino
20. METALKA Domžale	3	9.00	pred občino
21. Občinsko sodišče Domžale	3	9.00	pred občino
22. OBČINA Domžale	30	9.00	pred občino
23. KINO PODJETJE Domžale	3	9.00	pred občino
24.	10	9.00	pred občino
25. OO RK Domžale	30	9.00	pred občino
26. OŠ ŠLANDROVE BRIGADE Domžale	10	9.00	pred občino
27. OŠ JOSIP BROZ TITO Domžale	10	9.00	pred občino
28. OŠ VENCELJ PERKO Domžale	10	9.00	pred občino
29. BETON Zagorje	20	9.00	pred občino
30. CENTER ZA SOC. DELO Domžale	3	9.00	pred občino
31. SKUPNOST OSNOVNIH ŠOL	3	9.00	pred občino
32. SODNIK ZA PREKRŠKE	3	9.00	pred občino
33. OŠ OLGE AVBELJ Domžale	3	9.00	pred občino
34. AGROEMONA DSS	10	9.00	pred občino
35. KMET. ZADRUGA EMONA	20	9.00	pred občino
36. ZAVAROVALNICA Domžale	10	9.00	pred občino
37. GG TOK Gozdarstvo	5	9.00	pred občino

PETEK 15. 3. 1991

1. TOSAMA Domžale	60	6.00	pred del. organiz.
2. INDUPLATI Jarše	60	6.00	pred del. organiz.
3. ŽITO Vir	15	6.00	pred del. organiz.
4. KO RK Vir	24	6.00	pred del. organiz.
5. SLOVENIJALEs Radomlje	50	7.00	pred del. organiz.
6.	7.00		pred del. organiz.
7. INDUPLATI Obrat Radomlje	15	7.00	pred del. organiz.
8. KO RK Radomlje	30	8.30	pred Gostilno Šporn
9. OŠ Radomlje	10	7.00	pred Gostilno Šporn
10. POZD PLASTENKA Rova	10	7.00	pred del. organiz.
11. KO RK Dob	10	8.00	avtobusna postaja
12. OŠ Dob	10	8.00	avtobusna postaja
13. ELEKTRO PODJETJE Podrečje	10	8.00	avtobusna postaja
14. KO RK Dragomelj	10	9.00	avtobusna postaja
15. OŠ Dragomelj	2	9.00	avtobusna postaja
16. RIBOGŮJNICA Dragomelj	2	9.00	avtobusna postaja

PONEDELJEK 18. 3. 1991

1. TOSAMA Domžale	60	6.00	pred del. organiz.
2. KO RK Trojane	10	6.00	avtobusna postaja
3. GOSTIŠČE Konjšek	16	6.00	avtobusna postaja
4. KO RK Blagovica	30	6.30	avtobus. postaja Blagovica
5. KS Češnjice	5	6.15	
6. KO RK Lukovica	15	7.00	pred Zadrūž. d. Lukovica
7. OŠ Brdo	10	7.00	pred Zadrūž. d. Lukovica
8. MOJICA Lukovica	30	7.00	pred obratom
9. OBRITNO ZDRUŽENJE	20	9.00	pred Zdrūženjem
10. TOKO DSS	20	9.00	pred del. organiz.

OPOZORILO

Prosimo, da se držite planiranih dnevoj in ur. V nasprotnem primeru pride do čakalnih dob na Zavodu za transfuzijo krvi v Ljubljani.

OBČINSKA ORGANIZACIJA RDEČEGA KRIŽA DOMŽALE

Napredek Domžale Trgovsko gostinsko podjetje, p.o.

V prodajalnah KURIVO, KOVINAR in BARVE LAKI smo pripravljeni na pomlad in s tem na vsa opravila pri gradnji, adaptaciji in vzdrževanju hiš in stanovanj. Oglasite se v naših prodajalnah saj so dobro zalozene, naše cene so konkurenčne in naši prodajalci so prijazni.

Posebne ugodnosti tudi za člane Stanovanjske zadruge Domžale in Kamnik.

NAPREDEK DOMŽALE, NAPREDEK DOMŽALE

ZAŠČITA KOMPARE MENGEŠ

OBVEŠČA SVOJE STRANKE

1. ZAČELI SMO Z ZAŠČITO AVTOMOBILOV S 6-LETNO GARANCIJO
2. ZAŠČITA LAKA – TUDI METALNE BARVE
3. PRANJE MOTORJA
4. PRANJE IN ČIŠČENJE VOZIL
5. SEPTEMBER MESEC, BREZPLAČNE KONTROLE RJE NA VOZILIH, SVETOVANJE

**ČIST AVTO – VAŠ PONOS
ČISTO OKOLJE – PRIJETNO
ŽIVLJENJE**

(061) 737-484

Informacije o šolanju psov

Vse, ki želijo kakršne koli informacije o vzgoji in šolanju psov, obveščamo, da jih lahko dobijo vsako nedeljo od 10. ure do 12. ure v društvenih prostorih Kinološkega društva Domžale.

Priporočamo vsem lastnikom mladih psov in tistim, ki ste pred odločitvijo, kakšno pasmo nabaviti.

Kinološko društvo Domžale
Komisija za šolanje

NOVO NOVO NOVO

**Čistila, šamponi, detergenti,
antifriz, LM olja, aditivi
po konkurenčnih cenah**

TEHNOCHEM, Titova 276 (kozmetika Kancilja, Ljubljana, Črnuče) ima v svojih prostorih bogato izbiro kemičnih in kozmetičnih izdelkov, proizvedenih v sodelovanju z LIQUI MOLY in GOLDSCHMIDT, in sicer:

**kopalno sol bor, šampone, kopeli, detergente,
mehčalce, tekoča mila, antifriz, avtošampon, čistilo
za stekla,
motorna olja (TURBO SHPD, TOP TECH,
MOTOR OIL + MOS₂)**

**Zaradi ugodnejše cene
točimo v prinešeno embalažo.**

V zalogi vsi izdelki Liqui Moly.
Posebna ponudba za gostinske obrate.

INFORMACIJE:

TEHNOCHEM

Titova 276, Ljubljana, Črnuče, tel. (061) 371-339,
371-012.

Odprto: od 6.30 do 19.30
Sobota: 8.00 do 13.00 ure

Podjetje CAT'S, ki je generalni zastopnik zeliščne kozmetike svetovno znanega nemškega proizvajalca »ANNEMARIE BORLIND«, vam daje v svoji prodajalni v Domžalah strokovne nasvete in brezplačne vzorce te kozmetike za vse vrste kož.

Poleg tega pa dobite pri nas še moško, žensko in otroško spodnje perilo, trenirke, pižame, ure, bižuterijo, darila, igrače in še mnogo več, pretežno iz uvoza. Prepričajte se in nas obiščite.

Delovni čas: vsak dan od 9. do 20.00 in ob sobotah od 8.30 do 13.00 ure.

Ten-ten prodaja abonmaje!

Vsi ljubitelji tenisa si lahko že sedaj zagotovijo teniški termin po lastni želji v teniško prireditvenem centru – v slovenskem malem WIMBLEDONU – v dopoldanskem, popoldanskem in večernem času.

Informacije po telefonu 711-049 dopoldne

PEČARSTVO PIRNAT

Mengeška Loka 37a
Tel. 064-42-718

Polagam vse vrste keramičnih ploščic, tlake, marmor. Postavljam vse vrste peči in kaminov. Storitve trenutno opravimo v najkrajšem času, spomladi in poleti po dogovoru.

Napredek Domžale Trgovsko gostinsko podjetje, p.o.

NOVO V TRGOVINI KURIVO • NOVO V TRGOVINI KURIVO

**Tehnični plini tudi v Domžalah:
argan, acetilen, kisik in CO₂.**

Prihranjena vam je zamudna pot v Ljubljano.

NOVO V TRGOVINI KURIVO • NOVO V TRGOVINI KURIVO

JUS podjetje - izobraževalni center za
voznike vozil na motorni pogon - avto šola

**VSE ZA VOZNIŠKI IZPIT
V VAŠEM KRAJU!**

AVTO ŠOLA JUS iz Domžal, Toneta Tomšiča 9, vas obvešča, da organizira tečaje CESTNO-PROMETNIH PREDPISOV za »B« kategorijo v katerem koli kraju na območju Izpitnega centra Domžale ali tudi izven. Pogoji je minimalna prijava 15 kandidatov!

PRIJAVNICA

priimek in ime datum rojstva v kraju

Točen naslov (kraj, ulica s h. št., občina) telefon doma

1. Želim obiskovati tečaj CESTNO-PROMETNIH PREDPISOV za »B« kategorijo v kraju
 2. Želim obiskovati tečaj prve pomoči DA – NE
 3. Pouk vožnje želim na vozilu Yugo 55, Renault 5, ali Suzuki swift!
 4. Vozil-a bi dopoldan, popoldan, izmenično.
- Opomba: Ustrezno obkroži oz. podčrtaj!

podpis

POSEBNA UGODNOST!

V času opravljanja vozniškega izpita v avto šoli JUS imajo kandidati do 50% popusta pri:
– AVTO TAXI prevozih, kasneje tudi pri najemu vozil RENT A CAR.

Prijavnico pošljite na naslov: JUS d.o.o.
Avto šola
Toneta Tomšiča 9,
61230 DOMŽALE

Informacije na tel.: 061/721-763 med 10. in 12. ter 16. in 18. uro
Dežurni telefon: 061/711-641 NON STOP

Praznina, moreča samota
povsod, kjer te išče – srce!
A kamor pogledam, me
spremljajo tvoje pridne roke.
A. Anžur

IN MEMORIAM

Matija Remc

V izredno velikem številu smo se 18. februarja na domžalskih Žalah poslovili od pokojnega Matija Remca. Pogrebi smo prihrumeli od blizu in daleč, da smo izkazali še zadnjo pozornost plemenitemu in vsestransko upoštevanemu sorodniku, krajanu, sosesčanu, znancu in prijatelju.

Pokojni Matija je bil vseskozi pokončen mož. Ob voljnem in vestnem opravljanju kmetijske dejavnosti in drugih praktičnih del je bil vrsto let cerkveni ključar, ki se ni dal ukriviti tudi Cerkev manj naklonjenih ali celo nenaklonjenih časih. Vedel je, da je Bog prepoznal v sočloveku, zato je bilo tudi vse njegovo življenje usmerjeno v bližnjega. Veroval je v Boga, proti kateremu ni trpljenje na svetu noben protiargument: celo smrt njegovega sina pred nekaj leti in njegovo lastno trpljenje zlasti pred odhodom k svojemu Stvarniku ga nista zlomila. Pozabljal je nase, da je živel za druge. Prava vrednost človeka pa se določi takrat, ko doženemo, v kakšni meri in v kakšnem smislu mu je uspelo, da se je rešil Samega Sebe, je dejal veliki učenjak A. Einstein. Izčrpne besede ganljivega slovesa domžalskega župnika v cerkvi med sveto mašo oziroma somašovanjem, v srce segajoče pesmi Stobljanskega okteta in ne nazadnje številna pogrebna udeležba. – Vse to je dalo pogrebu blagega pokojnika prav poseben poudarek.

Pokojni Matija je bil podoben Jezusu Kristusu, svojemu Učitelju, v trpljenju, naj mu bo podoben tudi v slavi vstajenja!

IVAN KEPIC

IN MEMORIAM

France Capuder

Velikokrat se nam je zgodilo, da smo človeka ob sebi doživljali tako, kot bi ga ne smeli, pozabljali smo, koliko je v sebi vreden in kot človek med nami dragocen. Gospodarstvo pa tudi kulturo našega časa, ki smo ju soustvarjali, je s svojim delom v veliki meri obeležil tudi France Capuder. Brez njegovega deleža ne bi dosegli to, kar je bilo na tem področju ustvarjenega. Brez takšnih navdušencev kot je bil za svojo Lukovico, za ves Črni graben pa tudi ne bi mogli ustvariti vseh stoterih kulturnih, turističnih in drugih prireditvev, ki jim je bil oče ravno France Capuder. V mislih imamo pevske, dramske, turistične nastope in prireditve, v mnogih izmed njih je France pustil velik del svoje ustvarjalnosti in svojega preprostega srca.

Prav je, da ravno temu širokeemu, preprostu in v vseh pogledih človeškemu srcu Franca Capudra namenimo nekaj besed. Nikoli, četudi ga je življenjska pot iz številne družine zlasti s trdim delom in odrekani priateljstva na mesto direktorja, ko so drugi visoko nosili glave zaradi pomembnosti položaja, sam ni nikoli izgubil svoje globoke človečnosti do kogarkoli, niti do najbolj zapuščenega človeka ne. Ostal je preprost, dober, odkrit in kot knjiga odprt za vsakogar. Resnično je imel široko srce, ki ga je znal s svojo družabno in vedno smejočo pojavnostjo razdajati tudi drugim. Kako radi smo ga imeli, dokazuje tudi slovo, ko so mu krajan od blizu in daleč želeli poslednjič izreči hvala France.

Bil je in ostaja neizbrisno zapisan kot eden od tistih nosilcev življenja v kraju, ki ga krajan ne bodo mogli nikoli pozabiti, sam pa se je zapisal tudi v naša srca s svojim delom, ravnanjem, človečnostjo in skromnostjo.

Radi smo te imeli, France.

AVTO MOTO DRUŠTVO DOMŽALE
Krakovska ul. 18, 61230 Domžale, ☎ (061) 713-584

vabi kandidatke in kandidate »A« IN »B« kategorije na tečaj cestno-prometnih predpisov, ki se bo začel v prostorih AMD – Domžale dne 13. marca 1991 ob 18. uri. Cena tečaja je 200,00 din s tem, da imajo kandidatke in kandidati brezplačni DRUŠTVENI IZPIT.

Vso potrebno strokovno literaturo kandidatke in kandidati dobijo ob pričetku tečaja.

IN MEMORIAM

Stane Hribar

17. decembra 1990 smo se na zlatopoljskem pokopališču poslovili od 52-letnega Staneta Hribarja, iz Trnovč pri Zlatem Polju. Pospredila ga je velika množica sorodnikov, prijateljev, nekdanjih sodelavcev in znancev.

Rodil se je 16. 10. 1938 na Veliki Lašni, kot sin Franceta in Polone Hribar, zavednih slovenskih staršev. V njihovi hiši je bil spomladi leta 1942 ustanovljen Kamniški bataljon. Očeta Franceta je 8. septembra 1942 ujela nemška policija in ga odvedla v kamniške zapore, od koder mu je uspelo pobegniti, toda na železnem mostu v Kamniku so ga ponovno prijeli in odpeljali nazaj, nato pa v Begunje. Po osmih mesecih mučenja v obeh zaporih so ga 28. 4. 1943 v Begunjah ustrelili.

Stanetova mati Polona je že leta 1942 težko zbolela. Zdravila se je v bolnišnici na Golniku, kjer je rodila hčerko Francko, ki pa jo je morla zaradi svoje bolezni takoj oddati Hribarjevi Micki, takratni krajevni babici v Palovčah. Z Golnika je bila težko bolna mati odgnana v taborišče Rottenfeld, nato pa v Šlezijo. 4-letni Stane in njegov 2-letni brat Ivan sta ostala doma pri stricu Lojzetu. V juliju 1943. leta so ju Nemci izselili na Bavarsko. V »lagarju« je za oba otroka skrbela Gašperjeva družina iz Velike Lašne, ki je bila prav tako izgnana v tujino.

Pokojni Stane je po vojni končal osnovno šolo ter dopolnilno šolo za vojne sirote v Višnji Gori, kjer je spoznal tudi svojo življenjsko družico Lojzko Kosmatin, iz Trnovč. Po vrnitvi k teti v Obrše je končal vajeniško šolo in se izučil za vodovodnega instalaterja.

Z Lojzko sta se poročila 20. 10. 1962. V zakonu so se jima rodili 4 otroci. Pokojni Stane je bil skrben oče in mož ter dober gospodar. S pomočjo družine je zgradil nov dom, nabavil kmetijske stroje, ob domu pa uredil čebelnjak in ribnik.

Zaposlen je bil v kamniškem podjetju Jarja, nato pa pri Varnosti Mengeš. Zaradi bolezni je bil predčasno – invalidsko upokojen.

Kot krajan KS Zlato Polje je aktivno sodeloval na raznih področjih. Bil je predsednik KS, predsednik gradbenega odbora za gradnjo transformatorskih postaj, v odboru za napeljava telefona ter gradnjo in asfaltiranje ceste Brdo–Zlato Polje...

Kot sin usmrčenega aktivista je bil sprejet v članstvo KO ZB Zlato Polje, kjer je opravljal delo tajnika. Organiziral je večkratno letno srečanje borcev in izseljencev iz KO ZB Krašnja in Zlato Polje. Ljubitelje izletov je popeljal v razne kraje. Še septembra leta 1990 je organiziral in se tudi udeležil srečanja izseljencev OB Domžale v Moravčah.

Imel je veliko življenjske energije, toda žal šibko zdravje, ki mu ni dopustilo, da bi uresničil vse svoje življenjske cilje. V letu 1968 je začel bolehati za boleznijo ledvic. Od 2. 7. 1985 je bil odvisen od redne dialize v UKC Ljubljana.

Že zelo težko bolan, toda trdne volje, je poleti leta 1989 v Zlatem Polju organiziral srečanje dializnih bolnikov Slovenije. Udeležba je bila številna – tudi s strani zdravstvenega osebja in občinskih mož. Ves izkupiček prireditve je bil namenjen zdravljenju ledvičnih bolnikov.

Kljub življenjski energiji, ga je bolezen strla. Močno ga bomo pogrešali in se ga spominjali kot iskrenega človeka, ki je s svojim požrtvovalnim in humanim delom veliko doprinesel k napredku svojega domačega kraja in tudi širše okolice.

Za KO ZB Zlato Polje: VINKO VRANKAR

ZAHVALA

Umrli je naša dobra mama, babica, prababica, sestra in teta

FRANČIŠKA HROVAT

po domače Gradišarjeva mama iz Kranjega brda 18

Vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem se iskreno zahvaljujemo za darovano cvetje, svete maše, izrečena sožalja ter številno spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo gospodu župniku iz Krašnje za lepo opravljen obred, govorniku Francu Novaku za poslovlilne besede ter gospodu Francu Komparetu za odigrano »Tišino«. Iskrena hvala tudi praproščakom, pevcem s Trojan ter Gasilskemu društvu Krašnja. Zahvaljujemo se tudi družinam: Barlič iz Gabrovice, Smrkol, Sušnik ter Novak. Vsem skupaj, ki ste bili ob boleči izgubi naše mame z nami, še enkrat najlepša hvala! Vsi njeni

Utihihnil je tvoj glas, obstalo je tvoje srce, ostali so sledovi pridnih rok in kruto spoznanje, da ne vrneš se več.

ZAHVALA

Izmučen po dolgi bolezni nas je ob vstopu v 82. leto zapustil nadvse skrbni ata, stari ata in stric

FRANC PERVINŠEK

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem za izraze sožalja, poklonjeno cvetje in za vse druge pozornosti, ki smo jih bili deležni ob izgubi dragega očeta. Posebej se zahvaljujemo dobri sosedu Marjetki Kosten, sodelavki Darji Velepč in sestrični Anči za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih. Zahvaljujemo se pevcem za zapete žalostinke, praproščakom, g. kaplanu za pogrebni obred, podjetjema Helios in Univerzale za podarjene vence in vsem, ki ste spremljali očeta k večnemu počitku. Želimo se zahvaliti dr. Cerarju za skrb v času bolezni in osebju Doma upokojevcem v Domžalah za nego v zadnjih mesecih njegovega življenja. Če smo koga pozabili, tudi tem iskrena hvala.

hčerka Mari z družino

ZAHVALA

Zapustil nas je naš mož, oče, brat, dedek in stric

STANISLAV UŠTAR, st.

iz Dragomlja

Ob tej veliki in boleči izgubi ste nam stali ob strani. Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izkazano pomoč, podarjeno cvetje, izrečena sožalja, številno spremstvo na njegovi zadnji poti ter darovane svete maše. Posebno se zahvaljujemo gospodu župniku za lepo opravljen obred in g. Ivanu Kepicu za izrečene poslovlilne besede.

Vsi njegovi

Zdaj je tako žalostno in pusto tod ...

V dneh, ko nas je zapustil

CIRIL REPNIK

28. 6. 1921–30. 1. 1991

ste bili v žalosti z nami. Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam pomagali, izrekli sožalje, poklonili cvetje in se zbrali ob njegovem slovesu. Posebno smo hvaležni sostanovalcem Pelanovim in Sončevim ter sosedom Kovačičevim za pomoč v najtežjih trenutkih. Hvala nekdanjim sodelavcem in kolektivu Papirnice Količevo, Krajevni skupnosti, krajevnima organizacijama RK in ZBZ NOV Vir, Zvezi kulturnih organizacij in Knjižnici Domžale.

Zahvaljujemo se tudi praproščakom in Gasilskemu društvu Vir, govorniku Janku Veitu, zboru Društva upokojevcem Domžale, Francu Komparetu ter gospodu župniku Mihi Žnidarju za opravljen pogrebni obred. Hvala sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem ter vsem, ki žalujete z nami in se ga boste spominjali.

Zelo ga pogrešamo Žena Francka in sin Matjaž z družino

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je zapustil naš dobri in skrbni mož, oče, stari oče, brat, stric in tast

NIKO MEŽNAR

iz Vira

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za ustno in pisno izrečeno sožalje, darovano cvetje in za številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvala velja dr. Cerarju, dr. Zenkovičevi, g. kaplanu iz Doba za lepo opravljen pogrebni obred, bivšim sodelavcem Papirnice Količevo za nošenje žare, govorniku Janku Veitu za poslovlilne besede, praproščakom, pevcem okteta Tosame ter gospodu Žibertu za čutno zaigrano Tišino.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Zapustil nas je naš dragi mož, oče, deda in svak

ZDRAVKO LONČAR

iz Lukovice

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so darovali cvetje in počastili njegov spomin ob zadnjem slovesu ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala dr. Zenkovičevi in sestri Kavkovi iz Zdravstvenega doma Domžale za lajšanje bolečin. Zahvala tudi Lovskemu društvu Lukovica za lepo opravljen pogreb ter besede slovesa. Iskreno se zahvaljujemo tudi Luki Cerarju, DO Mojca, Indos, Jugokemija iz Ljubljane ter kolektivu Kolinske iz Ljubljane in Zdravstvenemu domu Litija. Vsem in vsakemu posebej prisrčna hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 24. letu nas je po težki bolezni zapustila draga žena, mami, hčerka, sestra in teta

VERI KOTER

roj. Cerar z Gorjuše pri Dobu

Vsem dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem se iskreno zahvaljujemo za nujno pomoč v težkih trenutkih. Iskrena hvala za podarjene vence, cvetje, sveče, izraze sožalja, spremstvo na njeni zadnji poti in denarno pomoč. Lepa hvala osebju Onkološkega inštituta za njihovo nesebično skrb in trud, da bi našo Veri ohranili pri življenju. Posebno se zahvaljujemo delovni organizaciji Napredek Domžale za pomoč, gospodu kaplanu za lepo opravljen zadnji slovo, gospodu Stanetu Veselu za poslovlilne besede ter gospodu Cvetu Grudniku za spominske posnetke pogreba. Vsem skupaj in vsakemu posebej iskrena hvala!

Žaluojača mož Jože in sin Blaž v imenu sorodstva

ZAHVALA

V 78. letu nas je zapustil naš dragi in dobri mož, ata, stari ata in stric

MAKS LUKMAN

iz Prevoj 76

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in darove za maše. Posebno se zahvaljujemo dobrim sosedom, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih. Iskrena hvala dr. Marku Pippu in babici Dolenčevi za pomoč v času bolezni. Hvala tudi sosedu Martinu Andrejki ml. za poslovlilne besede ob odprtem grobu. Zahvala gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala, ker ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Kratko sijale so zvezde prijazne v sanjah prijetnih te zibal je up, jezo si sreče občutil sovražne zgodaj občutil življenja in strup.

Prešeren

ZAHVALA

V 51. letu nas je mnogo prezgodaj po težki bolezni za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari ata, sin, brat, stric in svak

JOAHIM ŽIBERT – INE

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se prišli posloviti od njega in ga tako v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala vsem sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in vsestransko pomoč v najtežjih trenutkih. Hvala dr. Mariji Starbek za vsakodnevne obiske in vsem drugim zdravnikom Zdravstvenega doma Domžale, ki so našemu možu in očetu lajšali trpljenje. Hvala Komunalnemu podjetju Domžale za denarno pomoč, posebno gospodu Duhovniku za poslovlilne besede. Za njegove sodelavce in njegov kolektiv je beseda hvala premalo. Hvala domačim ženskim skupinam in vseh prijateljev, ki so mu igrali na zadnji poti, mu stali ob strani za zadnji pozdrav, nosili njegov instrument in žaro s posmrtnimi ostanki, mu namenili lepe misli ob odprtem grobu, vsakemu posebej hvala. Zahvala tudi godbenikom iz godbe Moravče, ki so se poslovili od njega. Zahvala Simfoničnemu orkestru Domžale–Kamnik, posebno gospodu Tomažu Habetu za poslovlilne besede. Hvala Stobljanskemu oktetu za sočutno zapete pesmi. Hvala gospodu župniku za lepo opravljeni pogrebni obred in za njegove lepe besede v slovo. Hvala vsem sodelavkam in sodelavcem tovarne Toko in Univerzale. Hvala Inetovim in Matjaževim prijateljem za cvetje in izrečena sožalja. Hvala vsem Inetovim in mojim bratom in sestram, ki so mi stali ob strani in mi pomagali. Hvala gospodu Viliju Majheniču, gospodu Sotlarju in družini Suštar. Še enkrat hvala vsem, ki ste našega dragega moža in očeta k večnemu počitku pospremili s številnim cvetjem, petjem in glasbo, kajti vse to je imel neizmerno rad. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala! Vsi njegovi

Pomlad prišla bo na naš vrt pogrinjati zeleni prt, Tebe ne bo več tam našla, zajokala bo in odšla.

V SPOMIN

6. marca mineva žalostno leto odkar je zaradi krute bolezni nenadoma umrl naš dragi mož, oče in dedek

MIRKO BURJA

iz Nožic

Ostala je neizmerna bolečina in praznina. Za vedno boš ostal v naših srcih in misel nate ne bo nikoli pozabljen. Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu in prižigate sveče.

Vsi njegovi

Niti rekel nisi zbogom, niti roke nam podal, neusmiljena te smrt je vzela, a v naših srcih boš ostal.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je zapustil naš nepozabni, dragi mož, ata, stari ata, brat in stric

FRANCE CAPUDER

Lukovica 14

Vsem, ki ste ob žalostnem slovesu s svojo prisotnostjo, darovanjem cvetjem, svečami, finančno pomočjo in izrazi sožalja, počastili njegov spomin, iskrena hvala. Posebno zahvalo izrekam sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, kolektivu »Mojca«, Kulturni skupnosti Domžale, domačjski godbi, g. Jožetu Tekavcu, gasilcem, vsem praproščakom, govornikom, pevcem KUD Janko Kersnik za organizacijo pogreba in za od srca zapete pesmi. Hvala g. župniku Andreju Svetetu za lep poslovlilni obred in vsem, ki ste darovali za svete maše. Vsi, ki smo ga imeli radi, ga bomo neizmerno pogrešali kot razumnega in nesebičnega človeka. Še enkrat hvala vsem. Ohrnimo ga v lepem spominu.

Žaluojači vsi njegovi

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je po težki bolezni v hudih bolečinah zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

MATIJA REMC

iz Štude

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani. Hvala za številna izrečena ustna in pisna sožalja, darovane svete maše, cvetje in sveče ter denarno pomoč. Iskrena hvala duhovnikom, ki sta mu prinašala duhovno hrano, hvala delavcem Zdravstvenega doma, še posebej dr. Zajčevi, ki ga je nesebično obiskovala v zadnjih dneh. Hvala tudi zdravstvenim delavcem Onkološkega inštituta, ki so mu lajšali bolečine. Prisrčna hvala duhovnikom za lep pogrebni obred, cerkvenim pevcem za lepo petje pri sveti maši ter Stobljanskemu oktetu za občuteno zapete žalostinke. Hvala gospodu Ivanu Kepicu za besede slovesa ob odprtem grobu, ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili v njegov tihi in mnogo prerani grob. Močno ga bomo pogrešali! Vsi njegovi

KONT
DOMŽALE, d.o.o.
tel. 061/722 585
KNJIGOVODSKE
STORITVE

2000 krat na Rašico

Najbolj nenavaden rekord ali podvig dveh desetletij, morda tudi – človeške volje in vztrajnosti.

Vključili so me v uresničevanje dokumentarca, ki meji že na srhljivko in bo zapisan v zgodovino Domžal in še daleč čez.

Domžalčan Tone Ahčin, ki se je rodil tam pod Menino planino in bi mu lahko rekli kar »THINC«, čeprav živi že dolgo v Domžalah, je ta dan slavil dva jubileja. Petinšestdesetletnico svojega obstoja in to, da se je že dvatisočkrat povzpel na vrh Rašice.

Število dvatisoč (2000), če ga še tako berete in zapisujete iz besedo ali številkami, je veliko. Pa prav natanko tolikokrat je naš jubilar Tone prehodil pot iz Domžal na Rašico in nazaj.

Tone je skromen mož in se po Domžalah ne kaže za vsako figo. Znan je kot strasten pohodnik. Težak vojni invalid je, zato je že dolgo invalidsko upokojen. Toda poln nenavadne energije in volje. Z ljubeznivo ženo Pavlo živi v majhni in prijetni hišici v Stobu, ki je nekoč umiral, kot so napisali. Stoji in živi pa še danes, čeprav se je njegova podoba, gledano z glavne ceste, v petdesetih letih ni dosti spremenila.

Tone je bil partizan. Eden tistih, ki se nikoli ni trkal in poudarjal svojih zaslug. Vedel je, da je na pravi strani, zato je brez pomisleka zastavil svoje življenje. Izgubil je roko, ni pa izgubil vere v življenje. Pet dni pa mu je viselo na nitki, mu je dejal dr. Janez Milčinski, ko so ga po kočevskih gozdovih nosili sem in tja v strašnih pogojih. Ko je

Skrbna žena Pavla, ki gre v paru z Jurjevo ženo Tončko. Sin Marjan, ki atu moralno stoji ob strani, dve vnukinji in lep pes, ki se mu opravičujem, ker sem pozabil njegovo ime. Tu je tudi Tonetov zvesti pohodniški tovariš Ivan M. Pa še predstavnika Planinskega društva Domžale Peter P. in Loni Š.

Petra družina se je zbrala 16. 2. 1991 točno ob 7.30 na mestu, ki se mu reče Pot na Pridavcu 6 v Stobu.

Pozdravi sem, pozdravi tja, nekaj napetosti! Ta je pri medijih vedno prisotna. Kavica in čas vse pomirita, svoje stori tudi kačja slina. Zadnja navodila. Režiser in snemalec tekata, komaj sledita drug drugemu. Kamere brnijo. Prvi kadri dokumentarca so stekli. Pa še posnetek ob hiši, pa med Majo, ta mora spredaj, drugi ob stran, nasmeh, glejte tička, itd. Re-

mestu, kjer sta se Tone in velik divji merjasec gledala iz oči v oči. Na vprašanje, kako se je končalo, je odgovoril: »Tako kot vedno: pametnejši vedno odneha.« Ni pa povedal, kdo!

Ručigaja smo obšli po bližnjici. Pa ne zato, ker Tone ne bi maral gostiln, ampak zato, ker je utrl svojo pot in jo tudi označil. Na glavno pot je spet prišel pri znani dobenski hruški.

Na gornjem Dobenu so nas presenetili psi, ki so v en glas lajali Tonetu v pozdrav. Tisti, odvezani, so se vzpenjali nanj in ga cvileč lizali, pa še kdo izmed nas jim je bil dober. Lepo je, če te imajo psi radi. Vsaj psi!

Gledano na leta (govorim o sebi) smo se proti vrhu segreli in upehali. Rahlo sem zaostal, kar ni ostalo skrito bistremu Petrovemu očesu. Odstopil mi je palico, ki jih sam nisem imel. Župan, čeprav bivši, pozna stisko svojih občanov. Hvala, Peter!

Točno po dveh urah hoje: končno vrh! Pod stolpom. Majhno zmagoslavje. Treba se je povzpeti še navzgor – še 84 stopnic. Severni del stopnišča je zopno zaledenel. Tudi zgoraj ledeno piha. Junak pa se smrti ne boji. Ob čudovitem razgledu vse naokrog, pa celo ne.

Tone Ahčin

meni njegov rašiški pohod.

Tone je vseh dvatisoč pohodov skrbno zapisal. Kdaj in s kom je bil, ob kakšnem vremenu je šel, koga je srečal in kaj posebnega je doživel. Iz teh zapisov je Jur povzel ugotovitve, da je Tone prehodil pot od Domžal do Rašice in nazaj v dolžini 28.000 kilometrov, v višino pa se je povzpел 80 kilometrov. Stopnic na stolp je prehodil 168.000. V višino bi se povzpел skoraj na Luno.

V Jurjevem inventurnem zapisniku je o Tonetovih pohodih še toliko števil, da se normalnemu človeku obrne. Preveč jih je, da bi jih naštevati, so pa na voljo v uredništvu Poročevalca.

Tako je dokumentarca konec. Potem smo v koči malicali kot bi na kaki hiši betonirali drugo »plato«. Žal mi je, da med nami ni bilo pevcev, razen Lonita, ali vsaj Bojana Adamiča in Jerce Mrzel, da bi jubilaru in junaku dneva zapela kak lep šanson.

Ko smo se vračali, mi je Tone zaupno šepnil: »Vem, da mi bo žena že jutri rekla, zagotovo pa pojutrišnjem: »Alo gremo na Rašico!« Vse je relativno: Blagor ali gorje možem žena, ki jih silijo: »Zgini že od doma!«

ANDREJ ZAJC

SLAMICE IZ SLAMNIKA

Vektor brez kozarcev

Pivci pozor! V prijeten bifeček Vektor v Jaršah lahko pridete skupaj le trije, nikakor pa ne štirje. Če imate namen naročiti kar dve rundi, pa samo dva, kajti toliko kozarcev premorejo. Če pride v bife več gostov, postavijo kolektiv pred nepremostljive tehnološke ovire: pri prici zmajka kozarcev.

Zato, vesela družba, preden greste v VEKTOR, vzemite se seboj kozarce, pa kakšno šalco tudi ne pozabite!

Kaj bo z neuvrščeniimi?

Fizionomija bodočih občin v naši veliki občini se je že izoblikovala: Domžale in Mengeš bosta občini, to je jasno. Ne ve se le, kako bo poskrbljeno za tretji svet – neuvrščene, ki bodo, kot je v navadi, potegnili takratko...

Krasen odziv

Na poziv, da naj ljudje priglasijo k tekmovanju največje svinje, so prijavi 18 prašičev in... 9 ljudi.

Svinjski časopis

Mi smo z objavo štirih svinjskih člankov pokazali, da znamo biti tudi svinjski: kot drugi časopisi. Tudi slučajno pa časopis ni dovolj velik, da bi objavili vse svinjarije – zdajšnje in bodoče...

Vsaka vas svojo vlado

Brali smo, da ima že vsaka vas svojo vlado in ministre: s hudobijo pripominjamo, da bo vse te dobrine dobil tudi Mengeš.

Znamenita zastava

Znamenita zastava na hiši žalostnega spomina v samem centru Domžal je dodobra razgibala naše občinske strankarske strukture. Pri zadeti pritrujejo, da je morda res narobe razobešena. A ker je to objavil ravno Lipovšek, zastave zanašalec ne bodo popravili.

Spet stopinjico pred Domžalami

Iz zanesljivih krogov smo izvedeli, da so v Mengšu pokopali pušta. Sramotno pa je, da občina ni organizirala pokopavanja tudi v Domžalah.

Še ena obletnica

Kot ste lahko prebrali, je bila v Mengšu prva obletnica ustanovitve Slovenskih krščanskih demokratov. Radi pa bi vas opozorili še na pomembno prireditve, ki bo vsak čas tudi v Mengšu in bo tudi praznovala prvo obletnico. To je KORAK V VODNJAK. Sponzor prireditve bo strokovnjak z izkušnjami – VIDO REPANŠEK.

Sklep se mora uresničiti

Eden izmed pomembnejših sklepov, s katerim vas seznanjamo, je naslednji: Slika se železniška postaja v Mengšu – obvezno z bodočim mengeškim županom na peronu. Vido je že v akciji!

Smo že 10. provinca

Mengeška marelja že kaže, da postajamo deseta avstrijska provinca. V to smo se prepričali na prireditvi pod mengeško mareljo, ko so na odru v glavnem jodlali, beseda Mengeš pa menda sploh ni bila omenjena...

Kje si, novo podjetje!

Pri pregledu obilice podjetij in podjetnikov, ki nas skušajo naučiti razno razne tuje jezike, pogrešamo podjetje za učenje jodljanja, ki nam naj bi po mnenju nekaterih bilo v prihodnosti nujno potrebno. Podjetniki, kje ste! Če že ne podjetja JODL-JODLANJE, pa pričakujemo vsaj intenzivni tečaj! Vsaj to!

Spet svetujemo

Spet majhna pomoč uredniškega odbora bodočim podjetnikom. Iz dosedanjih izkušenj bo vaše podjetje uspešno le, da če bo imelo v naslovu kakšno lepo slovensko besedo. Poskusite z eno izmed naslednjih čistokrvnih slovenskih besed, uspeh je zagotovljen: ekstra, haj, special, trade, eksport, import, cat, salon hair, vagabund, sconto, super, ekstra ipd.

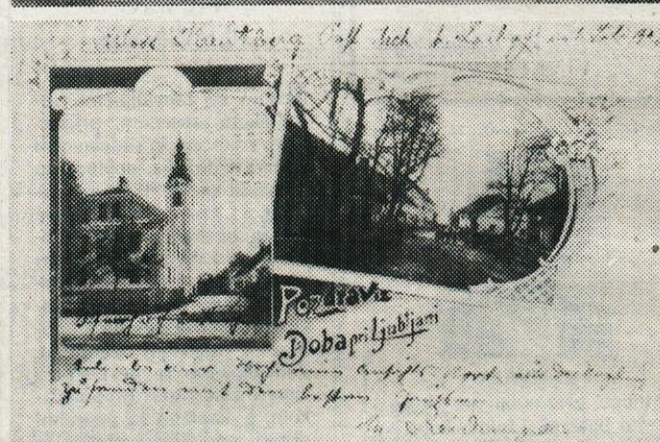
SDP prosi raznašalce, ilegalnega glasila

Stranka SDP prosi raznašalca glasila SE MIGAMO, da ga prihodnjic pred vrata sedeža stranke dostavi v neraztrganem stanju.

Kdo je gospod?

Kratek tečaj na temo, kdo je gospod in kdo ne, vam nudi prva stran prejšnjega Občinskega poročevalca. Gospodje so Peterle, Miklavčič, Osolin, Schwarzbartl, Nastran, Tomažič, Berlot, Skrepl, Vulkič in Kopic. Pesnik in pisatelj nista gospoda. Sta samo France Prešeren in Jože Javoršek; brez g., gos. ali gospod!

Dob je imel svoje razglednice

Ob koncu prejšnjega stoletja in na začetku 20. je imel Dob več razglednic. Danes objavljamo dve izmed njih.

Na Rašico gremo! Tone Ahčin v ospredju tistega sobotnega jutra. Na pot s pohodnikom se je podal specialno akreditirani reporter Andrej Zajc.

bil čisto na koncu, je doktorju izrazil zadnjo željo, da je žejen in lačen. Odpisali so ga!

Tone je zdaj tu, ves vesel in zaljubljen v Rašico. Delati ne more veliko, pravi, lahko pa hodi. Pa kako hodi: kot fant, ki gre k dekletu v vas.

Pri šestju do entisočdevetstodevetindevetdeset se Tone ni dal nikomur zmotiti. Niti enkrat, vse je sproti zapisoval. Tokrat, pri dvatisoč, pa je naredil izjemo in se prepustil prijateljem in znancem. Organizatorji so želeli dogodek medijsko obarvati. Zato so zbrali točno določeno število ljudi. Deset in enega psa.

Jurij Vulkan, scenarist, producent, šef protokola, predvsem planinec, literat, poet, iskalec in izdelevalc naravnospiralastih pohodniških palic, pa še kaj bi mu lahko pridjali. Tu sta še režiser Matjaž B. in njegov prvi snemalec Vido R., imenovan tudi »strokovnjak za vodnjak«. Tu so Tonetovi najbližji.

žiserska je težka, ne boste verjeli. Za dobre dokumentarce je to nujno!

Preden smo zapustili ulico in zavili proti Dobenu, mi je še zagrozil: »Glej, da ne boš kaj zapisoval ali preveč spraševal, da ga ne zbežas. Samo glej in poslušaj!«

Klinc pa tako medijstvo! Saj vem, pisati in spraševati smejo samo izbranci kot so: V. V. – M. B., pa Ivček, da napišejo po tri in več strani.

Malo nejevoljen sem capljaj zadaj v koloni. Pa ne dolgo, Tone je kljub mrazu kar žarel! To je bil njegov dan. V prijetnem poogovoru se mi je pridružil, pa so minute hitro tekale. Pogovarjala sva se čisto vsakdanje stvari. Malo sva partizanila, kar ni bilo težko, saj sva oba polna spominov. Potem pa planine, pohodništvo. Česa vsega sogovornik na to temo ni vedel, kar ni čudno, saj je tudi prehodil da malokdo.

Vsa karavana se je ustavila na

Spet smo vsi spodaj ob stolpu v pričakovanju zaključne slovesnosti. Malo napetosti prežene slunk kačje sline, ki je za vse obvezen. Loni in Peter izmenjavata kamere, ki brnijo, brnijo, medtem ko Vulkanov Jur mrličo vleče iz »rukazaka« rekvizite. Na konstrukcijo stolpa obesi tablo z napisom, ki jo je prinesel s seboj: ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE V EVROPI: 2.000 x

Kot rečeno je Jur pisatelj in pesnik, pa še velik prijatelj jubilara Toneta, zato bi bilo neodpušljivo, če bi se kdo drug vmešal v zaključno fazo dokumentarca. Jur ni varčeval z čestitkami in zahvalnimi slavošpevi, podkrepljenimi z duhovitimi verzji.

V dolgem in računalniško točnem poročilu so se Tonetu nekajkrat orosile oči. Slišali smo, da je že šestkrat s svojo ženo stal na Triglavu, da je že 46 krat prehodil domžalsko Pot spominov. Udeležuje pa se tudi drugih slovenskih pohodov. Največ pa mu seveda po-

NAŠ ROKOVNIAČ ŽONČA

občinski poročevalec

Občinski poročevalec, glasilo občine Domžale, izhaja dvakrat mesečno, vsa gospodinjstva v občini ga dobivajo brezplačno. Glasilo ureja uredniški odbor v sestavi: Vera Vojska, glavna urednica, Matjaž Brojan, odgovorni urednik, Marjan Bolhar, Marjan Gorza, Pavle Pevec, Cveta Zalokar-Oražem, Tone Orel, Ivan Kopic, Janez Stibrič, Bogdan Osolin, Ivko Hribar, Igor Lipovšek-Lenasi, Martin Grošelj.

Glavna urednica: Vera Vojska, tel.: 721-321, odgovorni urednik: Matjaž Brojan, tel.: 711-686, tehnični urednik: Janez Demšar, tel.: 323-841, fotografije: Vido Repanšek, tel.: 737-660 popoldan.

Glasilo izhaja v nakladi 15.500 izvodov in ga tiska Tiskarna Ljudske pravice Ljubljana. Rokopise sprejema odgovorni urednik, Ljubljanska 70, Domžale p. p. 2. Poslanih rokopisov in fotografij uredništvo ne vrača. Uradne ure uredništva: ponedeljek in petek od 10. do 13. ure in srede od 10. do 13. ure in od 14. do 17. ure. Glasilo je na podlagi sklepa izvršnega sveta SR Slovenije oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodnje.